

VERSLAG VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE GEMEENTERAAD VAN GEMEENTE DORDRECHT, D.D. 11 april 2023

Vergaderkamer Raadzaal

Voorzitter: De heer Kolff
Raadsgriffier: Mevrouw Wepster
Verslag: NotuBiz

Aanwezig:

Mevr. Boom-Vos (VVD)
Dhr. Burakçin (GroenLinks)
Mevr. Van Engelen (GroenLinks)
Dhr. Groenewege (Partij voor de Dieren)
Mevr. De Groot (Beter voor Dordt)
Dhr. Gündogdu (Op Ons Eiland)
Dhr. Den Hartog (GroenLinks)
Dhr. De Heer (CU/SGP)
Dhr. Den Heijer (VVD)
Dhr. Katif (Beter Voor Dordt)
Dhr. Kleinpaste (Gewoon Dordt)
Dhr. Klerk (CDA)
Mevr. Koene (Gewoon Dordt)
Mevr. Kruger (GroenLinks)
Dhr. Van der Kruijff (CDA)
Dhr. Kuhlmann (VVD)
Dhr. Kwaak (VVD)
Dhr. Van Leeuwen (PVV)
Dhr. Van der Meer (GroenLinks)
Dhr. Van der Net (VVD)
Mevr. Nieuwland-van den Bosse (CU/SGP)
Dhr. Noldus (VVD)
Dhr. Van Pelt (FvD)
Mevr. Pichel (FvD)
Dhr. Portier (SP)
Dhr. Safranti (DENK)
Dhr. Schalken-den Hartog (Beter Voor Dordt)
Mevr. Schnabel (PvdA)
Dhr. Van der Spoel (PvdA)
Dhr. Stam (Fractie van Waardhuizen)
Mevr. Stolk (VSP)
Dhr. Stolk (VSP)
Dhr. Struijk (CU/SGP)
Dhr. Uysal (GroenLinks)
Dhr. In 't Veld (VSP)
Mevr. Vol-van der Holst (Partij voor de Dieren)
Mevr. Van Vugt-Roose (CDA)
Dhr. Wringer (Beter Voor Dordt)

Portefeuillehouders: wethouder M. Burggraaf, wethouder R. van der Linden, wethouder P. Heijkoop, wethouder T. de Jonge, wethouder M. Merx.

1. Aanbeveling herbenoeming Burgemeester: Eerste deel besloten, tweede deel openbaar

De plaatsvervangend voorzitter: Goedemiddag allemaal, ik heropen deze raadsvergadering en heet iedereen welkom die of via de livestream meekijkt, mensen op de publieke tribune, welkom ook aan onze wethouders, maar vooral ook onze burgemeester en zijn partner. Welkom. Wel vreemd vanaf een afstand. Aanstaande september loopt de benoemingstermijn van onze burgemeester af. Afgelopen december heeft de Commissaris van de Koning onze raad gevraagd de herbenoemingsprocedure in gang te zetten. Hiervoor heeft de gemeenteraad een Vertrouwenscommissie in het leven geroepen. Deze commissie bestond uit alle fractievoorzitters en had als taak de aanbeveling tot de herbenoeming voor te bereiden. Dat heeft deze commissie gedaan en heeft dit verwoord in een verslag van bevindingen en een voorgesteld raadsbesluit. Hierbij is de Vertrouwenscommissie ingegaan op de herbenoeming en heeft zij ook een suggestie gedaan om de profielschets, zoals deze is vastgesteld in 2017, aan de actualiteit aan te passen. Op deze manier is er weer een actuele profielschets waar we de komende jaren mee kunnen werken. Achter gesloten deuren, zoals dat mooi heet, in een geheime vergadering, heeft de gemeenteraad zich zojuist gebogen over het verslag van bevindingen en heeft de raad besloten over de aanbeveling tot de herbenoeming van onze burgemeester. Hier wil ik graag op dit moment dan het woord geven aan de heer Den Heijer. Die zal namens de Vertrouwenscommissie kort ingaan op het gevolgde proces, de belangrijkste conclusies en het besluit van onze gemeenteraad. De heer Den Heijer is de plaatsvervangend voorzitter van de Vertrouwenscommissie. Ik geef u het woord.

De heer Den Heijer: Geachte raad, wethouders, aanwezigen, ondersteuning, al die kijkers op de livestream en natuurlijk onze burgemeester, ik heet iedereen van harte welkom op dit bijzondere moment. De voorzitter noemde het net al, de ambtstermijn van onze burgemeester loopt in september af. De tijd is voorbijgevlogen. De heer Kolff is al bijna zes jaar burgemeester van de mooiste stad van Nederland, Hollands oudste stad Dordrecht. De Commissaris van de Koning van Zuid-Holland heeft in december onze gemeenteraad verzocht om de procedure voor herbenoeming van de heer Kolff in gang te zetten. In diezelfde maand heeft de gemeenteraad de Vertrouwenscommissie in het leven geroepen. Deze commissie kreeg van de raad het vertrouwen om het besluit over de aanbeveling van de gemeenteraad voor te bereiden en is daarmee met veel energie aan de slag gegaan. Namens die Vertrouwenscommissie richt ik mij tot u. Allereerst om precies uit te drukken wat er zich hier vandaag voltrekt. De gemeenteraad heeft namelijk vandaag niet besloten over de herbenoeming.

Dat doet de koning na tussenkomst van de Commissaris van de Koning en de minister van Binnenlandse Zaken. Wel geven we vandaag een belangrijk advies over de herbenoeming. Om tot een zorgvuldig advies te komen, heeft de Vertrouwenscommissie onder andere verslagen van klankbordgesprekken met de burgemeester meegewogen

en is met mensen gesproken met wie de burgemeester direct samenwerkt. We kijken terug op een mooi en waardevol proces. Dan nu de conclusies en aanbeveling. Concluderend stelt de Vertrouwenscommissie dat de heer Kolff wordt gezien als een uitstekende burgemeester, een prettig persoon, een verbinder en een natuurlijk leider met een groot netwerk en een relevant netwerk, iemand die de stad en de regio de komende jaren verder kan brengen. Zojuist is door de gemeenteraad in beslotenheid over het werk van de Vertrouwenscommissie en het verslag van bevindingen gesproken en besloten. Het is hier soms net de echte mensenwereld, want net als bij een normaal functioneringsgesprek zijn deze gesprekken niet en het verslag niet in het openbaar. Ik heb de eer en het genoegen om u te melden dat de gemeenteraad van Dordrecht heeft besloten tot een positieve aanbeveling voor de herbenoeming van de heer Kolff als burgemeester van Dordrecht. Ik spreek hier de wens uit om de succesvolle en vruchtbare samenwerking voor onze de stad door te zetten. Natuurlijk wil ik de heer Kolff en zijn mooie gezin hiermee hartelijk feliciteren. Ik vraag u ook om een applaus. Dat was hem.

De plaatsvervangend voorzitter: Dank u wel. Hartelijk dank, mijnheer Den Heijer. Ik stel voor dat we zo dadelijk gaan schorsen en iedereen de gelegenheid krijgt om onze burgemeester te feliciteren met deze positieve aanbeveling. Maar ik heb ook begrepen dat de heer Kolff zelf nog kort graag even enkele woorden tot de raad wil richten. Mijnheer Kolff komt eraan. Ga uw gang.

Burgemeester Kolff: Voorzitter, geachte leden van de raad, andere aanwezigen, heel hartelijk dank voor de mooie voordracht tot herbenoeming. Het is inmiddels zo dat ik elf jaar burgemeester mag zijn, waarvan bijna zes jaar in Dordrecht. Dit is toch wel een van die dingen die ik in die elf jaar nog niet eerder had meegemaakt. Dat is best een gek moment. Het is ook toch een soort ijkmoment. Ik moet heel eerlijk zeggen dat ik buitengewoon dankbaar ben en vol trots dat deze aanbeveling tot herbenoeming plaatsvindt. Ontzettend veel dank, natuurlijk ook niet alleen aan de hele gemeenteraad, maar vooral aan de Vertrouwenscommissie, die er veel werk van heeft gemaakt. Het gaat absoluut niet om mij als persoon, het gaat natuurlijk ook om het ambt, het gaat ook om de profielschets die zes jaar geleden is vastgesteld, op basis waarvan ik probeer iedere dag het goede te doen. Het is wel heel erg mooi om te zien dat ook dat deel van het proces waar ik onderdeel van ben geweest ook zo serieus is opgepakt. Dat heb ik in ieder geval zelf kunnen zien. Veel dank ook aan de Vertrouwenscommissie en aan de voorzitter en de vicevoorzitter voor de inspanningen die ze hebben verricht. Natuurlijk ook aan onze griffier en al haar mensen, maar vooral de griffier die ook veel werk heeft verricht om dit proces in goede banen te leiden. Als ik kijk naar de afgelopen zes jaar, dan is dat voorbijgevlogen en dat is, laat ik het zo zeggen, natuurlijk een goed teken. Tegelijkertijd geeft dat ook aan, denk ik, dat ik ontzettend veel plezier heb in het werk wat ik mag doen. Het is eigenlijk helemaal geen baan, ik noem het wel werk of een baan, maar het is een way of life.

Je bent het elke dag iedere dag, 24 uur per dag, 7 dagen per week. Het is enerzijds buitengewoon inspannend en tegelijkertijd ook ontspannend om het te mogen doen. Die combinatie wilde ik maar voorlopig voortzetten voor onze mooie stad, elke dag opnieuw met de inwoners, voor de inwoners, met de raad, met het college. Ontzettend prachtig om dit werk de komende jaren te mogen voortzetten voor onze stad. Een stad die heel

veel aandacht verdient, een stad die zich enorm ontwikkelt. Ik ben ontzettend blij en met trots vervuld dat ik daar de komende periode ook weer onderdeel van mag zijn. Ik kijk er erg naar uit. Heel veel dank voor de warme woorden en wat mij betreft houd ik het kort, maar ik kijk erg uit naar het vervolg van onze samenwerking, voorzitter. Dank.

De voorzitter: Dank u wel. Dan schors ik nu voor enkele momenten de vergadering, zodat iedereen die dat wil de burgemeester kan feliciteren met de positieve aanbeveling. Dank u wel.

Opening

2. Opening en vaststellen agenda, mededelingen

De voorzitter: Dames en heren, ik heropen de vergadering van 11 april 2023. Nog een beetje overrompeld natuurlijk door alle warme en leuke reacties. Heel veel dank daarvoor. Nogmaals, ik kijk er zeer naar uit om ook de komende periode weer met u samen aan de slag te gaan in en voor onze mooie stad. We gaan toch even over weer tot de orde van de dag. Dan start ik met een afmelding van de heer Van Dam Timmers van de CDA-fractie, mevrouw Striebeck van de VSP en mevrouw Simon-van Waardhuizen van de Fractie van Waardhuizen en mevrouw Van den Tol van de VVD. Zij zal de komende periode met ziekteverlof zijn. Zij heeft er ook een mail over gestuurd aan ons allemaal. We verwelkomen straks opnieuw de heer Kwaak om haar te vervangen. Als de heer Kwaak weer is toegelaten, zijn we vandaag met 36 raadsleden en tot die tijd met 35. Dan meteen wat heuglijk nieuws, nog meer heuglijk nieuws zou je kunnen zeggen. Mevrouw Simon-van Waardhuizen is 30 maart vroeg in de ochtend bevallen van een mooie dochter Dewi Charlotte Sophie. Prachtige namen. Ik heb begrepen dat het goed met haar gaat en ook met de kleine. Vorige week met mooi weer zelfs al buiten geweest, heb ik uit de betrouwbare wandelgangen begrepen. Van harte gelukgewenst namens ons allemaal, veel geluk en plezier met Dewi. Uiteraard zullen de griffier en ik traditiegetrouw ook Dewi binnenkort bewonderen. We hebben nog een kleine die we op de agenda hebben staan van de heer Den Heijer. We gaan op tour. Hartstikke goed. Dan een wat minder plezierig bericht. Want vanaf deze plek wil ik ook toch nog echt even stilstaan bij ons commissielid, mevrouw Jager. Zoals u weet is zij tijdens het raadsuitje, anderhalve week geleden, gevallen en ligt ze nog steeds in Den Haag in het ziekenhuis met een gebroken bekken en in de tussentijd ook een paar complicaties. We hopen dat ze binnenkort weer naar Dordrecht mag komen en wensen haar vanaf deze plek heel veel sterkte. Ik krijg nog even last minute een bericht wat ik mag voorlezen van mevrouw Jager. Ik lees het maar even voor zoals het er staat. Is gericht aan onze griffier. Hoi Anneloes, wil je, als je er kans toe ziet, even namens mij iedereen bedanken die me gemaïld en geappt heeft in de afgelopen tien dagen. Ik ben blij met alle belangstelling en bloemen. Het gaat met heel kleine stapjes, letterlijk en figuurlijk, vooruit. Kwestie van lange adem. Ze heeft nog niet iedereen terug kunnen mailen of appen, maar dat komt vast nog snel. Tot ziens in Dordt. Dat even vanuit het ziekenhuis. Ook dank aan diegenen, dan denk ik met name aan de heer Portier en ook de heer Schalken, die zich om haar bekommerd hebben, samen met anderen. Veel dank daarvoor. We hopen dat ze snel herstelt. Dan ga ik over naar de agenda en het vaststellen hiervan. Ik heb begrepen dat de Partij voor de Dieren graag een initiatiefvoorstel wil indienen, met als titel 'Beklim de CO2-prestatieladder'. Ik stel voor dat we daar ruimte voor geven na de benoemingen en de aanwijzingen. Na agendapunt 6 en voor agendapunt 7. Is dat akkoord? Dat is het geval.

Dan, dat was de vorige raadsvergadering al even toegezegd, maar toen was de heer Safranti helaas verhinderd. Naar aanleiding van het bezoek wat we hebben gebracht aan Zuid-Afrika, Dordrecht Zuid-Afrika, één van onze vijf zustersteden. De heer Safranti is namens de gemeenteraad mee geweest en wil hier graag vandaag kort verslag van doen. Hij heeft een presentatie van vijf minuten voorbereid. Ik stel voor dat we daar ruimte voor maken na het indienen van het initiatiefvoorstel. Ook tussen agendapunten 6 en 7. Dan kijk ik even rond of u deze agenda zo kunt vaststellen. Dat is het geval. Dank.

3. Vaststellen van de notulen van Gemeenteraad 14 maart en Dordtse Dinsdag 7 en 21 maart 2023 Vergaderzaal 1,3,5

De voorzitter: Dan agendapunt 3, de notulen van de raad van 14 maart, de Dordtse Dinsdag van 7 en 21 maart in de vergaderzalen 1, 3 en 5. Kunt u de genoemde notulen vaststellen? Dat is het geval. Bij deze.

Benoemingen / Aanwijzingen

4. Onderzoek geloofsbrieven de heer P.C. Kwaak

De voorzitter: Dan gaan we naar agendapunt 4, onderzoek geloofsbrieven van de heer Kwaak. Ons raadslid mevrouw Van den Ton, ik zei het al even, van de VVD, heeft aangegeven voor de derde en laatste keer, hopelijk voor haar en voor ons, gebruik te willen maken van de mogelijkheid om ziekteverlof op te nemen. Dat betekent dat mevrouw Van den Tol tot 20 juli 2023 afwezig is als raadslid. Gelukkig is de heer Kwaak wederom bereid gevonden om haar tot die tijd te vervangen. Daarvoor is een Geloofsbrievencommissie in het leven geroepen. Die heeft onderzocht of de door de voorzitter van het centraal stembureau benoemde kandidaat voldoet aan de vereisten. Die Geloofsbrievencommissie bestaat uit de heer Wringer, de heer Van Leeuwen en mevrouw Kruger, waarbij de heer Wringer voorzitter is. Ik geef graag de voorzitter het woord om de bevindingen van de Geloofscommissie terug te koppelen. Het woord is aan de heer Wringer. Gaat u gaat.

De heer Wringer: Dank, voorzitter. Zoals u zei, namens de heer Van Leuven en mevrouw Kruger, hebben we uitgebreid onderzoek gedaan naar de geloofsbrieven van Kwaak. Die waren allemaal goedgekeurd. Namens de Geloofsbrievencommissie zien geen bezwaar om de heer Kwaak toe te laten tot de gemeenteraad van Dordrecht.

De voorzitter: Hartelijk dank. Dan is dat geregeld.

5. Tijdelijke toelating van de heer P.C. Kwaak tot lid van de gemeenteraad ter vervanging van mevrouw L.A. van den Tol als gevolg van het tijdelijk ontslag wegens ziekte - Raadsvoorstel

De voorzitter: Dan kijk ik rond naar de gemeenteraad, bij agendapunt 5, gehoord hebbende de Geloofsbrievencommissie om de heer Kwaak toe te laten tot lid van de raad ter vervanging van mevrouw Van den Tol. Bent u daarmee akkoord? Dat is het geval. Dan vraag ik de heer Kwaak graag naar voren voor het afleggen van de belofte. Hij is daar zeer bedreven in inmiddels. Hij weet hoe dat moet. Ik ga ervoor staan en ik

verzoek u dat allemaal te doen. Ik lees de tekst van de verklaring en de belofte voor. Het enige wat u hoeft te zeggen straks is, dat verklaar en beloof ik. Ik verklaar dat ik, om tot raadslid benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik verklaar en beloof dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als raadslid naar eer en geweten zal vervullen.

De heer Kwaak: Dat verklaar en beloof ik.

De voorzitter: Dan wil ik u vanaf deze plek heel hartelijk feliciteren. Gaat u zitten. Beste mensen, normaal gesproken zou ik nu meteen even schorsen, maar ook bij agendapunt 6 zullen we een aantal mensen benoemen. Dan wilde ik eigenlijk daarna in één keer schorsen. Daarom heb ik u gevraagd om weer even te gaan zitten.

6. Benoeming diverse commissieleden - Raadsvoorstel

De voorzitter: Dan zijn we bij agendapunt 6, benoeming diverse commissieleden. U wordt voorgesteld door de fractie Beter voor Dordt mevrouw De Groot te benoemen als commissielid. Voor de fractie Forum voor Democratie de heer Van Pelt. Ik kijk even rond of dat op uw instemming kan rekenen. Dat is het geval. Dan denk ik bijna zeker te weten dat mevrouw De Groot daarmee ook onze jongste commissielid wordt, wat natuurlijk heel leuk is. Ze is namelijk afgelopen november 18 geworden, als ik het goed heb. Ik kijk even naar de fractievoorzitter. Dat is het geval? Ja. Dan vraag ik mevrouw De Groot en de heer Van Pelt naar voren. Mevrouw De Groot legt de belofte af en de heer Van Pelt de eed. Ik verzoek u bij die belofte en die eed weer allemaal te gaan staan. Dank u wel. Goedemiddag, hartelijk welkom. Ik doe eerst mevrouw De Groot. De verklaring lees ik voor. Dan kunt u zeggen, dat verklaar en beloof ik. Daarna doe ik de tekst van de eed. Dan kunt u zeggen, met uw vingers in de lucht, zo waarlijk helpe mij God Almachtig. Ik verklaar dat ik, om tot commissielid benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik verklaar en beloof dat ik, om iets in het ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als commissielid naar eer en geweten zal vervullen.

Mevrouw De Groot: Dat verklaar en beloof ik.

De voorzitter: Hartelijk gefeliciteerd. Dan lees ik nu de tekst van de eed voor. Ik zweer dat ik, om tot commissielid benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik zweer dat ik, om iets in het om te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik zweer dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plicht als commissielid naar eer en geweten zal vervullen.

De heer Van Pelt: Zo waarlijk helpe mij God Almachtig.

De voorzitter: Heel hartelijk gefeliciteerd, allebei. Een applaus. Dan schors ik de vergadering, zodat u de twee zojuist geïnstalleerde commissieleden en het nieuw geïnstalleerde raadslid kunt feliciteren. Vergadering is geschorst. Beste mensen, dan is de raadsvergadering weer geopend. Nogmaals vanaf deze plek ook veel felicitaties aan de mensen die zojuist benoemd zijn. Heel veel succes met het mooie en belangrijke werk.

Beklim de CO2-ladder; initiatiefvoorstel Partij voor de Dieren

De voorzitter: Dan gaan we naar het ingelaste agendapunt. Het initiatiefvoorstel van de Partij voor de Dieren, 'Beklim de CO2-ladder'. Ik geef graag de gelegenheid aan de heer Groenewege om het initiatiefvoorstel kort toe te lichten en daarna in te dienen. Gaat u gang, van achter het spreekgestoelte.

De heer Groenewege: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, in 2040 moet de gemeente Dordrecht klimaatneutraal zijn, zo heeft de meerderheid van de raad besloten. U weet dat wij daar wat van vinden, als Partij voor de Dieren. Ons gaat het niet snel genoeg, maar daar gaat het in dit initiatiefvoorstel niet over. Dit initiatiefvoorstel gaat over de weg ernaartoe. Dan vooral binnen de gemeentelijke organisatie zelf. Want ligt de gemeente Dordrecht nu wel op koers om in 2040 klimaatneutraal te zijn? Hoeveel CO2 stoot ieder onderdeel van de gemeentelijke organisatie nu uit? Hoeveel CO2-uitstoot besparen we met de huidige maatregelen? Hoeveel CO2-uitstoot hebben we dan nog te gaan? Eigenlijk weten we het niet. De gemeente vaart min of meer blind richting 2040. Ik hoef u niet uit te leggen dat dat geen verstandige manier is om het klimaatbeleid of welk beleid dan ook vorm te geven. Het is dan ook niet gek dat meerdere organisaties bij de gemeente aan de bel trekken om te pleiten voor een betere monitoring van het klimaatbeleid. Het Platform Duurzaam Dordrecht stuurde ons er anderhalve week geleden een brief over. Het is ook al in meerdere commissievergaderingen aan bod gekomen. Zelfs wethouder De Jonge zelf heeft hoogstpersoonlijk in een podcast aangegeven dat de monitoring van het Dordtse klimaatbeleid nog opgezet moet worden. Aan de slag met de monitoring. Maar we hoeven het wiel niet opnieuw uit te vinden, want het fijne van de vraag, doen we wel genoeg, is dat iedere gemeente daar op dit moment mee zit. Niet alleen Dordrecht, maar iedere gemeente moet op dit moment haar eigen klimaatbeleid gaan monitoren. Wij zijn niet de eerste. Het wiel is allang uitgevonden en het wiel heet de CO2-prestatieladder. De CO2-prestatieladder is een instrument waarmee gemeenten hun eigen CO2-uitstoot per onderdeel van de organisatie op een systematische manier in kaart kunnen brengen en kunnen reduceren. Tegelijkertijd maken gemeenten met deze methode hun CO2-uitstoot transparant en werken ze samen met andere organisaties om ook buiten hun stadskantoren de CO2-uitstoot te verminderen. Doe je dat als gemeente goed, dan krijg je een certificaat waarmee de gemeente kan aantonen en zichtbaar kan maken dat haar klimaatbeleid op een goede manier in elkaar steekt. Maar dat certificaat krijg je niet zomaar. Onderdeel van certificering met de CO2-prestatieladder is namelijk een jaarlijkse audit van het klimaatbeleid van de gemeente, net zoals nu al voor de gemeentelijke financiën gebeurt. Een onafhankelijke instantie neemt het CO2-managementsysteem van de gemeente dan jaarlijks onder de loep, om te garanderen dat het functioneert, voldoende ambitieus is om de doelen te halen en jaarlijks wordt verbeterd. De Partij voor de Dieren zou dat een enorme verbetering vinden. Je moet als raadslid nu van goede huize komen om het

klimaatbeleid op dit moment te doorgronden, want we missen allerlei cruciale gegevens. Het is eigenlijk onmogelijk om als raad recht te doen aan onze controlerende taak op dit beleidsveld. Dat is echt een groot gemis, want de energietransitie is een van de grootste uitdagingen van de komende decennia. Een onafhankelijke instantie, die jaarlijks meekijkt, is een flinke stok achter de deur voor een functionerend klimaatbeleid. Het is dan ook niet voor niets dat er vanuit meerdere hoeken bij de gemeente wordt aangedrongen op certificering met de CO2-prestatieladder. Onder andere de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat en de Vereniging Nederlandse Gemeenten raden gemeenten dat aan. Steeds meer gemeenten laten zich dan ook certificeren. De CO2-uitstoot van deze gemeente gaat in sprongen omlaag, zo toont onderzoek aan. Wat de Partij voor de Dieren betreft, beklimt ook de gemeente Dordrecht de CO2-prestatieladder en geeft ze op die manier een uitstekende invulling aan de noodzaak om haar klimaatbeleid te monitoren, zonder het wiel opnieuw te hoeven uitvinden. Daarom dienen we ons initiatiefvoorstel 'Beklim de CO2-prestatieladder' met overtuiging in. Voor iedere fractie hebben wij een exemplaar laten drukken, op gerecycled papier. Die worden zo rondgedeeld, heb ik me laten vertellen, aan de fractievoorzitters. Ik heb uiteraard ook een exemplaar voor u voorzitter en één voor wethouder De Jonge. Dank u wel. Alsjeblieft.

De voorzitter: Heel hartelijk dank.

De heer Groenewege: Veel plezier ermee.

De voorzitter: Dank je wel. Wethouder De Jonge zit hier. Heel hartelijk dank. Altijd mooi als van de instrumentenkoffer van de gemeenteraad in optima forma gebruik wordt gemaakt. Ook initiatiefvoorstellen vanuit de raad. Ik beschouw het maar even als het eerste exemplaar, ondanks dat ik zag dat de hele gemeenteraad hem al kreeg uitgedeeld. Dat eerste exemplaar ga ik aan onze griffier geven. Die neemt hem mee in behandeling. Het zal via de Agendacommissie in de commissie worden besproken. Uiteindelijk komt het weer terug in de raad, nadat het college ook een advies heeft kunnen geven, ter vaststelling en behandeling. Veel dank daarvoor. Wordt vervolgd, zou ik zeggen.

Verslag reis Dordrecht in Zuid-Afrika

De voorzitter: Dan het verslag van het bezoek aan Zuid-Afrika. Begin maart heb ik samen met een Dordtse delegatie, onder andere van ondernemers van de Dordtse Ondernemersvereniging, een bezoek gebracht aan onze zusterstad Dordrecht. Voor mij was het voor de tweede keer. Voor ons raadslid Safranti was het voor de eerste keer dat hij daar was. Hij wil graag kort verslag hiervan doen en heeft een presentatie van vijf minuten voorbereid. Het zou zomaar kunnen dat op de presentatie ook foto's voorbijkomen van de heer Schalken. Die was ook mee op deze reis, maar niet vanuit de gemeenteraad, maar als onderdeel van delegatie van de Dordtse Ondernemersvereniging. Dan weet u dat ook. Het woord is aan de heer Safranti om ons kort mee te nemen in de bijzondere reis die we hebben gemaakt.

De heer Safranti: Van de oudste stad van Holland naar de armste stad van Zuid-Afrika. Rolin den Heijer gaf aan, mooie oudste stad van Holland. Ik ben maar mijn woorden zo begonnen. Inderdaad, wat de burgemeester ook net aangaf, de voorzitter, 6 maart tot 11 maart zijn wij samen met een groep, ik heb de delegatie hier ook benoemd, twee ambtenaren, de burgemeester, drie mensen van DOV, waarin ook onze collega David Schalken mee was, meegaan naar Zuid-Afrika. Dat hebben we natuurlijk niet zomaar gedaan. Voor de mensen die het niet weten, wij hebben vijf stedenbanden, waarvan Dordrecht Zuid-Afrika één van. Sinds 2008 zijn wij officieel ook een betrekking van hen. Het loopt al sinds 1931. Daar kom ik zo ook op terug. De eerste dag van ons bezoek, nadat wij heel moe aankwamen in Zuid-Afrika, zijn wij de scholen gaan bezoeken. Maar voordat we de scholen gingen bezoeken, wil ik toch wel wat vertellen over de bezoeken hier in Dordrecht. Want ik ben namelijk ook naar een lagere school in Dordrecht geweest om wat brieven en tekeningen mee te nemen voor de kinderen daar, om zo een en ander uit te wisselen met elkaar. We hebben de highschool bezocht, als eerste in de ochtend, op de dinsdagochtend. Dat is een school waar gewoon alle faciliteiten, wat wij hier op normale scholen hebben, dat had je daar ook. Ik vond dat allemaal niet bijzonder, totdat we de volgende school gingen bezoeken. Dat heeft mij enorm geraakt. Maar volgens mij ook mijn collega-raadslid en de burgemeester, toen we zagen dat de kinderen zonder stoel op de grond zaten en sommigen, of heel veel eigenlijk, zaten gewoon op een schoolbank. Wat is het? Op de tafel. Inderdaad. Dat heeft ons enorm geraakt. Heel snel daarna hebben we elkaar opgezocht en gezegd van, dit kan niet. Hier moeten wij toch iets mee gaan doen. Onze burgemeester heeft ook het initiatief genomen om heel snel met de directeur daar te spreken, dat is deze mevrouw trouwens, om stoelen voor deze kinderen te regelen. Daar kom ik ook zo even op terug. Vervolgens zijn we ook een andere school gaan opzoeken. Dat was eigenlijk meer een gecombineerde school, waar ook niet veel leerlingen op school waren, maar meer kinderen waren van de boeren. Hier een aantal foto's. Dit was dat kleine groepje, dat laatste bezoek waar we het over hebben. De rest waren echt de klassen, de scholen waar we allemaal zijn geweest. Als DENK zijnde hebben wij een koffer vol spullen meegenomen voor kinderen. Dat hebben we puur gedaan voor de kinderen daar. Daar zat van schaar, liniaal, potlood, kleurstiften, gum, puntenslijpers, snoep, lolly's, echt van alles, puur om die kinderen daar een beetje toch blij van te maken. Links onderin zie je de koffer die vol zat. Die hebben we gewoon ook overhandigd aan de directeur.

Die hebben dat blijkbaar ook allemaal weer aan de leraar en de kinderen doorgegeven. Wij hebben een soup kitchen bezocht. Wat is dat? Dat is een initiatief geweest waar een fonds is opgericht. Maar deze die dames, uw collega-raadslid staat ernaast, die hebben met een moestuin ook een keuken opgezet waar eten wordt aangeboden voor de mensen die daar echt behoefte aan hadden. Dat was er ook en die is er nog steeds, heb ik begrepen, alleen het geld is op. Hier werd het allemaal gedaan. Dit was het huisje. Het is eigenlijk 20, 25 vierkante meter in totaal, waar ze eten, slapen, drinken, alles, koken. Vervolgens zijn we ook de initiatieven in de stad gaan zoeken, want hier waren al contacten gelegd, heb ik al begrepen door de DOV. Met name Rob heeft daar enorm veel actie in gezet en ook gewoon goede contacten met deze mijnheer, de middelste, dat is de garagehouder. Wat is het? Vervolgens hebben we hem opgezocht. Hij bestaat nog steeds. Dat is wel fijn om te zien. Hij had toch gewoon werk en mensen in dienst. Dat is eigenlijk alleen maar leuk, dat je ook mensen ziet die daar weer in dienst zijn, werkgelegenheid. Dit is de garage. Dit is de binnenkant van de garage. Hij was ook bezig

op dat moment toen wij binnenkwamen met een tractor. Dat witte busje was bijna klaar voor gespoten te worden. Vervolgens zijn we andere bezoeken natuurlijk gaan afleggen. Ik heb een greep van genomen. Onze burgemeester staat voor het gemeentehuis daar, gemeentehuis Dordrecht. Dat is de eerste steen die toen is gelegd 1930. Vanaf 1931 hebben wij nu contact met en correspondentie met Dordrecht Zuid-Holland. Die mevrouw links is een lokale boer, boerin die nu inmiddels heel veel schapen, maar ook koeien heeft, op dit moment. Hier waren we richting haar boerderij. Vervolgens hebben we andere bezoeken nog afgelegd. Ik wil hier nog even op terugkomen. Dit is van een jeugdcenter, waar gewoon spontaan heel veel dansjes, wat is het, liedjes werden gezongen. In het tweede plaatje zien wij een internetcafé. Die is ook gesponsord en gesteund door DOV. Daar is Anneke toen mee bezig geweest. Anneke is ook van DOV, de voorzitter. Oud-voorzitter, sorry, mijn excuses. We hebben natuurlijk ook geluisterd wat de mankementen waren, want op dat moment viel er ook heel veel elektriciteit uit. Deze mijnheer heeft natuurlijk de coronatijd mee moeten maken en nu de val van de elektriciteit. Dat liep niet zo. Wat ik heb gezien ook in de reportage van RTV Dordrecht is dat er gezocht werd naar oplossingen. Zonne-energie, zonnepanelen zou een oplossing en kunnen zijn hierin. Ik ga ervanuit dat daar tegemoet gekomen wordt. Het eerste plaatje is Pieter. Pieter heeft ons eigenlijk de hele reis zo'n beetje ook ondersteund met alles. Daar staan wij in een heel groot verzamelgebouw, zal ik het maar noemen. Het is een enorm lang gebouw geweest, waarin straks een supermarkt komt, een apotheek komt, een bank komt, een bakker komt, een slager komt. Deze mijnheer probeert daar zelf heel veel te investeren, maar ook werkgelegenheid te creëren voor de mensen daar. Vandaar dat hij ook op de foto staat. Even kijken hoor. Dit was een van de leukste momenten voor mij. Ik ben al ruim vijftien jaar scheidsrechter, misschien wel langer trouwens. Dit had ik nog nooit meegemaakt, dat ik op gravel met sportschoenen aan het fluiten was. Ik vond het heel bijzonder. Waarom? Deze jongeren hebben eigenlijk helemaal niks te doen daar. Het was leuk dat er een voetbalwedstrijd was georganiseerd, ook omdat wij met heel veel spullen daar kwamen. We hebben tenues meegenomen vanuit FC Dordrecht, Energiek Dordrecht. Daar heeft DOV voor gezorgd, zover ik het weet, of de contacten zijn gelegd. Cees van der Poel van Albert Heijn heeft ballen gesponsord. Ik, in persoon, heb twee scheidsrechtertenues gesponsord.

Meer kon ik natuurlijk niet doen. Ik heb mijn shirt, die ik had, ook overhandig uiteindelijk na vijftien minuten fluiten aan de scheidsrechter die dat weer overnam.

De voorzitter: Deed hij trouwens erg goed.

De heer Safranti: Dank u wel. In het middelste clause staat er ook op, kijk ik probeer het natuurlijk wel een beetje informeel te doen en een beetje een leuk tintje aan te geven, alleen het is daar toch wel moeilijk. Moeilijk met leven, moeilijk met rondkomen. We hebben het gelukkig zelf natuurlijk niet gezien, maar dit komt echt voor, dat er huiselijk geweld, drugsgebruik, verslaving, verkrachting, moord. Dat zijn echt punten waar wij ook ... Waar de burgemeester trouwens ook met de burgemeester daar, een aantal dingen wat wij geconstateerd hebben, genoemd heeft. Inderdaad, dat is deze. Wij zijn ook, tussen haakjes, officieel, hoe noem je dat, ontvangen door de burgemeester daar. Het onderste plaatje zijn de raadsleden van, wat is het, ik probeer het ... Emalaheni, inderdaad, waar Dordrecht onder valt. Dat is een grotere streek en Dordrecht is een gemeente die daar onder valt. Ik heb het ook al aangegeven, na wat

speeches en geschenken overhandigen werd er ook genetwerkt. Alleen het bijzondere was dat de burgemeester daar opeens plotseling begon te zingen, begon te dansen. Misschien moeten we dat in de toekomst hier ook verwachten van onze eigen burgemeester. Dat is echt heel bijzonder om te zien.

De voorzitter: Ga ik toch die herbenoeming even heroverwegen.

De heer Safranti: Ik heb het net even benoemd, de burgemeester, onze burgemeester heeft natuurlijk ook de burgemeester daar gesproken over wat wij allemaal geconstateerd hebben tijdens onze reis. Denk aan de stoelen op school, maar ook het Jubal-verhaal. Het is een mevrouw trouwens. Ik weet nog steeds niet wat dat kraaltje, wat wij hebben gehad, voor betekenis had, maar we hebben allemaal zo'n kraaltje gehad. Dat had een bepaalde, bijzondere reden, maar misschien dat de burgemeester dat weet? Iets lokaals. We gaan verder.

De voorzitter: We lopen een beetje uit de tijd. Houd het maar kort

De heer Safranti: Daarop probeer ik ook snel de sheet af te maken. Even kijken hoor, Anderson Museum. Het is wat anders wat we hier in Dordrecht gewend zijn, qua musea. Op zich was het wel goed geregeld. Er waren een hele ouwe mijnheer en een heel oude mevrouw, die het museum eigenlijk op dat moment runden. Dat is deze mijnheer hier, met baard. Wat leuk was aan het bezoek aan het museum was dat wij de correspondentie van 1931 ook overhandigd hebben aan het museum daar. Wat betekent dat? Dat zij dat ook daar mogen tentoonstellen, de correspondentie die wij in 1931, toen ook vanuit gemeente Dordrecht Zuid-Holland hebben binnengekregen. De ingrijpende, maar ook het indrukwekkende gedeelte, onze burgemeester heeft na ons bezoek aangegeven, we gaan hier niet weg voordat we de stoelen hebben geregeld. Vervolgens heeft u ook wel aangegeven, we moeten ook wel reëel zijn. We zijn wel in Zuid Afrika. Of het gaat lukken weten we niet, maar we doen ons best om dit te regelen. Het is ons gelukt. Nogmaals, voor mij was dat een heel ingrijpend moment, hoe je de kinderen zo blij zag.

Eén van die kinderen liet die stoel gewoon niet los, omdat die dacht van, dit is mijn stoel. Ze hadden uiteindelijk zestig stoelen nodig en wij hebben er tachtig geregeld. De burgemeester en Rob van DOV hebben dat samen geregeld. Ben ik nog steeds dankbaar als ik dit allemaal terugzie. Middelste plaatje zie je de stoelen weer terug. Linksboven is een jongen van zeventien jaar. Die heb ik eigenlijk speciaal erop gezet. Waarom? Dat is een jongen van zeventien jaar en zit nog steeds op de lagere school. Die herkende volgens mij ook de burgemeester nog van vier jaar terug. Het is een heel kwetsbaar jongen. Wij hadden zoiets van, wat gaat deze jongen volgend jaar, als hij achttien wordt en van school moet? Dit is een kwetsbare jongen, die ook straks heel erg afhankelijk gemaakt gaat worden en die niet eens voor zichzelf kan zorgen. Ook onze burgemeester heeft daar met de directrice gesproken van, is er geen mogelijkheid om deze jongen straks hier te behouden? Denk aan een conciërgewerk, denk aan andere werkzaamheden, zodat deze jongen daar gewoon veilig blijft. Dat waren momenten ook voor mij waar ik dacht van, Wouter, ik ken jou nu ook vanuit een andere manier, vanuit een andere hoek. Dat waren leuke momenten om daar over terug te denken en te kijken. Inderdaad, dit is onze afscheid geweest. Laatste foto's van Dordrecht Zuid-Holland. Dat was even heel kort informeel mijn presentatie. Zijn er nog vragen?

De voorzitter: Dank. Nog even een zin in aanvulling. We hadden het er ook over toen we weer weggingen met de burgemeester daarvan. Die vroeg, wat hebben jullie hier eigenlijk aan? Ik zeg, het allerbelangrijkste wat wij hier aan hebben is een lesje nederigheid. Als je dit ziet, als je daar bent geweest en je ziet weer hoe gelukkig de mensen daar eigenlijk zijn met bijna niets en hoe vriendelijk ze allemaal zijn, dan geeft dat wel een klein lesje ook voor hoe we hier met elkaar om zouden kunnen gaan. Overigens gaat het hier in de raad ... Dan heb ik het niet over de raad zo hoor, maar meer in zijn algemeenheid in ons rijke, welvarende land, waar we toch over het algemeen ook ... Waar ook wel veel dingen misgaan, in de zin van hoe mensen met elkaar omgaan. Dat is wel een lesje wat we daar denk ik met elkaar hebben opgedaan.

De heer Safranti: Zeker.

De voorzitter: Ik kijk even rond of er nog vragen zijn hierover in de richting van Mehmet. Dat is niet het geval. Dan was je duidelijk. Heel veel dank.

De heer Safranti: Dank je wel.

De voorzitter: Ook voor het verslag doen. Dank je wel.

Hamerstukken

7. Vaststellen tweede wijziging Legesverordening 2023 - Raadsvoorstel

De voorzitter: Dan, beste mensen, gaan we terug naar onze vergadering. De hamerstukken. Ik loop ze een voor een langs, zoals u gewend bent. Uiteraard kunt u desgewenst een stemverklaring afleggen. Ik begin bij agendapunt 7, het vaststellen van de tweede wijziging Legesverordening 2023. Gaat uw gang, de heer De Heer.

De heer De Heer: Voorzitter, het geld is gewoon nodig. We stemmen in met het voorstel. We zijn alleen niet helemaal overtuigd van de dekking die de leges zullen opbrengen, aangezien het college zelf ook aangeeft dat grote projecten zullen afnemen de komende periode. We vragen het college ons als raad dan ook tijdig te informeren als de daadwerkelijke kosten dit jaar afwijken van de huidige raming. Dank.

De voorzitter: Dank. Anderen nog? Dan is het akkoord met in achtname van hetgeen daarover gezegd is.

8. Inzet gereserveerde middelen Programma Glansrijke Toekomst voor de Dordtse jeugd 12-27 jaar (Agenda 2030) - Raadsvoorstel

De voorzitter: 8, inzet gereserveerde middelen Programma Glansrijke Toekomst voor de Dordtse jeugd. Is akkoord.

9. Beschikbaar stellen van Uitvoeringskrediet Opgave Groen-Blauwe Stad - Raadsvoorstel

De voorzitter: 9, beschikbaar stellen van een Uitvoeringskrediet Opgave Groen-Blauwe Stad. Mevrouw Pichel.

Mevrouw Pichel: Dank u wel, voorzitter. Wij stemmen in met het voorstel, met daarbij deze korte stemverklaring. FvD is voorstander van een rationeel beleid. Plannen die we hebben om deze opgave tot verdere uitvoering te brengen, kunnen wat ons betreft doorgaan. Onze stemverklaring richt zich op de argumentatie rondom de klimaatplannen. De gevolgen van de klimaatverandering zijn gebaseerd op prognose uit onbetrouwbare modellen met een grote onzekerheidsmarge. Gezien de onzekerheid mist het nagestreefde beleid ieder ijkpunt in de werkelijkheid. Zoals tijdens de commissies werd gezegd, in de presentatie, we weten niet of we het goed doen. Wij zijn van mening dat verstandig beleid toetsbaar moet zijn op effectiviteit. Als dat niet het geval is, zou je je kunnen afvragen of dit wel gaat bijdragen. Tot slot weerspiegelt het voorstel een visie op de natuur die niet de onze is. Een visie waarin namelijk gestreefd wordt naar totale menselijke beheersing van de natuur. Een maakbare natuur is wezenlijk strijdig met de natuur zoals wij die zien en zoals ze altijd geweest is. Een autonome natuur, waarmee wij in een permanente rivaliteit verkeren, een partner die ons moet kunnen blijven verrassen, een natuur die uiteindelijk altijd van ons wint. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Hartelijk dank. Anderen nog? Dat is niet het geval. Dan zijn we akkoord met in achtning van hetgeen daarover gezegd is.

10. Budget verhogen en kennisnemen van het Jaarprogramma 2023 Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid - Raadsvoorstel

De voorzitter: 10, budget verhogen en kennisnemen van het Jaarprogramma 2023 Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. Is akkoord.

11. Bijdrage in aankoop schilderij Samuel van Hoogstraten - Raadsvoorstel

De voorzitter: 11, bijdrage in de aankoop schilderij Samuel van Hoogstraat. Mevrouw Koene.

Mevrouw Koene: Dank, voorzitter. Voorzitter, we stemmen in. We vinden het alleen jammer, we hadden het beter gevonden als die drie ton volledig als schenking was ... Als we daartoe hadden besloten. Dat hadden we een beter signaal gevonden naar de tijdens de zoek ... Ik kan helemaal niet meer uit mijn woorden komen vandaag zeg.

De voorzitter: We snappen u. U had graag een volledige schenking ...

Mevrouw Koene: Bij de zoektocht naar cofinanciering. Die was het.

De voorzitter: Een onvoorwaardelijke schenking was u beter geweest, maar u stemt wel in. Zijn er nog anderen? De heer Van der Spoel, gaat uw gang.

De heer Van der Spoel: Dank u wel, voorzitter. De helft van de fractie, ik, is nog niet helemaal overtuigd van het nut. Maar onder het mom van pick your battles stemt de voltallige fractie van de PvdA voor.

De voorzitter: Dank. Anderen nog? Mevrouw Kruger.

Mevrouw Kruger: Voorzitter, dank u wel. Wij zijn beslist niet tegen een bijdrage voor de aankoop van dit bijzondere schilderij, temeer nu de wethouder heeft aangegeven dat 150 000 euro terugvloeit naar de algemene middelen en er nog alles aan gaat doen om een doorlopende crowdfunding op te zetten, zodat het Dordts Museum Fonds meer financiële armslag heeft om stukken als deze aan te kopen. Voorzitter, rest mij nog een opmerking. Zoals een van onze fractieleden waarnam, er komt iets moois voorbij, we raken enigszins verblind en we willen het hebben. GroenLinks hoopt oprecht dat we bij andere financiële aanvragen voor met name de culturele sector in het algemeen en bijvoorbeeld ook voor het armoedebeleid, ik noem maar twee punten, net zo makkelijk foutere als dat we nu terecht doen. Het hoeft niet altijd of/of we kunnen vooral ook zoeken naar en/en.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Den Heijer.

De heer Den Heijer: Met inbegrip van hetgeen de wethouder heeft gesteld de commissie over de verdere gang van zaken rondom de financiële afwikkeling van een schilderij stemt ook de VVD fractie in.

De voorzitter: Dank. Anderen nog? Akkoord met inachtneming van hetgeen daarover gezegd is.

Stukken ter kennisname

- 12. Raadsinformatiebrief over Aangaan van Convenant autodelen Dordrecht 2023 - Raadsinformatiebrief**
- 13. Raadsinformatiebrief over Terinzagelegging ontwerpbestemmingsplan 4^e herziening Nieuwe Dordtse Biesbosch, locatie Zuidbuitenpoldersekade 3 - Raadsinformatiebrief**
- 14. Raadsinformatiebrief over Programmaplan Dordrecht Schoon - Raadsinformatiebrief**
- 15. Raadsinformatiebrief over Beschikbaar stellen locatie aan COA voor vestiging AZC - Raadsinformatiebrief**
- 16. Raadsinformatiebrief over Geluidsbelastingkaarten 4^e tranche - Raadsinformatiebrief**
- 17. Raadsinformatiebrief over Tijdelijke verruiming lokale openingstijden feestdagen 2023 - Raadsinformatiebrief**
- 18. Raadsinformatiebrief over Realisatieagenda - Raadsinformatiebrief**
- 19. Raadsinformatiebrief Bouwbrief en realisatiemonitor bouwende stad - Raadsinformatiebrief**
- 20. Raadsinformatiebrief over Regionale realisatie agenda Zuid-Holland Zuid - Raadsinformatiebrief**

21. Raadsinformatiebrief over Inzet van dieren tijdens evenementen in 2023 - Raadsinformatiebrief

22. Raadsinformatiebrief over Continueren opvang Oekraïense vluchtelingen; Definitief besluit tot het niet beschikbaar stellen van het Stadskantoor voor opvang van Oekraïners in een gemeentelijke opvang (GOO) en verhuizing deel personeel Stadskantoor en college naar andere locaties

De voorzitter: Dan gaan we naar de stukken ter kennisname. Dat zijn de agendapunten 12 tot en met 22. Zijn daar nog opmerkingen bij? De heer Groenewege.

De heer Groenewege: Dank u wel. Mijn opmerking gaat over stuk 14, over Programmaplan Dordrecht Schoon. De Partij voor de Dieren vindt de inzet van dodingsmethoden om ratten te bestrijden wreed en onnodig. Er valt nog enorm veel winst te behalen op het verminderen van zwerfafval in de openbare ruimte, om te voorkomen dat een dierenplaag ontstaat. Dank u wel.

De voorzitter: Hartelijk dank. De heer Kuhlmann zag ik.

De heer Kuhlmann: Voorzitter, de Dordtse VVD ergert zich al lange tijd met veel stadsgenoten en met veel andere partijen in deze raad aan zwerfafval, bijplaatsingen, rattenplaag en andere afvalprobleem in onze stad. We zijn dan ook blij met het Programmaplan Dordrecht Schoon. Schone, goedwerkende afvalbakken, maatwerk per buurt, inzet van slimme technologie en camera's en als onmisbaar sluitstuk strenge handhaving, waarbij we stoppen met eindeloze waarschuwingen, maar gewoon gaan bekeuren. Allemaal punten waar we al langer voor pleiten en die nu in dit actieplan staan. Voorzitter, wanneer met uw hamerslag straks officieel kennisnemen van dit actieplan verandert onze stad natuurlijk niet als bij toverslag in een blinkend schoon paradijs, maar de Dordtse VVD is zeer tevreden met dit actieplan. Hier kan onze stad goed mee aan de slag.

De voorzitter: Dank. Dan de heer Portier.

De heer Portier: Voorzitter, twee punten. Om te beginnen steun of sluit ik me aan bij de woordvoering van de heer Groenewege. Ten tweede denk ik dat heel veel bijplaatsingen en problemen voorkomen zouden kunnen worden als er pasjes van de containers zouden gaan, want heel vaak zijn er gewoon om allerlei reden mensen die geen pasje hebben en die dan inderdaad maar bijplaatsen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank. Anderen nog? Mevrouw Kruger.

Mevrouw Kruger: Voorzitter, dank de heer Portier voor zijn stemverklaring ten aanzien van de pasjes, want daar staan wij ook achter. Laat die pasjes maar eens gaan. Het blijkt, zeker naar aanleiding van een onderzoek in Rotterdam, dat dat veel beter werkt als het uitzoeken, uitpluizen van wie die bijzettingen heeft gedaan.

De voorzitter: Dank. Anderen nog? Dan nemen we allemaal kennis van deze stukken, met in achtneming van hetgeen daar nog over is gezegd.

Stukken ter bespreking

23. Instemmen met de Routekaart wonen - Raadsvoorstel

De voorzitter: Dan gaan we naar agendapunt 23, zoals het voorligt, instemmen met de Routekaart wonen. De Routekaart wonen is op Dordtse Dinsdag van 21 maart besproken in oordeelsvormende commissie, onder voorzitterschap van mevrouw Koene. De commissie heeft besloten het punt ter bespreking door te geleiden naar de raad, waarbij alleen nog over moties of amendementen wordt gesproken. Spreektijd van twee minuten afgesproken per fractie. Ik kijk even wie allemaal moties en amendementen willen indienen. Ik heb begrepen Partij van de Arbeid. Twee, als het goed is. Klopt. Forum voor Democratie heeft er eentje. Klopt dat? Dan bent u.

De heer Van Leeuwen: Dat begrijp ik inmiddels ook na een maand. Maar wij dienen een amendement in, samen met onder andere de Partij van de Arbeid.

De voorzitter: Geen eigen amendement?

De heer Van Leeuwen: We hebben geen eigen motie of amendement.

De voorzitter: Dan Partij voor de Dieren. Klopt? Ook twee? De ChristenUnie/SGP en Gewoon Dordt samen ook één. Klopt dat? Dan stel ik voor dat we die eerst de gelegenheid geven om die moties en amendementen in te dienen. Begin ik bij de Partij van de Arbeid.

De heer Van der Spoel: Dank u wel, voorzitter. De effecten van de wooncrisis zijn voelbaar in de hele samenleving. Sociaal maatschappelijk leidt het tot ongekende opgaven. De bestaanszekerheid is in het geding. Er zijn mensen die geen dak boven hun hoofd hebben en in financiële moeilijkheden zitten. De onvrede bij de burger neemt toe en het vertrouwen in de overheid is laag. Dit vraagt een helder optreden van de overheid. In de gemeente Dordrecht voelen wij die verantwoordelijkheid nadrukkelijk, aldus het college. Desalniettemin is het aantal woningzoekenden voor een sociale huurwoning in Dordrecht bizar hard gestegen. Desalniettemin is de gemiddelde inschrijfduur gestegen tot bijna zeven jaar. Desalniettemin is de voorraad sociale huurwoningen in bezit van de in Dordrecht actieve woningbouwcorporaties gedaald tot 28 procent van het woningbestand. Toch voorzitter, ben ik vrolijk vandaag. Dat heeft alles te maken met de verkiezingsuitslag van vorig jaar. Dat heeft niet alleen twee prachtige wethouders opgeleverd, maar vooral extra slagkracht op het sociale vlak in dit college. Vanwege dit heugelijke feit heb ik samen met een flink aantal fracties uit de oppositie twee cadeaus geregeld voor GroenLinks. Twee cadeaus waarmee zij het verschil kunnen maken voor zo ontzettend veel Dordtenaren die op zoek zijn naar een huis. Daarom dienen wij, samen met de VSP, SP, DENK en Op Ons Eiland het amendement 'Minimumpercentage dertig procent sociale huurwoningen' in. Dit was cadeau nummer één. Cadeau nummer twee is het amendement 'Extra middenhuurwoningen', waarbij ook Forum zich nog aansluit. Ik doe een dringend beroep op onze linkse broeders van GroenLinks. Als jullie ja zeggen, dan kunnen jullie echt daadwerkelijk verschil maken voor de Dordtenaren die op een huis zitten te wachten, staan te springen. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Heel hartelijk dank. Als u ze nu wilt indienen, dan kunnen we ze ook echt in het systeem zetten. Terwijl dat gebeurt, geef ik graag het woord aan Partij voor de Dieren om hun moties en/of amendementen in te dienen. Gaat uw gang.

De heer Groenewege: Dank u wel. Voorzitter, aangezien ik twee moties indien ben ik iets langer bezig dan twee minuten. Voorzitter, hoe vaak horen we niet in deze raad dat we de jongeren in de stad moeten houden? De VVD schreef laatst zelfs een opinieartikel over onze doodse binnenstad, die vermoedelijk mede zo dood is dankzij de uittocht van jongeren. Maar wie naar het Dordtse bouwprogramma kijkt, krijgt de indruk dat de gemeente jongeren juist de stad uit wil jagen. De voorraad goedkope koopwoningen is onvoldoende en Dordrecht bouwt ook niet genoeg om aan de vraag naar goedkope koopwoningen te voldoen, waardoor Dordtse jongeren als starters op de koopmarkt gedwongen worden hun heil ergens anders te zoeken. Dat die keuze wordt gemaakt, is geen natuurwet, maar een politieke afweging. Want goedkoop bouwen kan zelfs nu nog, zo blijkt uit antwoorden op technische vragen van de Partij voor de Dieren. Een eengezinswoning bouwen voor 250.000, dat kan helaas niet meer. Maar kleinere koopappartementen of studio's voor starters die lukken gelukkig nog steeds.

De Partij voor de Dieren vindt dat we starters die geen woning van 355.000 euro kunnen betalen in ons bouwprogramma niet mogen vergeten. Vandaar onze motie '300 goedkope koopwoningen', waarin we het college oproepen van de 1.500 extra koopwoningen onder de 355.000 euro er 300 te bouwen onder de 250.000 euro. Maar voorzitter, natuurlijk smachten niet alleen Dordtse starters naar een koopwoning, ook ouderen die kleiner willen gaan wonen en alleenstaanden. Die hebben niet per se een onnodig grote en onnodig dure eengezinswoning met drie slaapkamers nodig. Meerdere partijen hebben het college opgeroepen eens goed te kijken naar alternatieve woonvormen om de bouwkosten te drukken. In vroeger tijden waren hofjes daarvoor de oplossing. De Partij voor de Dieren denkt dat ze dat nog steeds kunnen zijn. Want voor starters, alleenstaanden en ouderen die kleiner willen gaan wonen, kan een hofjeswoning de perfecte oplossing zijn. Hofjeswoningen kunnen ook nog steeds gebouwd worden voor minder dan 355.000 euro en creëren daarbij ook nog eens een heel fijn woonmilieu. Vandaar de motie van de Partij voor de Dieren genaamd '75 hofjeswoningen', waarin we het college oproepen om van de 1.500 extra koopwoningen onder de 355.000 euro tenminste 75 hofjeswoningen te realiseren. Dank u wel.

De voorzitter: Hartelijk dank. Die worden nu ook ingediend. Dan geef ik daarna graag het woord aan de ChristenUnie/SGP-fractie, de heer De Feijter. Die gebruikt deze indiening, zal ik maar zeggen, ook als zijn maidenspeech. Nou mocht u al niet interrumpen, maar in dit geval al helemaal niet, zou ik willen zeggen. Het woord is aan u.

De heer De Feijter: Voorzitter, een paar dagen geleden kopte het AD opnieuw, starter maakt nog steeds weinig kans op gekalmeerd woningmarkt. Ondanks dat een krant hierover bericht, is het voor niemand echt nieuws te noemen. Starters en jongeren op de woningmarkt hebben al ruime tijd nauwelijks perspectief op een eigen woning vanwege de hoge woningprijzen, in combinatie met de hoge hypotheekrente. Wij trekken ons allemaal hun lot erg aan en zetten ons in om een perspectief te bieden, onder andere door de doorstroom op gang te helpen. Maar ook weinig ouderen zitten te wachten op het afsluiten van een dure nieuwe hypotheek en zijn daarom vaak ook op zoek naar betaalbare woningen. Voorzitter, het is duidelijk dat de vraag naar betaalbare woningen

groot is. Het Brink-rapport noemt een mismatch op de Dordtse woningmarkt tussen vraag en aanbod, maar ook in de termen is er een mismatch ontstaan wat ons betreft. Waar de aanbodzijde betaalbaar definieert als alles onder de 355.000 euro, betekent die term aan de vraagzijde toch heel wat anders. Voor een woning van 355.000 euro heb je toch al gauw een jaarinkomen van 75.000 euro nodig. Dat noem ik niet per se een starterssalaris. We begrijpen prima dat de tijd van echt goedkope nieuwbouw voorbij is. Vanwege onder andere de tekorten aan bouwvakkers en het bouw materiaal zijn de bouwkosten nou eenmaal fors gestegen. Maar we concluderen dat ook de definitie van betaalbaarheid hierdoor aan inflatie onderhevig is. Nu dan, wat kunnen we doen om de financiële werkelijkheid van de bouwkosten te verzoenen met de werkelijkheid van de portemonnee van Dordtenaren? Er zijn verschillende instrumenten die het perspectief op een betaalbare koopwoning mogelijk maken. Zo kennen we in Dordrecht al de starterslening, maar er zijn meer creatieve instrumenten, zoals bijvoorbeeld Koopgarant of een erfpachtconstructie zoals Duokoop.

Daarom dient de ChristenUnie/SGP, samen met Gewoon Dordt, Beter voor Dordt, Op Ons Eiland en DENK een motie in om eens goed te onderzoeken welke creatieve mogelijkheden er nog meer zijn en de raad hierover te informeren. Dit laatste is overigens ook direct een toevoeging aan de motie ten opzichte van hoe die momenteel in het RIS staat. Inhoudelijk blijft hij hetzelfde, alleen is er toegevoegd dat we graag aan het begin van het vierde kwartaal de uitkomsten hiervan horen. Voorzitter, zo hopen we, ondanks de harde werkelijkheid uit van dure woningen, toch Dordtenaren perspectief te bieden op hun eigen betaalbare woning. Ik dank u wel.

De voorzitter: Daar mag voor geapplaudisseerd worden. Dan hebben we twee amendementen en drie moties. Zoals gezegd richt de discussie of het debat zich op deze twee amendementen en drie moties. Ik geef graag het woord aan de eerste fractie die in eerste termijn het woord mag geven. Dat is de VVD-fractie. De heer Noldus, gaat uw gang.

De heer Noldus: Voorzitter, dank u wel. Voor ons ligt een duidelijk Woonbrief. We besluiten tot het vaststellen van de Routekaart. Vooral een procesvoorstel. Tegelijkertijd zien we een reflex die we snappen, want de opgave, die is al vaker genoemd vandaag alleen al, maar ook hiervoor, de opgave is groot en iedereen wil meer en beter betaalbare woningen. De Dordtse VVD ook. Toch is diezelfde waslijst aan politieke wensen iets wat mogelijk ook tot meer complexiteit en vertraging leidt, met een mogelijk ook averechts effect. Wij houden dan ook graag vast aan de geldende woonvisie, ook voor de afspraken met de provincie en het Rijk, want juist dan kun je zekerheid bieden aan partijen voor wie juist de ontwikkelingen in de stad belangrijk zijn om hier echt nieuwe woningen te gaan realiseren. Daar zullen we dan ook de moties, die vandaag zojuist zijn ingediend, op wegen. We zien landelijk en lokaal immers ook al doorschuiven van nieuwbouwprojecten door onzekerheid en kostenstijgingen. In Dordrecht is de woningbouw in productie. We zien flinke straten opgebroken, hijskranen, sloopkogel voorbijkomen. Als we dat de komende jaren nog zo willen, dan is met alle externe factoren die spelen ook een duidelijke koers nodig. Nogmaals, daar is dan het kader waar wij op zullen wegen. Dan richting de moties die zijn ingediend. Richting Partij voor de Dieren die de motie in heeft gediend over betaalbare woningen. Iedereen wil natuurlijk dat een woning niet meer kost dan deze zou moeten kosten. Ook voor nieuwbouw, maar

er moet natuurlijk wel gebouwd kunnen worden. Met de stijgende bouwkosten zie je nu juist, dat is een ander artikel van het AD van vorige week, dat de prijsverschillen tussen nieuwbouw en bestaande bouw alleen maar groter worden. Juist met de relatief veel bestaande woningen in Dordrecht die in de goedkopere koopsector zich bevinden, is er een enorm belang om juist die doorstroming en ook het überhaupt bouwen van woningen door te laten gaan.

De voorzitter: Bij interruptie, de heer Groenewege.

De heer Groenewege: Voorzitter, de VVD begint altijd over de doorstroming en dan met het idee dat alleen duurdere woningen voor doorstroming zorgen. Ik denk dat dat niet het geval is. Ik denk dat veel ouderen op dit moment in een te groot huis wonen bijvoorbeeld, die best zouden willen doorstromen naar een kleinere woning, goedkopere woning, maar dat die gewoon niet beschikbaar zijn.

We zien ook in de analyses dat er een tekort is aan goedkope koopwoningen. Kan de heer Noldus daarop reflecteren hoe goedkope koopwoningen, waartoe we nu kunnen besluiten, kunnen bijdragen aan de doorstroming?

De heer Noldus: Voorzitter, de woningen die leiden tot doorstroming zijn niet de woningen waar we over besluiten. Dat zijn uiteindelijk de woningen die echt gebouwd worden. Dat is een beetje het issue wat we voorzien als je nu een norm oplegt voor woningen die misschien uiteindelijk onbouwbaar blijken te zijn. Onbouwbaar, dat is niet echt een woord, maar als ze niet te realiseren blijken te zijn. Dan hebben we hier met elkaar een heel leuke discussie gehad, maar is er uiteindelijk geen nieuwbouwwoning gebouwd en is er helemaal geen doorstroming. Dat is het kader waar wij het op wegen. Vandaar dat we aangeven, vorig jaar, zeg ik even uit mijn hoog, is ook al een amendement van GroenLinks onder andere aangenomen, die hier extra aandacht voor vraagt om niet alleen woningen van 350.000 euro te realiseren, maar ook daaronder. Ik vraag me ook oprecht af wat het amendement of de motie van de Partij voor de Dieren dan nu nog extra toevoegt. Voor ons is het kader gaat echt om die realisatie van die woningen. Het zijn echt niet alleen maar extreem dure woningen, want we hebben ons ook ingezet in het politiek akkoord om 1.500 woningen toe te voegen aan het programmeren in het betaalbare segment.

De voorzitter: De heer Groenewege.

De heer Groenewege: Dank u wel. Die betaalbaarheid kwam in de commissie ook al naar voren. Dat vonden wij best een zorgwekkende factor inderdaad. De stijgende bouwkosten moet je zeker rekening mee houden. Daarom hebben we ook goed laten uitzoeken wat eigenlijk de stichtingskosten zijn van een nieuwbouwwoning. Hoe duur is het om een nieuwbouwwoning neer te zetten? Een eengezinswoning voor onder de 250.000 euro, dat kan helaas anno 2023 niet meer, met alle eisen die we in Dordrecht daaraan stellen. Maar een studioappartement of een kleiner appartement voor starters, waarmee ze hun entree kunnen maken in de koopmarkt, dat kan nog steeds. Precies dat is de toegevoegde waarde van de moties van de Partij voor de Dieren. Ziet de heer Noldus daar ook kansen in?

De heer Noldus: Voorzitter, welke norm je ook verlaagt en welke kippenhokken je ook uiteindelijk voorstelt, het is dan uiteindelijk nog steeds, dat kwam ook in die commissie naar voren, dat nieuwbouw nog steeds duurder is dan de bestaande woningvoorraad die we hebben. Daar zit dadelijk toch echt een belangrijk verschil. We zitten in Dordrecht significant lager dan de regio qua transactiekosten in het land. Voor bestaande woningbouw zitten we op het niveau van of lager nog dan Borger-Odoorn, Hollands Kroon, Hardenberg, Lossler, Oost Gelre, Venray, Peel en Maas, om nog maar wat streekgebieden te noemen. Dat zijn echt gebieden uit andere delen van het land. We hebben daar wat bestaande voorraad. We hoeven in dit vlak niet te klagen.

De voorzitter: De heer Groenewege, laatste interruptie.

De heer Groenewege: Ja, zeker. Voorzitter, het is nogal wies dat nieuwbouwwoningen duurder zijn dan bestaande woningen, want bestaande woningen zijn vaak doorwaaiwoningen in Dordrecht, die slecht geïsoleerd zijn, waar je naast enkel glas onder je dekentje mag zitten. Wat dat betreft hebben nieuwbouwwoningen natuurlijk een streepje voor. Maar dit college gaat mede dankzij u aan de slag met de verduurzaming, waarmee de prijzen van de bestaande woningvoorraad ook mee zullen stijgen, omdat ze gewoon beter geïsoleerd worden, meer wooncomfort, noem maar op. Dan is het toch goed als je die ontwikkeling ziet om ook rekening te houden met de beschikbaarheid van betaalbare koopwoningen, want die zal de komende jaren dalen door die ontwikkeling.

De heer Noldus: Voorzitter, als laatste reactie daar dan op, ik ga deze opmerking denk ik mensen in herinnering geven als ze een ander plan hebben richting Partij voor de Dieren, want als ik me de Spuiboulevard ontwikkeling goed kan herinneren, was het vooral de Partij voor de Dieren die aan het stapelen bleef met eisen. Nogal wies dat daar nieuwbouw dan ook nog een stuk duurder door wordt dan die bestaande bouw al is. Voorzitter, dan heb ik nog een tweetal moties waar ik op wil reageren.

De voorzitter: Graag heel kort, want uw termijn zit er eigenlijk al op.

De heer Noldus: Dan is de tijd doorgelopen, denk ik, net.

Mevrouw Pichel: Voorzitter.

De voorzitter: Niet bij de beantwoording natuurlijk. Maar ik zie nog een interruptie. Wie weet kunt u het antwoord daarin vervlechten. Mevrouw Pichel, gaat uw gang.

Mevrouw Pichel: Dank u wel, voorzitter. Inderdaad een vraag aan de heer Noldus. De heer Noldus heeft het over doorstroming. Mijn vraag aan de heer Noldus is hoe hij ertegenaan kijkt, zoals eigenlijk ook de motie die wij mede indienen met de Partij van de Arbeid, het middenhuursegment. Wat is daar uw kijk op, voor het geheel in de doorstroming?

De heer Noldus: Dan ga ik allereerst mevrouw Pichel van Forum voor Democratie hartelijk bedanken voor het punt wat ik net wilde maken, maar geen tijd meer voor had. Kijk, middenhuur is een sector, we hebben daar ook in de commissie wat over gezegd,

waar wij zorgen hebben. Wij zien door landelijk beleid, wat er mogelijk aankomt, dat deze groep woningen wel ernstig onder druk kan komen te staan. Daar zit voor ons een grote zorg. Tegelijkertijd hebben we daar ook ... Zien we de motie die is ingediend niet als per se een oplossing daarvoor. Hier worden, als ik me goed herinner, als het in de conceptversie niet aangepast is, vierhonderd woningen onttrokken aan de koopbouwvoorraad. Tegelijkertijd wordt er hier een opgave bij corporaties neergelegd die wij denken niet reëel is. Er ligt met 1.200 woningen die in het sociale segment gerealiseerd moeten worden al een flinke opgave. Voor middenhuur delen we wel de zorg, maar deze motie in deze lijn kunnen we daarin om deze redenen niet steunen.

De voorzitter: Gaat u verder.

Mevrouw Pichel: Mag ik nog een aanvulling, voorzitter?

De voorzitter: Ja, dat mag zeker. Gaat uw gang, mevrouw Pichel.

Mevrouw Pichel: Ik dank de heer Noldus voor het antwoord. Mijn aanvullende vraag is eigenlijk, ik snap het antwoord ten aanzien van de woningcorporaties, maar ziet de heer Noldus wel een andere ruimte in het middensegment voor de woningbouw?

De heer Noldus: Uiteindelijk zien we dat in de Woonvisie, als we die hebben vastgesteld, er ook een belangrijke rol zit voor particuliere huur en middenhuur. Ik denk dat ook in het stuk wat vanuit het Rijk komt daar heel terecht werd aangegeven dat hele belangrijke doelgroepen, die te veel verdienen voor sociale huur en echt een belangrijke sleutel in de woningmarkt hebben, dat die aangewezen zijn op middenhuur. Vandaar ook onze zorg als er, zeker ook vanuit het Rijk, ingrepen komen die deze groepen hard raken en waar mogelijk heel veel van dat soort woningen niet meer beschikbaar gaan komen. Alleen, zoals u hem hier nu stelt, is wat ons betreft niet de route om daar invulling aan te geven. We hebben onze zorg gedeeld. We hebben daar, ik meen me te herinneren, ook een toezegging op gehad van het college om, naar leiding van landelijke ontwikkelingen, hier actief ook onze eigen instrumenten op aan te passen. Want die hebben we zelf ook hierin. Wat dat aangaat, gaan we dit zeer scherp volgen.

De voorzitter: Gaat u verder. Even graag kort dan inderdaad op de moties en amendementen ingaan.

De heer Noldus: Even denken, voor de motie van ChristenUnie/SGP, klinkt sympathiek, het is ons niet helemaal precies duidelijk wat er gevraagd wordt. We hebben ook de nieuwe aangepaste versie nog niet kunnen lezen nu net, sinds die is ingediend. We gaan ook even kijken in de eerste termijn wat daarop komt, voordat we hier wat op kunnen zeggen. Over de hofjeswoningen, zien we eerlijk gezegd niet direct waar deze vandaan komt, want in verschillende plannen zijn hofjeswoningen inbegrepen. Denk ook aan de Spuiboulevard, maar ook is er een initiatiefvoorstel rondom knarrenhofjes aangenomen. We begrijpen de wens, maar we zien niet direct waarom deze hier vandaag ingediend zou moeten worden. Tot zover even eerste termijn, voorzitter.

De heer Van der Spoel: Voorzitter.

De voorzitter: Interruptie nog van de heer Van der Spoel.

De heer Van der Spoel: Dank u wel, voorzitter. Ik luister naar het verhaal van de VVD. Voor mijn gevoel wordt er een groot mistgordijn opgetrokken. Ik hoor al twintig jaar eigenlijk de term doorstroming van de VVD. Ik heb niet het idee dat als we terugkijken op deze afgelopen twintig jaar, dat er dan heel veel ten goede is gekomen voor de mensen die onderaan staan en wachten op een huis. Ik ken deze VVD als, we horen dat bij ieder voorstelrondje in de commissie van, wij zijn de Dordtse VVD. Maar de wijze waarop er nu wordt gekozen om te gaan bouwen, zijn dat woningen waarmee we vooral mensen van buiten aantrekken. Mijn vraag aan u is, wanneer gaat de VVD nu kiezen om echt voor Dordtenaren te bouwen?

De heer Noldus: Voorzitter, is toch een beetje een valse tegenstelling die hier wordt gecreëerd, want je ziet van nieuwbouw dat ruim zeventig procent naar Dordtenaren gaat ook. Doorstroom zou niet op gang komen. Ik zie zelden een woning waar iemand uit verhuist naar een andere woning die leeg blijft staan. Dat betekent dat er altijd nieuwe mensen in gaan wonen. Er is hier een behoefte in de regio van vier- tot zesduizend woningen voor onze eigen inwoners om door te stromen, om het huis uit te kunnen. Voor die mensen zetten wij ons keihard in om te zorgen dat daar gewoon woningen bij komen. Dat gaat niet door alleen maar moties voor de sier in te dienen en zorgen dat uiteindelijk de hele woningbouwproductie stagneert.

De voorzitter: De heer Van der Spoel.

De heer Van der Spoel: Dank u wel, voorzitter. Dan vraag ik mij af of de VVD goed door heeft wat het gemiddelde inkomen is hier in Dordrecht. Heeft de VVD daar überhaupt een idee van, voorzitter?

De heer Noldus: Voorzitter, daar hebben we uiteraard een idee van. Dat is ook deels de samenhang met de bestaande woningbouwvoorraad, zoals ik die net al schets. Waarbij bestaande woningbouwprizen, de verkoopprijzen zitten op gebieden van Limburg Noordoost-Groningen heel anders dan een groot deel van de rest van de Randstad. Daar zit ook weer een groot deel van de kansen voor onze woningmarkt.

De voorzitter: U was klaar met uw betoog? Dan zie ik nog een interruptie van de heer Groenewege. Nog eentje dan, mijnheer Groenewege, want u heeft al drie keer geïnterrupteerd. Maar gaat uw gang.

De heer Groenewege: Dit is op een ander punt. Dit gaat over de motie over de hofjeswoningen. Korte toelichting. De hofjeswoningen die nu gerealiseerd worden, zijn natuurlijk vooral hofwoningen, vrij groot. We hadden als Partij voor de Dieren tijdens de commissie ook de indruk dat de wethouder en het college heel erg bezig zijn met groot denken. Iedere woning moet zo'n beetje drie slaapkamers hebben. Maar met deze motie over hofjeswoningen proberen we juist mee te geven van, denk ook aan mensen die niet per se drie slaapkamers nodig hebben. Die doelgroepen zijn er ook. Probeer ook kleinere woningen neer te zetten daarvoor.

De voorzitter: Dat was eigenlijk nog een toelichting op uw eigen motie. Ik stel voor dat u daar niet meer op reageert. Wat mij betreft gaan we naar GroenLinks. Het woord aan de heer Uysal, gaat uw gang.

De heer Uysal: Dank, voorzitter. Sorry. Voorzitter, we staan voor een enorme woningbouwopgave. Dat in een tijd met heel veel onzekerheden. Maar als er iets zeker is, dan is het wel de grote vraag naar sociale huurwoningen en betaalbare koopwoningen. Daar gaan de ingediende moties en amendementen ook over. Zo kom ik ook meteen tot de motie van Partij van de Arbeid, samen ingediend met andere partijen, over het toevoegen van duizend extra middenhuurwoningen. Voorzitter, voor ons ligt op dit moment de prioriteit op het zo snel mogelijk en zoveel als mogelijk bouwen van sociale huurwoningen en betaalbare koopwoningen.

Voorzitter, het is een flinke ambitie om in deze periode 1.200 sociale huurwoningen te realiseren. Wij hebben ons als GroenLinks hier keihard voor ingezet en we zijn er erg gelukkig mee om te vernemen dat een groot deel van deze plannen al in de pijplijn zit.

De heer Van der Spoel: Voorzitter.

De voorzitter: Bij interruptie, de heer Van der Spoel.

De heer Van der Spoel: Dank u wel, voorzitter ik hoor dat GroenLinks zich daar keihard voor inzet en ontzettend blij is met de resultaten. GroenLinks heeft waarschijnlijk ook de beantwoording gezien van onze wethouder dat er netto, wat was het, ik zoek hem even op voor u, 491 sociale huurwoningen bij komen in 2030. U bent, of althans GroenLinks is ook op de hoogte van het aantal mensen dat op de wachtlijst staat van deze woningen. Dan vraag ik mij af, hoe kan GroenLinks blij zijn met het resultaat van 491 netto sociale huurwoningen erbij?

De heer Uysal: Dank, voorzitter. Dank ook voor de vraag. Ik begrijp uit de vraag van Partij van de Arbeid dat deze ambitie niet genoeg is. Volgens ons moeten we het been bijtrekken op het gebied van sociaal. Dit is wel een flinke ambitie, ook in tegenstelling tot de voorgaande periodes, want ik wil wel Partij van de Arbeid en de overige partijen die dit amendement hebben ingediend, erop wijzen dat in de periode tussen 2016 en 2021 er 179 sociale huurwoningen zijn gebouwd door de corporatie, terwijl er 1.000 woningen zijn afgebroken, zijn gesloopt. Het is een flinke ambitie om van 180 sociale huurwoningen in 5 jaar tijd naar maar liefst 1.000 corporatiewoningen in 4 jaar tijd te gaan. Dat is een flinke ambitie, dat een flinke vooruitstap. Het is misschien niet genoeg, maar dit is wel voor ons op dit moment de juiste prioriteit.

De voorzitter: De heer Van der Spoel.

De heer Van der Spoel: Dank je wel, voorzitter. De juiste prioriteit. Vorig jaar waren de gemeenteraadsverkiezingen. Wat was ik trots om samen op die linkse wolk te strijden voor meer sociale woningbouw in Dordrecht. Het lijkt wel alsof die ambitie in de prullenbak is beland van die ik tijdens de verkiezingsdagen heb gehoord. Nogmaals mijn vraag aan u, of de vraag aan GroenLinks, moeten we niet kiezen voor meer sociale woningbouw op dit moment? Zit GroenLinks nu niet in de positie om juist het verschil te maken? Doe met een heel groot deel van de raad, u kunt voor de meerderheid zorgen, GroenLinks kan voor de meerderheid zorgen, doe mee. Wil GroenLinks daarvoor gaan?

De voorzitter: Mijnheer Uysal.

De heer Uysal: Voorzitter, volgens mij doen wij dat ook. Ook als ik het programma van Partij van de Arbeid erop nasla, dan zie ik dat daarin stond van, we willen van de nieuwbouwwoningen er dertig procent sociaal bouwen. Partij van de Arbeid vraagt, GroenLinks die doet het. Wij hebben in het akkoord laten opnemen, samen met onze andere partners, dat we van de vierduizend nieuw te bouw woningen deze periode dertig procent bestaat uit sociale huurwoningen.

De heer Van der Spoel: Voorzitter.

De heer Uysal: Het is misschien niet genoeg, maar dit is wel de prioriteit voor ons en dit is waar we keihard voor inzetten. Laten we ervoor zorgen, met ze allen, dat we deze ambitie ook keihard gaan halen deze periode.

De voorzitter: De heer Van der Spoel, tot slot.

De heer Van der Spoel: Dank u wel, voorzitter. Ik weet nog niet of het tot slot is, maar daar moet ik nog eventjes over nadenken.

De voorzitter: Maar ik wel. Gaat u verder.

De heer Van der Spoel: Waar het mij om gaat, waar het de PvdA om gaat, is dat wij een hele duidelijke keuze maken dat we die dertig procent sociale woningbouw graag in handen willen leggen van de woningcorporaties. Waar GroenLinks op doelt, is nu vooral, we halen die dertig procent met medewerking van particuliere projecten. Particuliere projecten zijn hartstikke goed dat ze gebeuren, maar zijn minder bereikbaar voor mensen die op die wachtlijst staan. Waarom? Omdat je dan vaak een bepaald jaarsalaris mee moet nemen, dat je vaak een hogere borg moet betalen of, hoe zeg je dat, de servicekosten die zijn erg hoog. Kortom, het is belangrijk dat we dat neerleggen bij woningcorporaties. Mijn vraag aan GroenLinks, bent u inderdaad ervan op de hoogte dat dat zo is in de particuliere woningmarkt en dat we er daarom voor moeten kiezen om te gaan voor een duidelijke keuze richting woningcorporatie, dat we daar die dertig procent voor gaan pakken?

De heer Uysal: Voorzitter, ik kom daar zo meteen in mijn woordvoering ook op terug. Maar om nu alvast een antwoord te geven, ik zie dat het streven van dit college ook al is om naar die dertig procent toe te werken. Wij hebben met zijn allen gezegd 1.200 sociale huurwoningen, deze periode. Daarvan worden er ruim 1.000 woningen door de corporaties gebouwd. We zetten al maximaal in. Daarbovenop zeggen we ook, deze periode 150 extra corporatiewoningen boven op die ambitie van 1.200 programmeren. Daarbinnen doen we ook verschuiven van 100 sociale woningen door derden naar corporatiewoningen. Daar waar het kan, zetten we maximaal in op woningcorporaties, maar als het niet kan, om wat voor reden dan ook, dan zijn we wel genoodzaakt om samen met derden, met andere partijen om de tafel te gaan zitten om toch een betaalbaar huis te kunnen realiseren. Want deze klus kunnen we ook alleen maar klaren met ze allen. Ik denk dat het meer zin heeft om in te zetten op de samenwerking tussen gemeenten, corporaties en derden en private partijen, in plaats van dat we hier verzanden in een percentage discussie.

De heer Van der Spoel: Voorzitter.

De voorzitter: Een hele korte dan, mijnheer Van der Spoel.

De heer Van der Spoel: Alleen maar een opmerking. Als ik dit verhaal dan zo hoor, voorzitter, dan ben ik verbaasd en ik heb het idee dat de linkse wolk richting wolkbreuk gaat. Want ik ben verbaasd, serieus ik ben heel erg verbaasd en ik denk dat de VVD een goede partner heeft in dit college.

De heer Uysal: Tot slot, voorzitter. Wij zijn heel erg blij dat de Partij van de Arbeid toch tot inkeer is gekomen dat we eindelijk meer sociale huurwoningen moeten gaan bouwen. Want als we kijken naar de vorige periode was het volgens mij nota bene de Partij van de Arbeid die heel tevreden was met het aandeel sociale huurwoningen. Wij zijn wel degene, een van de weinige partijen die nu wel uiteindelijk het been bijtrekken en kiezen voor een andere koers.

De heer Van der Spoel: Voorzitter, een opmerking.

De heer Uysal: Ik wil verdergaan, voorzitter, als het mag, met mijn woordvoering.

De voorzitter: Maar daarna gaan we wel echt eindigen, want anders dan blijft het balletje heen en weer gaan en daar komt u toch niet uit, schat ik zo in.

De heer Van der Spoel: Dat komt op zich best goed. Maar de enige opmerking die ik daarover maak, dat ik hem heel erg makkelijk vind. Gaat u door, voorzitter.

De heer Van Leeuwen: Voorzitter.

De voorzitter: Ik zag ook nog een andere interruptie, die was ietsje eerder. De heer Portier, gaat u nog wat toevoegen aan de linkse wolk misschien?

De heer Portier: In dit geval een echte linkse wolk. Maar als ik misschien wat bliksemschichten mag afvuren richting onze vrienden van GroenLinks.

De voorzitter: De zon is zo lekker aan het schijnen, mensen. Maar goed.

De heer Portier: Even een vraag aan GroenLinks, via de voorzitter. Is het niet zo dat dertig procent sociale huurwoningen, die in het huidige coalitieakkoord staan, eigenlijk een inhaalslag zijn van wat in de vorige periode tekortgekomen is? Wel op basis van plannen die voor een flink deel ook al in de vorige periode gemaakt zijn. Terwijl de ambities voor 2030 helemaal niet veranderd zijn, namelijk alleen maar het vervangen wat sinds 2016 verloren is gegaan. Met andere woorden, is het niet zo dat GroenLinks zich nu op de borst klopt voor eigenlijk iets wat in de vorige periode al in gang is gezet, maar zich wel gecommitteerd heeft aan het beleid van de oude coalitie voor wat er tot 2030 moet gebeuren, namelijk maar tien procent sociale huurwoningen alleen als vervanging van wat gesloopt of verkocht is?

De heer Uysal: Voorzitter, dat is niet zo. We hebben altijd al gepleit voor, wij willen bouwen naar behoefte. Dat doen we deze periode ook. De behoefte zit hem nu op dit

moment in het sociale huursegment en in het betaalbare koopsegment. Het klopt, we hebben een grote achterstand opgelopen door de afgelopen jaren heen, omdat er heel veel is gesloopt op het gebied van sociale huurwoningen.

Die achterstand gaan we inhalen, maar voor ons blijft wel de prioriteit dat we inzetten op hetgeen waar de vraag ook naar is. Dat is op dit moment sociale huurwoningen. Daar zetten wij ons vol op in.

De voorzitter: De heer Portier.

De heer Portier: Ik constateer dat mijn vraag eigenlijk niet beantwoord is. Laat ik het dan op een andere manier formuleren. Is GroenLinks bereid om de dertig procent niet alleen voor de komende periode ter discussie te stellen, maar voor de hele periode tot 2030? Met andere woorden, om wezenlijk het woningbouwprogramma te veranderen?

De heer Uysal: Voorzitter, nogmaals, we hebben nu de ambitie gesteld om deze periode de inhaalslag te maken. We zien dat de behoefte nu ligt op het gebied van sociale huurwoningen. Dat is misschien niet genoeg, maar we willen niet vooruitlopen op de zaken. Indien dat nodig is, dan kunnen we daar op dat moment later naar kijken om dan alsnog weer de stap te zetten op het gebied van sociale huurwoningen.

Mevrouw Koene: Voorzitter.

De voorzitter: Bij interruptie, mevrouw Koene.

Mevrouw Koene: Dank, voorzitter. Voorzitter, bij de introductie van dit onderwerp heeft u aangegeven dat het onder mijn voorzitterschap in de commissie is geweest. Ik wil niet vervelend doen naar mijn collega's, maar we zitten nu echt de commissie over te doen. Ik hoop dat we ons wat gericht kunnen beperken tot de moties en amendementen.

De voorzitter: Dank voor deze interruptie, deze suggestie. Daar ben ik het natuurlijk mee eens. Tegelijkertijd zie ik wel dat er moties en amendementen liggen die ook gaan over het minimumpercentage sociale huurwoningen. Het is een beetje een grensgeval. Maar laten we ons wel beperken tot die moties en amendementen en inderdaad niet de commissie overdoen. Ik kijk even naar de heer Uysal, want u was nog een antwoord aan het geven, volgens mij.

De heer Uysal: Ik heb antwoord gegeven op de heer Portier.

De voorzitter: Dan ga ik naar de heer Van Leeuwen. Gaat uw gang.

De heer Van Leeuwen: Dank u.

De voorzitter: Hij zei zelf van niet. Maar goed, u gaat over uw eigen antwoord. De heer Van Leeuwen, gaat uw gang.

De heer Van Leeuwen: Dank u wel, voorzitter. Ik heb GroenLinks de afgelopen vier, vijf jaar relatief vaak horen praten over dat er woningen moeten zijn voor de leraren, de verpleegkundigen, de politiemannenzovoort. In mijn optiek gaat het dan om mensen met

een middeninkomen. Het zijn vaak mensen die te veel verdienen voor een sociale huurwoning.

Ik moet toch zelf ook wel constateren dat er relatief weinig middenhuurwoningen zijn in Dordrecht. Ik vraag me af waarom dat dan niet ook een prioriteit is voor GroenLinks, deze collegeperiode.

De heer Uysal: Voorzitter, de middengroep is een bijzondere groep. In die zin bijzonder dat een deel van deze groep in aanmerking komt voor een sociale huurwoning en een ander deel van deze groep komt in aanmerking voor betaalbare koop. Als we kijken naar de frictieanalyse, dan zien we dat de vraag het grootst is in het koopsegment en vervolgens in het sociale huursegment. Daarmee ligt het ook voor de hand om deze twee segmenten, het sociale huursegment en het betaalbare koopsegment, een prominente plek te geven in de voorraad. Dat is wat we nu ook weer doen. We zetten volop in op de sociale huurwoningen en we zetten ook volop in betaalbare koop.

Mevrouw Stolk: Voorzitter.

De heer Uysal: Daar kom ik zo meteen op terug.

De voorzitter: Bij interruptie, mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, toch heel eventjes. 491 sociale huurwoningen, dat is waarom GroenLinks in dit college zit. Als je, laat maar zeggen, nu ... Nu krijg je de kans om mee te stemmen met twee moties, twee moties zijn het, om te zeggen van, we gaan daar echt wat aan doen aan die sociale woningbouw. Daar zegt GroenLinks gewoon nee tegen.

De heer Uysal: Voorzitter, dat is niet zo. Want nu wordt het beeld gesuggereerd, geschetst alsof GroenLinks niet bijdraagt aan de toename van de totale voorraad sociale huurwoningen. Als ik antwoord mag geven, mevrouw Stolk ...

Mevrouw Stolk: Voorzitter.

De heer Uysal: Ik wil ook wel antwoord geven, voorzitter, want ik word elke keer onderbroken. Nogmaals, in de periode tussen 2016 en 2021 werd er in totaal in 5 jaar tijd 179 sociale huurwoningen gebouwd. Dat zijn ook netto aantallen. Er werden in diezelfde tijd ruim 1.000 sociale huurwoningen afgebroken, gesloopt. Nu bouwen we 1.200, bruto weliswaar, sociale huurwoningen, maar dat neemt niet weg, dat laat onverlet dat de totale voorraad aan sociale huurwoningen alsnog toeneemt. Hou op hier met het doen alsof GroenLinks niet staat voor sociale huurwoningen. Laten we er met zijn allen voor zorgen, ondanks alle uitdagingen die we meemaken op de woningmarkt en allerlei andere ontwikkelingen, dat we deze ambitie gewoon halen.

De voorzitter: Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, het zijn mooie woorden van de heer van GroenLinks met weinig inhoud. Het is een ambitie. Maar vooralsnog komen er 491 sociale huurwoningen bij. We geven nu GroenLinks de kans met deze moties en amendementen om juist te zeggen van, we gaan nu echt bouwen voor de sociale medemens, maar daar zegt GroenLinks nee tegen. Dat wil ik maar eventjes gezegd hebben.

De heer Uysal: Kort daarop reagerend. Het verschil wat GroenLinks maakt in dit college, in tegenstelling tot andere colleges, is dat we de koers verleggen en is dat we totaal de andere kant opgaan, namelijk het bouwen van extra sociale huurwoningen. Daarbovenop komt nog dat we geregeld hebben dat we extra 150 sociale huurwoningen boven op die ambitie van 1.200 gaan realiseren deze periode.

Mevrouw Stolk: Voorzitter.

De heer Uysal: Dan wil ik verdergaan met mijn woordvoering.

De voorzitter: Dank. Laten we deze discussie nu even stoppen, want er is nu voldoende over gezegd. Ieder standpunt is duidelijk. Gelijk stemmen hoeft ook niet. Ik wilde eigenlijk doorgaan naar ... Als u uw termijn afgerond hebt. Bent u klaar met uw termijn?

De heer Uysal: Nee, nog niet. Ik wil nog iets zeggen over betaalbaarheid.

De voorzitter: Gaat u dan nog even door.

De heer Uysal: Dank, voorzitter. De betaalbaarheid van woningen staat onder druk. Laat duidelijk zijn dat voor GroenLinks een koopprijs van 355.000 euro echt niet de definitie is van betaalbaar. We willen benadrukken dat dit voor ons de bovengrens is en we willen ook benadrukken dat er niet alleen maar woningen ... Of wij willen niet alleen maar dat woningen gebouwd gaan worden tegen deze prijs aan. Ons woonbeleid mag niet louter bepaald worden door de indexering. Voorzitter, dat vraagt om vormen van innovatie en creativiteit, zodat de gewenste bouwproductie slimmer gerealiseerd kan worden. Dat is ook noodzakelijk in het licht van de verdichtingsopgave. Om die reden juichen wij de moties van ChristenUnie/SGP en beide moties van Partij voor de Dieren toe, al hebben wij wel onze bedenkingen bij de vaste aantallen die worden genoemd in beide moties van Partij voor de Dieren. Tot slot, voorzitter, wij hebben een verzoek gedaan aan het college op initiatief van ... Wij hebben een verzoek aan het college. Op initiatief van GroenLinks is vorig jaar een amendement raadsbreed aangenomen, waarin is opgenomen dat het college zorg moet dragen voor een substantieel aantal woningen onder de drie ton. Kan de wethouder toezeggen dat dit amendement wordt betrokken bij de verdichtingsstudie en ook bij de resultaten daarvan inzichtelijk gemaakt kan worden op welke manier uitvoering wordt gegeven aan dit amendement? Dank u wel.

De voorzitter: Hartelijk dank. Dan gaan we naar de fractie Beter voor Dordt, de heer Wringer, gaat uw gang.

De heer Wringer: Dank, voorzitter. Ook Beter voor Dordt ziet de behoefte aan betaalbare koop en huurwoningen. De marktomstandigheden zijn in korte tijd snel veranderd van

50.000 euro overbieden op een koopwoning tot we wachten eerst tot onze eigen woning wordt verkocht voordat we iets nieuws kopen. Maar wat niet veranderd is, dat nog veel Dordtenaren op zoek zijn naar een eigen betaalbare koop- of huurwoning. De moties die voorliggen roepen op om betaalbare koop- en huurwoningen te realiseren. Daar staan wij in principe achter, maar of dit haalbaar is, horen we graag van college. Zijn er projectontwikkelaars die met de huidige hoge prijs van materialen en arbeidskosten woningen willen en kunnen bouwen met een prijskaartje tot maximaal 355.000 euro of 800 euro huur? Woningen moeten tegenwoordig duurzaam gebouwd worden. Dat betekent volgens Beter voor Dordt dat woningen standaard voorzien moeten worden van goede isolatie, Hoge Raad+-glas, een warmtepomp of stadsverwarming en voldoende zonnepanelen op het dak. Deze eisen maakt een nieuwbouwwoning niet alleen maar duurder. Maar Beter voor Dordt gaat ervan uit dat deze duurzaamheidsmaatregel ook standard op nieuw te bouwen woningen wordt gerealiseerd. We horen graag van de wethouder of deze eisen worden meegegeven bij het bouwen van nieuwbouw. Daarnaast bouwen we in Dordrecht natuurlijk binnenstedelijk. Iedereen weet dat dat ook wat duurder maakt. Bouwen voor minder dan 250.000 euro, daar zien we alleen succes in als er een bestaand kantoorpand of bedrijfspand wordt omgebouwd tot duurzame woningen of echt kleine studio's. Het Rijk werkt aan de Wet Versterking Regie op Huisvesting, waarin een nieuwe definitie van sociale huurwoningen komen te staan en waarschijnlijk ook een nieuwe definitie van sociale koopwoningen. Gaat het college deze nieuwe definities overnemen na aanneming van de wet en gebruiken voor de Dordtse situaties, zodat een vergelijking met andere steden makkelijker wordt en vergelijkingen uit het verleden beter worden begrepen of oproepen van het Rijk beter gepositioneerd kunnen worden? Het gemiddelde huishouden is veel meer kwijt aan woonlasten, wat betekent dat er minder geld overblijft om te besteden in onze mooie stad. We staan al laag op de sociaaleconomische ladder van de vijftig grootste steden. Beter voor Dordt wil graag concrete maatregelen zien van het college hoe ze deze positie denkt te gaan verbeteren. Kan het college met een RIB komen hoe ze denken deze sociaaleconomisch te gaan verbeteren, ondanks de gestegen woonlasten en inflatie? Even kort over de moties. De motie 'Betaalbaarheid vraagt om creativiteit', die dienen we mede in. De motie '75 hofjeswoning', die kunnen we ook ondersteunen. De motie '300 goedkope koopwoningen', daar wachten we even de reactie van het college af, in verband met de haalbaarheid. De twee moties van de PvdA, na overleg met de PvdA zullen we die ook ondersteunen. Uiteindelijk zullen we ook instemmen met de Routekaart. Dank je wel, voorzitter.

De voorzitter: Bij interruptie, de heer Groenewege.

De heer Groenewege: Dank u wel. Over de haalbaarheid van goedkope koopwoningen. Die haalbaarheid hangt toch niet alleen af van de bouw prijs, maar ook van de politieke keuze of je bereid bent om bijvoorbeeld in plaats van grotere eengezinswoningen, kleinere appartementen of kleinere studio's neer te zetten. Dat is een bereidheid die dit college in mindere mate heeft, die de Partij voor de Dieren in meerdere mate heeft. U kunt daar als Beter voor Dordt toch ook uw eigen politieke afweging in maken.

Wat wilt u dat er neergezet wordt in Dordrecht? Wat is daarin de afweging van Beter voor Dordt? Wilt u dat er meer studio's gebouwd worden, zodat starters een kans krijgen op de koopmarkt of niet?

De heer Wringer: Dank, voorzitter. Bedankt voor de vraag. Er moet gebouwd worden naar de behoefte. Natuurlijk, je kan goedkoop bouwen, maar dan worden het wel hele kleine studio's. Het is maar de vraag of die zullen verkopen en of de mensen die zullen willen. Dat is het eigenlijk.

De voorzitter: De heer Groenewege.

De heer Groenewege: Voorzitter, als het alternatief voor een jongere starter is om op de zolder van zijn moeder te blijven wonen, dan denk ik dat daar wel vraag naar is. Ik hoop dat Beter voor Dordt ook die keuze durft te maken.

De heer Wringer: Dank, voorzitter. Dat zullen we zien.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we naar de overkant. Mevrouw Stolk, VSP, gaat uw gang.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, dank. Eigenlijk alle moties die vandaag voorliggen zou je kunnen steunen, want we moeten bouwen, bouwen, bouwen. Alleen even de motie van de ChristenUnie. Daar wachten we even het college af, want ik heb alleen de eerste versie gezien, ik dacht, dan komt hij in mijn systeem. De motie vraagt om een onderzoek, maar wat wil je echt concreet bereiken? Hij mag wat mij betreft nog wat concreter, want eigenlijk hadden we liever gezien dat dat al uitgewerkt was door het college om creatief te gaan bouwen, dat dat al in kaart gebracht was. Maar dat wachten we eventjes af. Alle andere moties van de Partij voor de Dieren zullen wij steunen en de moties die wij mede ingediend hebben uiteraard ook.

De voorzitter: Bij interruptie, de heer Noldus.

De heer Noldus: Voorzitter, dank. Vraag aan mevrouw Stolk van de VSP. Bijna Haags over da bouwen, bouwen, bouwen. Ik ben toch benieuwd, u zegt, je kan alle moties aannemen, want dan wordt het allemaal beter. Tegelijkertijd, dat is de vraag richting de VSP, hoe denkt u om te gaan met moties die oproepen op stapeling, op ambities in een tijd waarin woningen echt moeilijk gebouwd kunnen worden, waar de prijzen stijgen? Hoe denkt u dat u met die stapelingen en moties überhaupt nog woningen gerealiseerd gaat krijgen? Is het dan niet veel beter om te richten op een divers aanbod en te zorgen dat die woningen echt gebouwd gaan worden en te zorgen dat er echt wat gebeurt in de stad?

Mevrouw Stolk: Voorzitter, die vraag kan ik net zo goed terugleggen bij de VVD, want ook u heeft daar geen antwoord op. Kijk, wat we willen voor onze Dordtse inwoners, is dat er huizen gebouwd worden. Waar de VVD natuurlijk op inzet is allemaal dure woningbouw en mensen van buitenaf. Dit college wil groeien naar 140.000 inwoners.

Wat wij zeggen, dat willen wij eigenlijk niet, maar wij willen wel een natuurlijke groei, maar bouw in ieder geval voor de Dordtenaren. Dat is onze eerste prioriteit. Over stapelingen, ik denk dat iedereen in Nederland daarmee te maken heeft. Daarvoor gaf ik net ook aan over creatieve oplossingen, er had eigenlijk al een creatieve oplossing moeten liggen. Weet je, dure woningen hebben we er nu genoeg. De doorstroming komt

niet echt op gang. Laten we nu gaan bouwen voor de sociale en de midden, want daar zit de grootste problematiek.

De voorzitter: De heer Noldus.

De heer Noldus: Voorzitter, dan nog als laatste even om tegen te spreken wat er geschetst wordt over de ambitie van de Dordtse VVD, want wij zijn echt enorm trots dat we juist extra ook in die betaalbare koop gaan programmeren. Daar is ook behoefte aan. Het is echt niet zo dat voor de VVD alleen grote dure huizen belangrijk zijn. Het gaat echt om die totale mix die ook aansluit bij die behoefte van Dordtenaren, van mensen uit de regio die uiteindelijk hier een plek willen vinden. Dat is uiteindelijk waar we het voor doen. Dat vraagt echt de gemixte aanpak en dat is echt iets anders dan hier nu ook door de VSP onder andere gevraagd wordt.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, het is mooi dat de Dordtse VVD aangeeft dat ze voor de regio bouwen. Dat geeft niet aan de Dordtse VVD, maar de regio VVD. Maar dat is even een nuance. Waar wij voor willen bouwen zijn de Dordtenaren en met name in het lage en het middensegment. Voor het hoge segment, voorzitter, daar is genoeg, staat lang genoeg te koop. Ik hoop, met GroenLinks aan hun zijde, dat ze inderdaad dat beentje bij gaan zetten.

De voorzitter: De heer Noldus, tot slot.

De heer Noldus: Voorzitter, als laatste opmerking erin, want ik herken dat beeld totaal niet. Ik denk ook, als je kijkt naar het Brink-rapport en ook aan de algehele opvatting, maar ook vooral de Dordtse paragraaf die er aan het einde zit, dat dat uiteindelijk uitstekend gekenschetst wordt hoe de opgave ligt en waar echt de uitdagingen liggen. Ik zou willen wat terug te zien in de opvatting van de VSP, als het kan.

De voorzitter: Dat was ook meteen uw termijn, mevrouw Stolk? Ja. Dank. Dan gaan we naar de ChristenUnie/SGP-fractie. De heer De Feijter, gaat uw gang.

De heer De Feijter: Dank u wel, voorzitter. Om eerst nog even kort terug te komen op die motie creativiteit. Er zijn inderdaad al wat creatieve oplossingen, zeg ik ook richting mevrouw Stolk, die vroeg daar net naar. Je hebt natuurlijk de starterslening. Dan is de vraag natuurlijk, hoe creatief is dat? Maar het is in ieder geval een oplossing die veel Dordtenaren kan helpen. Daarnaast hebben wij juist de motie wat breed willen houden, omdat wij geloven dat we een heel creatief college hebben zitten. We willen die creativiteit niet op voorhand al beperken, maar wel specifiek hebben we ook een aantal voorbeelden gegeven in de motie, zoals Duokoop, zoals Koopgarantie. Er zijn echt meer initiatieven die creatief zijn.

De heer Van der Kruijff: Voorzitter.

De voorzitter: Bij interruptie, de heer Van der Kruijff.

De heer Van der Kruijff: Ik hoor de heer De Feijter zeggen dat hij gelooft en denkt dat het college al heel creatief is. Dan is uw motie die om creativiteit vraag toch volstrekt overbodig? Dan gebeurt het toch gewoon?

De heer De Feijter: Zie het dan meer als een extra oproep om hier gewoon eventjes de focus op te leggen. We weten dat het nou eenmaal lastig is om betaalbaar te bouwen. Wie weet kan het nog betaalbaarder. Dat is ook zeker iets waar we op moeten gaan letten en goed moeten onderzoeken, maar er zijn ook andere oplossingen. Ik zou zeggen, college onderzoek dat vooral gewoon eventjes goed. Kijk, als er makkelijke oplossingen waren geweest, dan snap ik ook, dan waren die allang natuurlijk uitgevoerd. Maar probeer nou eens eventjes out of the box te denken. Het is meer een uitdaging aan het college.

De heer Van der Kruijff: Voorzitter.

De heer Van der Kruijff: Begrijp ik het dan goed dat u eigenlijk niet zegt, wees creatief, maar zoek moeilijke oplossingen?

De heer De Feijter: Ik zeg, college doe je best, wees creatief. Kom eens met wat nieuws. Ik kan me voorstellen dat de focus misschien ook op andere dingen heeft gelegen. Ook om kijken, hoe bieden we überhaupt betaalbare koop- en huurwoningen aan? Probeer eens buiten de gebaande paden te kijken, want er zijn ook landelijk gezien gewoon al veel initiatieven. Je hoeft daar in die zin niet altijd creatief voor te zijn. Beter goed gejat, dan slecht bedacht. Vooral een algemene oproep om daarmee aan de slag te gaan. Voorzitter, ik heb eigenlijk grotendeels mijn woordvoering net ook al gedaan, toen ik de motie indiende. Nog even kort over een aantal ...

De heer Noldus: Voorzitter.

De voorzitter: Bij interruptie, de heer Noldus.

De heer Noldus: Voordat de heer De Feijter doorspringt naar de andere motie had ik nog een vraag ook over de motie die door de ChristenUnie/SGP onder andere is ingediend. De creativiteit en de oproep die gedaan wordt. Ik zie de voorbeelden, dat zijn vooral financiering oplossen, zeg ik dan maar even, een andere wijze van financiering. Is dat ook de oplossingsrichting waar u op doelt met de motie? Want ik hoorde in de tekst eromheen toch wat andere zaken ook nog terugkomen qua creativiteit. Kunt u daar nog enige duiding op geven?

De heer De Feijter: Dank, voorzitter. Dat is inderdaad een deel van de oplossing of dat kan zomaar een oplossing zijn. Duokoop is inderdaad een erfpachtconstructie, waarbij woningkopers wel het huis kopen, maar niet de grond. Dat zit hem voornamelijk op de financiering.

Ik denk dat dat ook een van de belangrijkste dingen is, want als we kijken naar wat de vraag is, mensen vragen betaalbare koop. Je moet vooral kijken, hoe kan je daarin tegemoetkomen? Vooral in die portemonnee van de Dordtenaar. Dat lijkt me het belangrijkste. Maar als er meer oplossingen zijn, dan vind ik dat ook helemaal goed.

De voorzitter: Dank. Gaat u verder.

De heer De Feijter: Voorzitter, met betrekking tot extra middenhuurwoningen, wij zien het nut ook van middenhuur in. Er is een gat tussen sociale huur naar de vrije markt. Dat

is voor veel mensen toch wel een aanzienlijk gat. Tegelijkertijd denken wij dat de behoefte op dit moment meer zit bij echt betaalbare woningen en bij de sociale huur. We vragen ons af of die stapeling van opgaves dan ook realistisch is, maar we horen ook graag een reflectie van de wethouder daarover. Ten aanzien van de motie of amendement, moet ik zeggen, over het minimum percentage 30 procent. Dit wordt eigenlijk al gedaan. Het staat ook gewoon in het politiek akkoord. We willen 30 procent sociale huur bouwen.

De heer Van der Spoel: Voorzitter.

De heer De Feijter: Dat is afgesproken.

De voorzitter: Dat was uw zin. Dat is afgesproken. Dan gaan we naar de heer Van der Spoel, bij interruptie.

De heer Van der Spoel: Dank u wel, voorzitter. Ik hoor ik ChristenUnie/SGP zeggen dat dat al gebeurt. Ik heb net geprobeerd aan GroenLinks uit te leggen dat het inderdaad nu op 28 procent staat, sociale woningbouw bij woningcorporaties en dat we dat juist willen naar boven trekken. Is de ChristenUnie/SGP dan van mening dat ik onzin sta uit te kramen, vraag ik me dan af? Of hebben zij hele andere cijfers? Ik snap het allemaal niet meer op deze manier. Als er op deze manier een cijferwedstrijdje wordt gespeeld, wordt er volgens mij niet ingegaan op de dingen die daadwerkelijk worden gezegd en de problemen waar Dordtenaren mee te kampen hebben.

De heer De Feijter: Voorzitter, dank u wel. Ja die 30 procent gaat over wat we willen bouwen. Die 28 procent gaat over nu de voorraad die we hebben. We komen uit een diepe put. Zoals mijn waarde collega, de heer Uysal van GroenLinks, ook al heeft gezegd, afgelopen jaren was er minder gebouwd en is er meer gesloopt. Dat willen we nu proberen recht te zetten. Daarom is er die ambitie om 1.200 sociale huurwoningen te bouwen, waarvan er ruim 1.000 van corporaties zijn.

De heer Van der Spoel: Voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Van der Spoel.

De heer Van der Spoel: Kan ik daaruit concluderen dat ChristenUnie/SGP van mening is dat zij het probleem oplossen met het bouwen van 491 sociale huurwoningen in 2030? Dat dat voldoende is om de problemen op te lossen voor die duizenden mensen die op de wachtlijst staan voor een woning.

De heer De Feijter: De vraag is inderdaad of dat voldoende is, maar er wordt in ieder geval iets aan gedaan. Wat ik zeg, we komen uit een diep gat. De opgave is enorm voor sociale huur, ook voor andere sectoren. Wij denken dat deze programmering in ieder geval realistisch is en dat die ook uitvoerbaar is. Het lijkt ons dat dat nu allereerst het belangrijkste is.

De heer Van der Spoel: Voorzitter.

De heer De Feijter: Eerst eens die uitvoering gaan doen. Er komen er ruim 1000 bij van corporaties. 1.200 in totaal Wij vinden het ook goed om buiten corporaties ... Niet alles is met corporaties op te lossen. We moeten ook daarbuiten kijken naar een derde partij.

De voorzitter: De heer Van der Spoel, tot slot.

De heer Van der Spoel: Voorzitter, dank u wel. Is geen antwoord op mijn vraag die ik ChristenUnie/SGP heb gesteld van, of zij van mening zijn dat ze hiermee voldoen aan de vraag van die vele duizenden Dordtenaren die op die wachtlijst staan. Nu hoor ik de ChristenUnie/SGP ook nog zeggen dat we kijken naar derde partijen. Daarmee geeft ChristenUnie/SGP eigenlijk aan, wij hebben voldoende vertrouwen in de particuliere markt dat zij voor een groot deel ons probleem gaat oplossen. Is dat correct wat ik hoor?

De heer De Feijter: Wat ik al meerdere malen zeg is, ik denk niet dat het voor een groot deel is, want het grootste gedeelte is van corporaties wat er gebouwd gaat worden. Dat is ook gewoon een afspraak die we hebben gemaakt. Staat in het politiek akkoord. We willen die dertig procent sociale huur gaan bouwen. Het is een stevige ambitie, maar wij denken dat nu allereerst die uitvoering van belang is. Ga eerst die woningen eens bouwen. Dat is al een opgave die al groot genoeg is.

De voorzitter: Dank u wel. Dat was ook meteen uw termijn?

De heer De Feijter: Er zijn nog een aantal moties.

De voorzitter: U heeft nog 26 seconden. Gaat uw gang.

De heer De Feijter: Dan wordt het doorpraten. Ten aanzien van de moties van Partij voor de Dieren, dat lijken ons sympathieke moties. Er zijn ook een aantal dingen wel te zeggen. In de motie over betaalbare of goedkope koopwoningen wordt ook gesproken over een aantal vierkante meters. Daar is natuurlijk van alles over te zeggen. We vragen ons af of we dat gesprek nu moeten voeren of dat we dat misschien moeten doen met de nieuwe vaststelling van de huisvestingsverordening.

Maar goed, het lijken ons sympathieke moties. We zijn ook heel benieuwd wat de wethouder hierover te zeggen heeft.

De voorzitter: Hartelijk dank. Dan gaan we naar de CDA-fractie. De heer Van der Kruijff, gaat uw gang.

De heer Van der Kruijff: Dank u wel, voorzitter. Het CDA is blij dat er nu een duidelijke Routekaart wonen ligt, met daarin een voor het CDA belangrijke beleidsbijstelling van de bouwambitie, namelijk een plus van 250 sociale huurwoningen en terechte aandacht voor doelgroepen als starters, senioren en gezinnen. Dat het college expliciet uitspreekt meer de regie te willen nemen, want daar schortte het nogal eens aan in het verleden. Het CDA ziet op al die punten de verdere uitwerking graag tegemoet. De valkuil is om dat vandaag al zelf als raad te gaan invullen. We zien dat in de afgelopen woordvoeringen al door deze en gene gebeuren. Het CDA gaat dat niet doen. Wij

stemmen in met deze voorgestelde Routekaart wonen en we wachten de uitwerking af. Ik kan u dan ook vast verklappen dat wij met geen enkele motie of amendement zullen instemmen. Ik zal u uitleggen waarom. We horen vanuit een aantal fracties de wens om een nog ambitieuzere route voor wat betrekking bouw van zowel lage huur- als goedkope koopwoningen. Voor goedkoper kopen moet je sowieso geen nieuwbouwwoning gaan zoeken, maar moet je in de bestaande woningvoorraad zoeken, daar is het veel goedkoper. Ik woon zelf in de wijk Stadspolders. Daar kun je eengezinswoningen kopen onder de drie ton. Kijk maar op Funda. Echt meer dan één. We vinden het ook niet realistisch, als je naar de huidige bouwkosten kijkt en het arbeidsloon, om nu doelen te gaan stellen waar aannemers nauwelijks aan kunnen voldoen. Daarnaast vinden wij ook als we nu een bovengrens aangeven dat je erop mag vertrouwen dat het college dan met een voorstel komt waar niet alles tegen de bovengrens aan zit, maar ook in de bandbreedte daaronder. Dat zullen wij per voorstel wat we krijgen uiteraard ook checken en controleren, maar niet nu al ons erover uitspreken hoe dat precies eruit moet zien. Want wat we zien ...

De heer Groenewege: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Groenewege, bij interruptie.

De heer Groenewege: Dit college heeft ook de doelstelling dat de gebouwde omgeving per 2035, als ik het goed heb, klimaatneutraal is. Een hele hoop bestaande koopwoningen zullen verregaand worden verduurzaamd en ook verregaand in waarde stijgen. Als we dit nu al weten, kunnen we daar toch nu al rekening mee houden door meer betaalbare koopwoningen bij te bouwen, zodat er nog steeds wat beschikbaar blijft voor starters, alleenstaanden, ouderen die kleiner willen gaan wonen en al die doelgroepen die nu moeite hebben om aan een betaalbare koopwoning te komen.

De heer Van der Kruijff: Voorzitter, ik zeg niet dat we geen betaalbare woningen moeten bouwen. Alleen als we nu voor de korte termijn vooruitkijken voor mensen die huizen zoeken, dat ze nu beter in de bestaande woningvoorraad terecht kunnen. Ik geef expres het voorbeeld van de wijk Stadspolders. Daar staan hoop huizen die in de jaren 80, 90 gebouwd zijn.

Dat zijn niet de E-, F-, G-labels. Dat zijn ongeveer de C-labels. Als je een beetje je best hebt gedaan B-labels. Daar kunnen mensen best met redelijke energielasten wonen. Ik woon er zelf. Ik heb zonnepanelen en ik ga niet verklappen wat mijn energielasten zijn, maar die vallen reuze mee. Dat kan gewoon in die woningen. Die zijn er en ze zijn ook te koop.

De heer Groenewege: Voorzitter, het CDA kijkt zoals gebruikelijk alleen op de korte termijn vooruit. Ik probeer vooruit te kijken naar 2035, de langere termijn. Daar kunnen we nu al rekening mee houden, ook met die betaalbare woningbouw. Ik zou graag willen dat de heer Van der Kruijff van het CDA daar ook op reflecteert. Dat lijkt me ook heel verstandig. Regeren is vooruitzien. Het CDA is een coalitiepartij. Kijk ook eens naar verder dan het einde van je ambtstermijn.

De heer Van der Kruijff: Voorzitter, het is natuurlijk een beetje een vervelende, nare opmerking door van het CDA te zeggen dat we niet langer vooruitkijken. U draait nog

maar kort mee, u zult het niet weten, maar dat hebben we echt de afgelopen jaren continu gedaan. Als het nu over betaalbare woningen gaat en we hebben het over een koopprijs van maxima 350.000 euro en wij geven aan dat we de voorstellen zullen beoordelen, ook op het deel wat lager bandbreedte daaronder zit, dan zullen we dat ook doen. Als je kijkt naar betaalbaarheid, laat ik een voorbeeld geven. Als je een koopwoning van 250.000 euro koopt bij 5 procent rente, de marktrente en de hypotheekrente hebben wij niet helemaal in de hand, dan is dat ongeveer evenveel als een koopwoning een aantal jaren geleden van 350.000 euro tegen 3,5 procent rente, als je naar de rentelasten kijkt. Oftewel, wij kunnen hier op papier schrijven tot we een ons wegen, maar af en toe werkt de markt ons tegen en dan gebeuren dingen anders. Daar kent u de lange termijn niet van en wij de lange termijn niet van. Waar we het over eens moeten zijn, is dat we betaalbare woningen bouwen van een goede kwaliteit en duurzaam. Daar verschillen we helemaal niet van mening over. Alleen denk niet dat het allemaal zo maakbaar is. Af en toe zijn de marktontwikkelingen gewoon anders dan je zou willen en daar moet je wel realistisch in zijn.

De voorzitter: Helaas.

De heer Van der Kruijff: Voorzitter, het CDA ziet de nieuwbouw nu ook wat inzakken, vanwege die marktomstandigheden. Onze zorg is dan ook veel meer of het hier in Dordrecht gaat lukken, het tempo wat we willen te halen, omdat de ambities die we vandaag vastleggen onhaalbaar blijken te zijn. In die zin, de motie van ChristenUnie/SGP en Gewoon Dordt, die het college oproept om creatief te zijn, vinden we ingewikkeld, hij is vaag. Ik zei het net al, alsof het college niet creatief is en alsof deze raad niet creatief is. We hebben hier voorstellen gedaan over flexwoningen. We hebben met elkaar bij Leerpark 2F kleine appartementen, weliswaar in de huursector, neergezet voor jongeren. Thureborgh 2F komt eraan. In de middenzone worden ook sociale huurwoningen gerealiseerd. Natuurlijk, dat is niet de wooncorporaties gebeurd, maar het is wel betaalbaar aanbod wat er is. Het doet geen recht, zeg ik dan tegen Partij van de Arbeid, om die buiten schot te laten.

Voorzitter, hoe dan ook, het is nu belangrijker energie te steken in de uitvoering, dan met elkaar te gaan zitten dissen of dit allemaal wel genoeg is, het moet gewoon gebeuren wat hier staat. Daar stemmen wij voor.

De voorzitter: Hartelijk dank. Dan ga ik naar de Partij van de Arbeid. Mijnheer Van der Spoel, gaat uw gang.

De heer Van der Spoel: Dank je wel, voorzitter. Ik zal het kort houden, omdat ik al veel aan het woord ben geweest, onder andere. Maar luisterende naar deze discussie ben ik vooral verbaasd van, wij hebben op dit moment 17.000 mensen op een wachtlijst staan. Natuurlijk voor een woning. Natuurlijk zullen daar mensen van zijn die al voor de zekerheid hebben ingeschreven of die ingeschreven blijven staan. Maar al zou het de helft zijn van die 17.000 die op een woning zit te wachten, dan vind ik dat wij als gemeenteraad die mensen perspectief moeten bieden. Ik ben van mening dat we dat met deze Routekaart niet doen. Ik ben van mening dat de coalitiepartijen een gigantische mistwolk optrekken door continu termen te gebruiken als ambitie hier en ambitie daar en doorstroom hier en doorstroom daar. Wanneer jullie zelfs het zo belangrijk vinden dat mensen weer naar de stembus gaan, dat hebben we vier jaar

geleden gezien, of vorig jaar gezien, hebben we ons daar allemaal over uitgesproken. Dan denk ik dat we deze mensen die op die wachtlijst staan als gemeenteraad, met name het college, dat we die mensen tekort doen. Het gaat heel veel geld kosten en we doen deze ... Als we deze mensen echt perspectief willen bieden, dan gaat het ontzettend veel geld kosten. Maar dat is toch waar we voor staan voor die mensen. We willen bouwen voor die Dordtenaren. Dat gebeurt nu niet. Daarom verzoek ik u echt ...

De heer Noldus: Voorzitter.

De voorzitter: Bij interruptie, de heer Noldus.

De heer Noldus: Mooi dat de heer Van der Spoel voor zover vandaag zijn campagnestandje weer even heeft aangezet, maar ik denk dat het toch een beetje tekortschiet door de hele sociale huurvoorraad, het particuliere aanbod over te slaan en niet in ogenschouw te nemen. Met dat totale aspect zien we ook terug 37 procent in onze stad sociale huur inclusief particulier aanbod. Lijkt me niet helemaal terecht en eerlijk, het beeld wat de heer Van der Spoel namens Partij van de Arbeid hier neerzet, temeer ook om ... Dat kwam net ook ... Dat was de vraag. Het ging net ook over sloop. Daar was u vrij stelling over. Ik heb dan toch ook de vraag, wetende dat er ook een hele grote verduurzamingsopgave ligt, vooral ook bij die corporatiewoningen. Wat is dan de invulling van de Partij van de Arbeid als het gaat om, hoe om te gaan met die verduurzaming van die woningen als er blijkbaar niet gesloopt mag worden?

De heer Van der Spoel: Ik ga heel even vervelend doen, voorzitter. Ik heb de vraag even niet verstaan, omdat er even iets tussendoor kwam van de andere zijde.

De heer Noldus: Even een fractieoverlegje tussendoor. De uiteindelijke vraag ging over de sloop van woningen. U zegt terecht, er wordt gesloopt en er wordt nieuw gebouwd. De opgave die ligt is ook rondom verduurzaming van woningen, was de opvatting van de Partij van de Arbeid, als het gaat over de sloop van sociale huurwoningen waar u net vrij stellig over bent in het kader van de verduurzaming van die woningen.

De heer Van der Spoel: Ik zit even na te denken over deze vraag, voorzitter. Hoe wij daar instaan? Wij willen dat die woningen worden verduurzaamd, uiteraard. Maar waar wilt u naartoe met deze vraag?

De heer Noldus: De vraag is dan even. Want u bent vrij stellig over dat sloop van corporatiewoningen. U spreekt daar vooral slecht over. Terwijl als het over een ander onderwerp gaat, is het ook mede de Partij van de Arbeid, dat is natuurlijk veel breder gedragen, die positief is over de hele verduurzamingsopgave, over dat we werk moeten maken van het aanpakken van die E-, F-, G-woningen in de stad, vooral bij de corporaties. Ik ben benieuwd of de Partij van de Arbeid dan ook met een voorstel komt om die woningen dan maar te laten zitten of extra geld uit te trekken voor andere verduurzamingsopgaves.

De heer Van der Spoel: Ik vind het een terechte vraag. Daar moeten we een keer een commissie over gaan opbouwen. Dan gaan we het daar op dat moment over hebben.

Waar het mij om gaat en waarom ik er zo stellig over ben, is dat uiteindelijk er maar 491 sociale huurwoningen netto bijkomen. Daarom ben ik er zo stellig in. Ik snap het ook weer dat u deze vraag stelt, zodat we het daarover gaan hebben. Maar dat is waar het mij om te doen is, om die 491 woningen die er maar bijkomen voor die vele mensen die op die wachtlijst staan. Dat is waarin ik had gehoopt dat we hier als raad daar duidelijke keuzes in durven te maken. Ik ga weer verder met het beantwoorden van de moties, althans hoe we daarover gaan stemmen.

De heer Noldus: Voorzitter, dan toch nog even

De voorzitter: De heer Noldus, tot slot.

De heer Noldus: Ik vind het wel een fraaie tekentafelpolitiek wat hier dan voorbijkomt. Want wat ik dan vooral toch nog mis, is hoe om te gaan ook met die motie die u dan zelf voorstelt over die dertig procent. Ik denk ook zeer onterecht dat u het bestaande aanbod sociale huurwoningen in de particuliere sector daartoe overslaat, vind ik echt een farce.

De heer Van der Spoel: Waarvan akte.

De voorzitter: Voordat u verdergaat, ik wilde u allen net eigenlijk een compliment maken, omdat u zo goed via de voorzitter spreekt. Maar nou hoor ik toch een paar keer u, u, u. Let daar even op, zou ik zeggen. De heer Van der Spoel, gaat u verder.

De heer Van der Spoel: Dank u wel, voorzitter. Wat betreft motie 1 van de Partij voor de Dieren, de 300 goedkope woningen, deze gaan wij steunen. Motie 2 voor de hofjes, zoals we er nu instaan, zijn we daarop tegen, omdat we denken dat dat heel veel grond gaat kosten met deze hofjes. Motie 3, ChristenUnie/SGP, wat soft. Dat ik denk, wat willen we er uiteindelijk mee bereiken? Daar wachten we even de reactie van het college af. De amendementen die we zelf hebben ingediend, die steunen wij uiteraard volle bak, maar dat is niet heel verrassend, denk ik.

De voorzitter: Na al uw gloedvolle betogen, had ik niet anders verwacht. Dan gaan we naar de overkant, Partij voor de Dieren. Mijnheer Groenewege, gaat uw gang.

De heer Groenewege: Dank u wel. Ik wil het ook proberen kort te houden. In algemene zin zien we in het woonbeleid dat er veel wordt ingezet, de afgelopen jaren is er veel ingezet op dure koopwoningen om bewoners van elders in het land naar Dordrecht te trekken, om de sociaal economische positie van Dordrecht te verbeteren, wordt er dan bij gezegd. Maar het is natuurlijk onzeker of dat gebeurt. Tegelijkertijd kunnen echt de jongeren in Dordrecht ... Die komen juist moeilijk aan een huis, omdat er te weinig betaalbaar wordt gebouwd. Er zijn verschillende onderzoeken die wij ook onder ogen hebben gekregen, die bevestigen dat er te weinig wordt gebouwd in de betaalbare koopsector, bijvoorbeeld. Vandaar ook de moties van de Partij voor de Dieren. Dan reflectie op de andere voorstellen. De amendementen van de PvdA hebben we niet mede ondertekend, maar die zal de Partij voor de Dieren wel steunen. De motie van de ChristenUnie/SGP kan je haast niet tegen zijn. Dat is tegelijkertijd een punt van kritiek, want het is natuurlijk wel de zoveelste onderzoeksmotie, terwijl we wel weten van

sommige dingen al wat de mogelijkheden zijn, wat je kan doen, waar we heen kunnen. Ik denk dat de wethouder ook al een aantal opties scherp voor ogen heeft. Tegelijkertijd, we kunnen er haast niet tegen zijn, want je weet maar nooit wat je tegenkomt. Dank u wel.

De voorzitter: Hartelijk dank. Dan gaan we naar de fractie DENK. De heer Safranti, gaat uw gang.

De heer Safranti: Dank je wel, voorzitter. Voorzitter, zoals mevrouw Koene het ook aangaf, ging ik er ook vanuit dat we alleen de moties zouden bespreken. Alleen wil ik toch wel een aantal dingen benoemen. Als ik dit allemaal zo horen wat er hedenmiddag is besproken, dan denk ik dat het doel van het raadsvoorstel was dat we de sociaaleconomische positie van ons stad wilden versterken. Ik sluit me zeker aan bij de woorden van mijnheer Van der Spoel, tegenover mij, van de PvdA, als we het over de inwoners hebben die een smalle beurs hebben en op een hele lange wachtlijst moeten staan voor een betaalbare woning. Onze punten zijn uitgebreid besproken in de commissies, voorzitter. Ook komen een aantal terug in een aantal moties. Daarom vind ik het alleen maar fijn. We omarmen trouwens de meeste ambities die genoemd zijn in het stuk en kunnen instemmen met de Routekaart. Rondom de moties. 300 goedkope koopwoning van Partij voor de Dieren ben ik best positief over. Alleen weet ik niet of het realistisch is. Ik wil toch de reactie van de wethouder even afwachten. Dat geldt trouwens ook voor 75 hofjeswoningen.

Trouwens, die andere was voor mij veel realistischer dan die 75. Maar goed, ik wacht even de reacties af van de wethouder. De rest hebben we mede ingediend. Daar wil ik het bij laten, voorzitter.

De voorzitter: Hartelijk dank. Dan gaan we naar Gewoon Dordt, mevrouw Koene.

Mevrouw Koene: Dank, voorzitter. Ik zeg dat normaal gesproken niet snel, maar zowaar heb ik een heleboel gehoord in de woordvoering van de heer Van der Kruijff waar wij ons als Gewoon Dordt achter kunnen scharen. Vooral, want hij noemde ook het woordje regie pakken op, dat was ook iets wat ik had opgeschreven, dat dat het belangrijkste lijkt. Want als je de Routekaart wonen leest, dan staat er eigenlijk van alles en nog wat in waarbij echt alle doelgroepen zo ongeveer aan bod komen en dat er een groot bewustzijn is bij het college over wat er nodig is. Daarom lijkt het ons ook niet verstandig om, nu weer driehonderd van dit of zoveel procent van dat, daarmee in te stemmen. Daarmee vallen de amendementen 1 en 2 af. Hoewel middenhuur natuurlijk wel heel erg belangrijk is. Maar goed, dat wordt al meegenomen naar onze mening. De moties 1 en 2, met ook, ik weet niet wie dat eerder zei, hele concreet genoemde aantallen. Goed, wij gaan ervan uit dat dit gewoon binnen het programma wat er is wordt meegenomen. Wat betreft de motie die wij hebben ingediend met onder andere de ChristenUnie/SGP. Het is ook mijn collega Kleinpaste die in de commissie met name voor die creativiteit heeft opgeroepen. Dat gaat dan verder dan de financiële dingetjes en de Duokoop enzovoort. Ik bedoel, Kleinpaste noemt ook regelmatig de tiny houses, het opdrachtgeverschap en daarbij ook met name eens op een andere manier denken. Kijk, we hebben vorig jaar een presentatie gehad over de locaties. Dat er weinig mogelijk is voor tijdelijke woonvoorzieningen. Maar toch lijkt er zo hier en daar wel wat mogelijk. Dat is van ons uit waarom we die motie mede hebben ingediend. Dank.

De voorzitter: Hartelijk dank. Dan ga ik naar Op Ons Eiland, de heer Gündogdu.

De heer Gündogdu: Voorzitter, dank je wel. Voorzitter, ik heb wat op papier, maar dat ga ik maar niet voorlezen. Er is al heel veel gezegd. Ik ga eens even uit de losse pols wat kanttekeningen plaatsen bij dit voorstel. Voorzitter, dat wat we vandaag bespreken en de moties die zijn ingediend. We hebben een aantal ook mede ondersteund of ondertekend. Belangrijkste boodschap die we meegeven, eigenlijk een noodkreet vanuit deze gemeenteraad, is dat we zeggen van, luister eens, we zitten echt met een enorme woningnood. Een groot deel van onze Dordtenaren, jongeren, senioren komen eenvoudigweg niet aan een woning of noodgedwongen moeten ze in hun eigen woning blijven wonen of bij hun ouders. Er moet vaart gemaakt worden om zo snel mogelijk te bouwen. Realiteit daarbij is dat heel veel seinen op rood staan, voorzitter. Dat is niet alleen bij de corporaties, maar ook bij de projectontwikkelaars. We zien dat het economisch gezien, maar ook vanuit de grondpolitiek het niet zo makkelijk is om woningen versneld te bouwen. Voorzitter, wat wij als boodschap willen meegeven vanuit Op Ons Eiland, is dat het beleid wat eigenlijk nu op bureau ligt afkomstig is vanuit 2016. De wereld van 2016, '17 is heel anders dan waar we nu in leven. Helaas, zou ik zeggen. Ook economisch gezien.

Heel veel Dordtenaren kunnen eenvoudigweg ook met de huidige renteprijzen, waarvan de verwachting overigens zelfs van het Internationaal Monetair Fonds, nieuws van gisteren, niet wordt verwacht dat dat op korte termijn lager zal zijn. Dat betekent ook dat we in een liberaal systeem als deze het niet zo makkelijk zal zijn voor een groot deel van het Dordtenaren om een woning te kunnen betalen. Alles in ogenschouw nemend, ik heb natuurlijk mijn collega's ook goed beluisterd, ook het pleidooi van GroenLinks, dat we sociaal moet gaan bouwen, middenhuur, middenkoop, het maakt niks uit, als we maar snel bouwen, maar wel met inachtneming dat we bouwen voor deze stad en de vraag vanuit onze Dordtenaren en dat we daar vaart in moeten maken. Dank je wel. Precies twee minuten.

De voorzitter: Hartelijk dank.

De heer Groenewege: Voorzitter.

De voorzitter: Bij interruptie, de heer Groenewege.

De heer Groenewege: Ik hoop dat ik het niet gemist heb in het betoog van heer Gündogdu, maar mij is nog steeds niet duidelijk hoe hij gaat stemmen of wat hij van de moties vindt.

De voorzitter: Daar hebben we stemverklaringen voor.

De heer Gündogdu: Daar hebben we inderdaad een stemverklaring voor, maar ik heb me bewust even afzijdig gehouden van uitspraak over de moties, want dan zijn mijn twee minuten heel snel voorbij.

De voorzitter: Dank daarvoor. Dan gaan we naar de SP fractie, de heer Portier.

De heer Portier: Voorzitter, sinds ik in de raad kwam in 2014 is het beleid van het college gericht op dure woningen bouwen en mensen van buiten aantrekken. Hardnekkig werd beweerd door het college en sommige oppositiepartijen dat ze te veel betaalbare en goedkope woningen in de stad hadden. Daarom een verdeling in de plannen voor vooral dure woningen en slechts tien procent sociale woningbouw, net genoeg om terug te komen op het spel van 2016. Voorzitter, vandaag de dag erkent iedereen dat er een tekort aan betaalbare woningen is. De woorden en de taal zijn heel duidelijk veranderd, maar het beleid en de verdeling in woningen die gerealiseerd moet worden tot 2030 is nog steeds hetzelfde gebleven. Ondanks de wooncrisis houdt het college hardnekkig vast aan die plannen. Voorzitter, het is noodzakelijk om echt van koers te veranderen en keuze te maken. Dat betekent qua ruimte ook dat we minder dure woningen moeten bouwen en dat we het streven om naar 140,000 inwoners te groeien, ook met mensen van buitenaf, los moeten laten. Voorzitter, ik ben het niet eens met de Partij voor de Dieren dat betaalbare eengezinswoningen niet meer te realiseren zijn. Niet inderdaad als je naar de vestigingsmogelijkheden van een los huis kijkt. Maar ik heb vorig jaar een gesprek gehad met Trivire dat als je bouwt in series dat een woning voor een gezin gerealiseerd kan worden voor rond de 200.000 euro of zelfs daaronder. Maar dat betekent ook wel dat je als gemeente concessies moet doen op de grondprijs.

Dat neemt niet weg dat ik de concrete moties van de Partij voor de Dieren zal ondersteunen voor ook het realiseren van een aantal kleinere betaalbare koopwoningen. Wat de hofjes betreft, ik begrijp het bezwaar van de Partij van de Arbeid qua grondgebruik, maar het hoeven natuurlijk geen traditionele hofjes zijn met maar één verdieping of niet boven elkaar. Voorzitter, een opmerking over het gebrek aan menskracht in de bouw. Ik heb geen cijfers specifiek over Dordrecht, maar in Nederland is in 10 jaar tijd het aantal werkenden in bouw met 50.000 afgenomen, bij een gegroeide beroepsbevolking. Ik vraag me af, doet het college iets eraan om te stimuleren dat jongeren in deze regio weer kiezen voor een loopbaan in de bouw. Een allerlaatste opmerking als het mag, voorzitter, over de woordvoering van de heer Van der Kruijff. Hij wees erop dat een woning van 250.000 bij 5 procent rente even onbetaalbaar is als woning van 355.000 met 3,5 procent rente. Helaas hebben we het als gemeente niet in de hand, maar ik kan het niet laten op te merken dat als we de banken zouden nationaliseren in dit land en we een staatsbank zouden hebben dat we met een rentepercentage van 1,5 procent het makkelijk mogelijk zouden maken voor iedereen om een woning te kunnen financieren. Tenslotte, voorzitter, vind ik dat we ook moeten kijken naar de regels van kamerverhuur, om het voor jongeren mogelijk te maken om makkelijker uit huis te gaan. Dank u wel.

De voorzitter: Hartelijk dank. Dan gaan we naar de overkant, Forum voor Democratie. De heer Van Leeuwen. Graag aandacht voor de heer Van Leeuwen. Dank u.

De heer Van Leeuwen: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, wat betreft wonen is er heel wat aan de hand in Dordrecht. In algemene zin zijn er gewoon veel te weinig woningen, de wachtlijsten lopen op en er is vrijwel geen starter die een huis kan kopen met de huidige woningprijzen. Voor alle bevolkingsgroepen zijn er te weinig woningen. Door de krapte is er ook weinig doorstroming. Ik wil mij in mijn woordvoering verder beperken tot de ingediende moties en amendementen. Allereerst het amendement van de Partij van de Arbeid, die Forum voor Democratie samen mee indient, met een aantal andere

partijen. Deze gaat over de bouw van 1.000 extra middenhuurwoningen. Het is voor mensen met een middeninkomen, zoals de leraar, ik noem het al net, de verpleegkundige, de politieman, enzovoort, nagenoeg onmogelijk om een woning te huren met een huur van tussen de 808 euro en bijvoorbeeld 1.200 euro per maand. Door hun inkomen komen ze niet in aanmerking voor een sociale huurwoning. De enige optie zou dan zijn of kunnen zijn een woning te kopen. Veel mensen kunnen dat niet, te hoge prijzen, of willen dat niet. Want wij gaan er altijd maar vanuit dat mensen graag een woning willen kopen. Sommige mensen kiezen er niet voor. Er zijn gewoon te weinig middenhuurwoningen. Dat moet veranderen. Vandaar ook deze motie. Ook geven meer middenhuurwoningen kansen voor mensen die nu een sociale huurwoning hebben om door te stromen naar een betere woning als ze meer gaan verdienen. We ondersteunen ook de motie van de Partij van de Arbeid voor het inventariseren van alle mogelijke bouwlocaties. Dan over de motie van de Partij van de Arbeid om meer dan dertig procent sociale woningen te bouwen de komende jaren. Voorzitter, ik wil dat ook tevens in de vorm van een vraag aan het college gieten, wat ik nu ga zeggen. Het aantal statushouders gaat de komende jaren nog verder stijgen. Dat staat ook in de Routekaart wonen.

Deze statushouders hebben hier in Dordrecht voorrang voor een sociale huurwoning op de inwoners die nu in Dordrecht wonen. Dit zet de sociale woningmarkt enorm onder druk de komende jaren. Overigens verwijt FvD niet de statushouders iets, maar wel de beleidsmakers in Den Haag. Voor de huidige inwoners betekent het wel dat het steeds moeilijker wordt om aan een sociale huurwoning te komen. Het huidige systeem, want daar heb ik het nu over, werkt niet goed uit voor de huidige inwoners. Daarom zou je de vraag kunnen stellen voor wie je dan de sociale huurwoningen bouwt. De situatie gaat zich misschien wel voordoen dat zeventig of tachtig procent van de vrijgekomen woningen naar statushouders gaat. Aan dit onevenwichtig systeem willen we eigenlijk niet meewerken. Op zich zijn we wel voor een aantal sociale huurwoningen, maar het systeem gaat vastlopen. Maar ik wil de wethouder wel de gelegenheid geven om hierop te reageren. Hoe zorgt u ervoor dat het systeem ook goed gaat uitwerken voor de huidige inwoners? Dan tenslotte, want ik zie dat mijn tijd eigenlijk om is ...

De voorzitter: Zeker.

De heer Van Leeuwen: Wat betreft de motie van Gewoon Dordt en ChristenUnie/SGP over een onderzoek naar creativiteit op het vlak van betaalbaarheid van woningen. Daar zijn wij voor. Het is goed om dat gewoon te onderzoeken. Wat betreft de motie van de Partij voor de Dieren tenslotte, we willen hierover eerst het standpunt van de wethouder horen. Dank u wel.

De voorzitter: Hartelijk dank. Dan gaan we tot slot naar de Fractie van Waardhuizen, de heer Stam.

De heer Stam: Dank u wel, voorzitter. Allereerst hadden wij als fractie ons de vraag gesteld, moet je instemmen of niet met die woonbrief? Want het is volgens ons niks anders als een samenvatting van de afgelopen vier jaar bouwen en wonen bij elkaar gevoegd. Als je toch gaat kijken naar de motie, sluit het toch wel grotendeels aan bij wat CDA heeft gezegd. Wat wij eigenlijk als Fractie van Waardhuizen missen, dat is eigenlijk de discussie die er vooraf aan gaat van, wij zouden graag van het college willen weten

welke bouwlocaties heb je nu nog in beeld om te kunnen gaan bouwen? Want we stellen hier allemaal eisen over bouwen en meer woningen, maar ik zou eerst wel graag willen weten, waar zou dat kunnen? Hebben we over nagedacht of we daar een motie over moesten indienen, maar daar zit een stukje vertrouwelijkheid in. Die willen we dan eigenlijk wel ook vertrouwelijk krijgen van de wethouder en daar met elkaar over discussiëren. Ik word eigenlijk ook een beetje moe van de aantallen 30 procent, 491 woningen extra. We weten allemaal als we planvormingen maken dat je ongeveer 3, 4 jaar bezig bent om die plannen uit te voeren. Die 1.200 woningen die nu gebouwd worden komen, voort uit de vorige ambitie. Maar dat is helemaal niet zo belangrijk. Ik denk dat we met elkaar moeten kijken van, als je kijkt naar die wachtlijsten die er zijn, welk percentage of hoeveel mensen die wachten op een woning vind je nu acceptabel? Is dat dan belangrijk om te zeggen van, we willen 30 procent sociale woningen toevoegen of netto 491?

Ik vind het veel belangrijker dat het college met een voorstel komt waarin ze aangeven, wij vinden het acceptabel dat er 3 jaar of 4 jaar wachttijd is en hoeveel woningen moeten daarbij? Want wij als Fractie van Waardhuizen vinden ook wel dat we ons meer moeten richten op de sociale woningbouw, want je ziet gewoon een omgedraaide vraag. De toename van de vraag naar sociale woningen is vele malen groter geworden als een X-aantal jaar geleden. Als je dan kijkt naar de moties, dan zeggen wij in eerste instantie, daar willen we eigenlijk nog niet mee instemmen, want we willen eerst een aantal andere vragen beantwoord hebben, bediscussiëren met elkaar, voordat we over die aantallen gaan praten.

De voorzitter: Hartelijk dank. Dan zijn we bij de eerste termijn van het college aangekomen. Er zijn twee wethouders die ingaan volgens mij op dit thema. Als eerste wethouder Heijkoop, gaat uw gang.

De heer Heijkoop: Voorzitter, dank u wel. Ik heb goed naar uw debat geluisterd. Ik proef in ieder geval een enorme betrokkenheid op dit thema en dat verdient het ook. Ik denk dat we allemaal wel iemand kennen die hard op zoek is naar een woning, waarbij het verhaal van de eerste woning toch vaak wat schrijnender is dan het verhaal van de vierde of vijfde woning. Daarom is het ook niet gek dat uw debat zich ook vooral richt op die betaalbare woningen, of het nou koopwoningen zijn of sociale huurwoningen. Die aandacht is ook terecht, in die zin dat wij ook in het college en ook bij de start van deze coalitieperiode heel intensief, lang en soms ook wel met enige spanning, ook op de politieke vraagstukken, met elkaar gesproken hebben over, wat zijn onze ambities? Onze absolute prioriteiten deze periode is het toevoegen van extra corporatiewoningen en het toevoegen van extra betaalbare koopwoningen. Dat heeft u ook in deze woonbrief kunnen lezen. Zeker ook vanuit GroenLinks, het zal geen verrassing zijn, is er heel erg aangedrongen dat we de koers toch wat moesten wijzigen, dat er toch meer betaalbaar bij moest. We hebben ook extra corporatiewoningen toegevoegd die we gaan programmeren, waar we nog naar op zoek zijn, om daar ook echt werk van te maken, want wij delen die urgentie. Dat laat onverlet dat je altijd wel de totale woningmarkt in het oog moet houden. Want we hebben nu een bepaalde verdeling en je wil daar misschien wat veranderingen in aanbrengen. Maar de heer Portier gaf al aan van, sinds 2014 gaat het vooral ... Ik moet tegenwoordig naar links kijken. Gaat het vooral over

dure woningen. Ik kan u verklappen, mijnheer Portier, al sinds 2010 gaat het heel erg over duurdere woningen toevoegen. De PvdA-leider destijds zei van, we moeten bouwen voor de rijke stinkerds. Dat was letterlijk zijn uitspraak. Daar is die lijn ingezet. Daar was ook best wel wat voor te zeggen, want we moeten een sterke stad zijn en dat is ook een stad in balans, ook een stad die de voorzieningen kan dragen. Dat betekent ook dat je sterkere schouders nodig hebt om uiteindelijk dat brede verhaal te kunnen blijven volhouden. Dat zeg ik ook nadrukkelijk als wethouder sociale zaken. Je hebt sterke schouders nodig, ook om sociaal beleid te kunnen voeren. Als we dan kijken naar hoe ons stad er voorstaat, u heeft ook die taartdiagram gezien destijds in de technische sessie, dan zien we dat inderdaad 28 procent zijn sociale corporatiewoningen, daarbij nog 9 procent goedkope huurwoningen en ook nog 14 procent zijn goedkope, ik zeg niet betaalbaar, maar echt goedkope koopwoningen, onder de 2 ton. Dat is meer dan de helft van onze voorraad.

Als je naar betaalbaar gaat kijken, dan zou je nog bijna een kwart kunnen toevoegen. Je kunt echt wel stellen met elkaar dat die balans van onze woningvoorraad niet helemaal op orde is. In die zin is het ook niet gek dat we met name kijken naar betaalbare koopwoningen om die toe te voegen en niet zozeer alleen maar gefocust zijn op het allergegoedkoopste segment. Want het is ook zo dat die verhuisketens, daar ga ik u niet mee vermoeien van hoe dat dan precies werkt, maar we zien weldegelijk, ook bij een project als Wilgenveld, een paar jaar geleden, zie je gewoon dat zestig woningen worden verkocht. Uiteindelijk, als je dan terugkijkt, gaan er acht corporatiewoningen op die manier vrijgespeeld worden waar mensen weer gebruik van kunnen maken. Dat is ook nodig, want we hebben een wachtlijst, zou je kunnen zeggen. Of eigenlijk zou je moeten zeggen, er zijn heel veel mensen aan het zoeken. Maar ook dat wil ik in enig perspectief plaatsen, voorzitter. Je hebt in onze regio, in onze stad, zeven jaar inschrijftijd. Dat betekent dat mensen ingeschreven staan. Ik denk dat velen van u toen ze gingen studeren het moeilijke advies kregen van, schrijf je alvast in, want het duurt even voordat je voldoende punten hebt opgebouwd. Ik heb dat destijds gedaan. Ik heb geloof ik zo'n tien jaar ingeschreven gestaan. Toen ik erachter kwam dat ik al tien jaar ingeschreven stond, heb ik de automatische incasso stopgezet, want ik had toen allang een koopwoning. Dat is wel even goed om ons te realiseren. Als je echt kijkt naar actieve zoektijd, dan gaat het over drie, drieënhalf jaar in Dordrecht. Even voor uw beeld, ik heb even gekeken naar andere steden, bijvoorbeeld een stad als Nijmegen, het Havanna aan de Waal genoemd, oftewel een wat links georiënteerde stad, daar is de inschrijftijd meer dan twintig jaar. Dit is ook niet per se een probleem voor onze stad. We zien in heel veel steden dat die inschrijftijd te hoog is.

De voorzitter: De wethouder had een interruptie verwacht, maar die kwam niet.

De heer Heijkoop: Ik hoor allemaal mensen roepen, voorzitter.

De voorzitter: De heer Portier in ieder geval. Gaat uw gang.

De heer Portier: Voorzitter, ik wacht even dat ik netjes het woord zou krijgen. Voorzitter, ik heb even een vraagje over die inschrijftijd en die zoektijd. Er wordt gezegd van, het valt eigenlijk best wel mee, want mensen zoeken niet zolang. Maar een heleboel mensen beseffen natuurlijk dat als zich ingeschreven hebben dat ze nog lang niet in aanmerking komen voor een woning. Is het dan niet logisch dat die zoektijd veel korter is, omdat

mensen denken van, ik moet toch die hele tijd wachten? Na vier of vijf jaar, misschien dat ik nu in aanmerking kom. Hoe zit dat met die relativering? Is dat wel zo relativierend als u het aangeeft?

De heer Heijkoop: Voorzitter, een zoektijd van drieënhalve jaar vind ik te lang. In die zin moeten we eraan gaan werken dat die zoektijd wat naar beneden gaat. Dat geeft de heer Stam zojuist ook aan. Alleen ik wilde het even relativieren om aan te geven dat er heel veel steden zijn waar de zoektijd echt een veelvoud ervan is. De inschrijftijd wilde ik ook enigszins relativieren, omdat daar gewoon duizenden, durf ik te zeggen, mensen opstaan die nooit en te nimmer echt een huurwoning willen gaan betrekken, maar die daar gewoon opstaan ook om een bepaalde zekerheid te krijgen dat ze in ieder geval voldoende punten hebben. Dat is de realiteit.

De heer Van der Spoel: Voorzitter.

De heer Heijkoop: Het is best wel aardig om in de toekomst nog eens even te verdiepen op wat we dan precies zien. Wellicht kunnen we dat ook doen aan de hand van de beschikbaarheidsmonitor, want wat ook een belangrijke factor van betekenis is, daarom vind ik het ook heel belangrijk, vinden wij vanuit het college het belangrijk dat we corporatiewoningen gaan toevoegen, is dat je ook een toenemende druk ziet vanuit kwetsbare groepen en vanuit spoedzoekers. Daar hebben we het in de technische sessie ook over gehad. Je ziet dat een steeds groter aandeel ook naar mensen met een urgentieverklaring gaan. Dat betekent ook als je niet de regulier woningzoekenden, de jongeren niet wil duperen, moet je sociale huurvoorraad bij de corporaties gewoon op orde zijn. Daarom gaan we extra corporatiewoningen programmeren.

De voorzitter: Ik wacht op de punt, maar de wethouder is erin getraind om die zo lang mogelijk uit te stellen.

De heer Van der Spoel: Dat klopt.

De voorzitter: De heer Van der Spoel, bij interruptie.

De heer Van der Spoel: Dank u wel, voorzitter. Onze wethouder is heel goed in relativieren en daarmee ook wel een beetje de toon te zetten van ach, het valt allemaal wel mee, als ik dit zo hoor. Eigenlijk zijn we als gemeente ontzettend goed bezig, als ik dit zo hoor. Maar doordat relativieren ben ik toch wel benieuwd, kan de wethouder naast relativieren ook gewoon heel duidelijk aangeven hoeveel procent van die wachtlijst is dan daadwerkelijk een actieve zoeker?

De heer Heijkoop: Voorzitter, duizenden mensen hebben zich ingeschreven bij Woonkeus. Dat is wat anders dan een wachtlijst. Dat is niet hetzelfde. Wat de belangrijkste indicatoren zijn, is hoelang moet er worden gezocht? Dat is drie, drieënhalve jaar. Hoeveel reacties komen er op een woning? Dan zie je dat het aantal gewoon is toegenomen de laatste jaren. Dat betekent dat je druk op de sociale huurvoorraad bij corporaties oploopt. Dat willen we niet. Als je kijkt naar de afgelopen zeven jaar, dat waren zeven jaar van sloop.

De heer Van der Spoel: Voorzitter.

De voorzitter: Bij interruptie, de heer Van der Spoel.

De heer Van der Spoel: Dank u wel. Volgens mij heb ik een vrij eenvoudige vraag gesteld en ik krijg weer een heel mooi verhaal. Waar ik om vroeg, is of de wethouder gewoon concreet kan benoemen hoeveel procent dan van die 17.000 personen een actief persoon is die ook actief op zoek is naar een woning? Zo, ik kom er eindelijk uit.

De heer Heijkoop: Voorzitter, dat precieze getal hebben we natuurlijk niet, want het zijn elke keer wisselende mensen die op wisselende woningen reageren. Dat is voortdurend in beweging.

De heer Van der Spoel: Maar, voorzitter ...

De heer Heijkoop: Daarom vind ik die indicatie zo belangrijk van, hoelang is de actieve zoektijd? Als u ingeschreven staat en u maakt werk van het zoeken naar een woning, dan ben je met drie, drieënhalf jaar aan de beurt. Maar als u zegt van, ik wil nog wat meer informatie, daarom bood ik dat ook aan, aan de hand van de beschikbaarheidsmonitor, die deze maand, als het goed is, gereed komt, dan kun je een tandje dieper gaan in de facts en figures waar het gaat over die woningzoekende en wat die tegenkomt en hoelang die moet wachten en ook hoeveel het er dan precies zijn.

De voorzitter: De heer Stam, bij interruptie.

De heer Stam: Voorzitter, interessante opmerkingen van de wethouder. Ik hoef geen percentages te weten, maar ik heb u wel horen zeggen van, u vindt die actieve zoektijd van drieënhalf jaar te lang. Dan is de eerste vraag van, wat vindt u dan een acceptabele echte zoektijd? Als je dat gaat vertalen naar het aantal beschikbare woningen, hoeveel woningen vindt u dan dat er nog bij moeten komen?

De heer Heijkoop: Voorzitter, wat een acceptabele zoektijd is, ik ga geen jaartal noemen. Maar wat ik belangrijk vind, wat wij vanuit het college belangrijk vinden, is dat de sociale huurmarkt, de corporatiemarkt toegankelijk blijft voor de Dordtse woningzoekenden. Omdat je ziet dat er nu ook druk van buitenaf komt, door de huisvesting van statushouders, de mensen die een instelling verlaten, merk je dat die wachtlijst wat oploopt, of de zoektijd. Nu doe ik het zelf ook verkeerd, wat oploopt. Daarom willen we bijbouwen. We hebben nu gezegd, we willen de achterstand in ieder geval inlopen die we hebben opgelopen. De afgelopen zeven jaar is er veel meer gesloopt dan bijgebouwd. Er werd een paar keer getallen genoemd. Er zijn echt maar relatief weinig woningen bijgebouwd. De komende zeven jaar willen we veel meer gaan bouwen dan dat we slopen. Hier en daar zouden nog gesloopt moeten worden om ruimte te maken voor bouwen. Dan moeten we weer helemaal op het niveau zijn waar we willen zijn. We hebben ook gezegd, in deze periode ten opzichte van de vorige periode, we willen er nog een schep bovenop doen en 250 woningen extra programmeren. Maar waar ik het ook heel erg nadrukkelijk mee eens ben, voorzitter, is de bijdrage vanuit de VVD waar het gaat over die tekentafelpolitiek. Ik hoorde ook de heer Stam zeggen, ik word moe van die aantallen. Vanuit het college zijn we ook wel een beetje klaar met de eindeloze discussie over getallen. Je ziet het landelijk ook rondom het stikstofdebat, elke keer die getallen. Je blijft elkaar maar bezighouden.

De voorzitter: De tijd mag aan.

De heer Heijkoop: Voorzitter, we moeten echt van de kant gaan komen. Een zeer toonaangevende prominent vanuit de Partij van de Arbeid op het gebied van wonen is Jan Schaefer. Die zei van, in gelul of geouwehoer kun je niet wonen. Daar ben ik het van harte mee eens. Wat we vooral niet moeten doen, is eindeloos met notities komen van, kijk eens, we gaan er nog via een motie, amendement, via een programma op papier er wat getalletjes bijzetten. We moeten vooral gaan bouwen, bouwen, bouwen. De sloopkranen de stad uit, de bouwkransen de stad in.

Er wordt al heel veel gebouwd in de wat grotere, duurdere segmenten. We gaan nu ook fors bouwen in het corporatiesegment. We zien dat dat al flink aan de gang is, maar de komende jaren zullen we alles op alles moeten zetten om die bouwproductie op peil te houden. Collega Burggraaf zal daar straks ook nog wat verder op ingaan, want de omstandigheden zijn ingewikkelder dan, pak hem beet, twee, drie jaar geleden. Voorzitter, tot slot, de moties, amendementen. Ik richt me even op amendement 1 en 2. Collega Burggraaf richt zich op motie 1 en 2 en ook de vraag over de bouwlocaties. Wij zijn niet voor de twee amendementen. De dertig procent heb ik denk ik al aangegeven en dat kwam ook al in het debat aan de orde. Onze grootste opgave zit hem niet alleen op die sociale corporatiewoningen. Wij moeten ook vooral betaalbare koopwoningen gaan bouwen. Als je gewoon kijkt naar ons totale voorraad moeten we daar echt vol op in gaan zetten. Als je kijkt naar heel veel nabij gelegen gemeenten en ook wat verder af, dan zijn er gemeenten die maar net op twintig procent corporatie percentages zitten. Die moeten daar vooral mee aan de bak. Wij zitten rond die dertig procent. Dat willen we op peil houden, maar we zijn niet voor een dictaat van, dat moet tenminste dertig procent zijn. We doen er een schep bovenop en we gaan nu vooral realiseren. Amendement twee zijn wij ook niet voor, de middenhuur. Dat is omdat wij eigenlijk zien, ook in rapportages van ABF, maar ook het RIGO-rapport spreekt daarvan, dat de vraag zit niet echt op die middenhuur. Dat is alleen maar ingewikkelder geworden, ook met de extra wet- en regelgeving vanuit financiën en het ministerie van VRO. Maar ook voor die tijd zagen we al dat middenhuur niet enorm veel aftrek vond. De doelgroep die zich daarop richt, die richt zich in onze stad echt vooral op die betaalbare koop. Die doelgroep willen wij vooral gaan bedienen met die betaalbare koop en niet zozeer met het extra toevoegen van middenhuur, waar overigens al het nodige in gerealiseerd wordt in en rond de stad. Wij willen daar eigenlijk niet heel veel extra inzet op plegen. Die andere twee segmenten, corporatiebezit en betaalbare koop, zijn voor ons de prioriteiten. Voorzitter, tot zover. Nog tot slot de woonbrief, de status daarvan. Er werd al terecht aangegeven, het is een soort procesbrief. Het is eigenlijk een routekaart waarlangs wij vanuit het college uw voorstellen gaan doen. Volgende week gaan we al een voorstel starterslening vaststellen in het college. We komen over een poosje ook met de Woonzorgvisie. We komen nog met een huisvestingsverordening. Er ligt ook nog een initiatiefvoorstel te wachten op verdere uitwerking rondom de knarrenhofjes. Al die zaken komen in concrete voorstellen naar u toe. Dan is er natuurlijk altijd nog de gelegenheid, ik denk zomaar ook dat uw raad zich die mogelijkheid niet zal ontszeggen, om met elkaar in debat te gaan over concrete voorstellen die voortkomen uit deze Routekaart. Tot zover, voorzitter.

De heer Van Leeuwen: Voorzitter.

De voorzitter: Bij interruptie, de heer Van Leeuwen.

De heer Van Leeuwen: Nog even een vraag, mijnheer de wethouder. Ik heb net mijn ernstige zorg uitgesproken over, wat ik dan even noem het vastlopen van het systeem. Er komen de komende jaren, staat ook in de Routekaart, ook meer statushouders Dordrecht binnen. Daar wil ik het verder niet over hebben, maar het is wel een feit dat het gebeurt.

Hoe kijkt u daartegenaan, als je het hebt over de aantallen en de mogelijkheden voor de inwoners van Dordt om gebruik te maken van die wachtlijsten en dan een woning te krijgen, na verloop van tijd?

De heer Heijkoop: Voorzitter, ik denk dat de heer Van Leeuwen heel goed het spanningsveld schetst wat er gewoon is en wat je in heel veel steden ziet. We hebben veel statushouders te huisvesten. We willen daar ook gewoon onze verantwoordelijkheid in nemen. Dat is ook gewoon een wettelijke verplichting. Maar we zien ook een extra vraag vanuit de instellingsverlaters. We zien andere doelgroepen die met voorrang gehuisvest moeten worden. We proberen daar door onze ambities, door die sociale voorraad uit te breiden ook plek aan te bieden. Maar we hebben natuurlijk ook de twee F-locaties. De Thureborgh-locatie, de heer Van der Kruijf gaf dat ook al aan, daar kunnen we ook het nodige mee doen. Maar als uw vraag is van, levert dat spanning op en kan daar ertoe leiden, zeker op de kortere termijn, dat de inschrijftijd nog wat toe zal nemen, dan zou ik dat helaas bevestigend willen beantwoorden. Dat klopt.

De voorzitter: Hartelijk dank. Dan hebben we nog een interruptie van de heer Stam, voordat we naar wethouder Burggraaf gaan.

De heer Stam: We hebben twee vraagjes. Eén vraag is volgens mij nog niet beantwoord, die grondinzichten. Punt twee, ik hoor u net wat roepen over doelgroepen, maar dan word ik gelijk getriggerd over uw woonbrief waarin staat, intelligent toewijzen. Wat bedoelt u daar dan precies mee en hoe moet ik dat zien? Als je dan kijkt naar die sociale opgave, nog 100 of 250 woningen, ik weet natuurlijk ook vanuit het verleden dat er wat andere problemen zijn voor te bouwen. Want je hebt de grondproblematiek bij allebei de woningbouwcorporaties, maar er zit ook wel heel degelijk een ander probleem wat ik continu nog niet hoor. Dat is wel een parkeerproblematiek. Als ik hem dan heel plat sla, waar ik niks verkeerd mee bedoel, maar als je kijkt naar sociale woningbouw, waarom blijven we dan in die buurten gewoon 1,8 parkeernorm hanteren en gaan we daar niet naar 1.

De heer Heijkoop: Voorzitter, drie vragen die eigenlijk ook deels op het terrein van mijn collega's liggen. Waar het gaat over die locaties en die grondposities zal collega Burggraaf verder op ingaan. Waar het gaat over dat intelligent toewijzen, dan gaat het eigenlijk over hoe je die schaarste verdeelt. Binnenkort komt het college met een huisvestingsverordening, die eigenlijk gewoon herzien moet worden. Dat moet om de vier jaar. Maar we willen heel snel daarna echt met een beleidsrijke herziening komen. Dan gaat het ook over van, wil je bijvoorbeeld bepaalde doelgroepen met voorrang een huurwoning kunnen toewijzen? Denk bijvoorbeeld aan de vitale beroepen. Dat je daarvan de keuze zou kunnen maken, die geef je extra punten of die wil je met voorrang in je stad huisvesten, omdat er anders gewoon klassen naar huis gestuurd worden, bijvoorbeeld in het geval van leerkrachten. Dat zou een manier van toewijzen kunnen zijn. Maar daar komen we later over te spreken, aan de hand van de

huisvestingsverordening. Waar het gaat over de parkeernorm, daar ga ik niet al te uitgebreid op in, maar toevallig hebben collega Van der Linden en ik het daar vorige week ook al even over gehad, dat we ook echt goed moeten kijken naar de parkeernormen in de volle breedte.

Want je ziet soms dat dat een showstopper is. De corporatiewoningen hebben we daarbij met name genoemd. Vanuit corporaties, ook in een bestuurlijk overleg vorige week, werd nadrukkelijk aangegeven, we zien echt dat er een veel lager autogebruik is onder onze huurders en dat die normen ons soms echt in de weg zitten. Een goede vraag. Dat heeft ook echt aandacht vanuit college. Collega Van der Linden is daar natuurlijk verantwoordelijk wethouder voor. Maar vanuit het college zullen we daar natuurlijk ook het gesprek over voeren en daar nadrukkelijk ook uw raad bij betrekken. Kan ik dat zo zeggen, collega? Tot zover.

De voorzitter: Hij kan nu niet anders meer zeggen dan, zeker. Dank. Dan heeft u nog tweeënhalve minuut overgelaten voor wethouder Burggraaf. Gaat uw gang.

De heer Burggraaf: Dank u wel, voorzitter. Veel ambitie en veel te doen in onze stad om al die aantallen woningen ook te gaan realiseren. Dat in een hele ingewikkelde tijd die is aangebroken. We kunnen ons in ieder geval gelukkig prijzen dat we de afgelopen tijd niet stil zijn blijven zitten op de tekentafel, maar ook echt in de praktijk zijn gaan brengen het versnellen van procedures, het veel contact hebben met ontwikkelaars en ontwikkelende partijen en de corporaties, want zij zijn degenen die uiteindelijk al die woningen in de praktijk moeten gaan realiseren. Dan ontstaat er snel de neiging om allerlei ambities, die we met elkaar met alle goede bedoelingen hebben, dan te gaan stapelen. Of om te denken, ik kan vanachter die tekentafel maar een aantal eisen gaan stellen en dan komt het vanzelf goed met die woningen. Maar vaak zijn dat juist extra eisen die je stelt die het in de praktijk heel erg inflexibel maakt en dan zeker in de tijden die er nu aankomen, het ontwikkelen en het bouwen van huizen alleen maar nog verder in de weg gaat zitten. Het is vooral belangrijk, voorzitter, dat we vast blijven houden aan de koers die we hebben ingezet. Dat is, zorgen dat onze procedures zo kort en snel mogelijk verlopen. Verder, ook een beetje hopen dat een aantal macro-ontwikkelingen de goede kant op komen. Verder goed in contact blijven met alle ontwikkelende partijen, want we moeten zoveel mogelijk flexibel zijn om daar maximaal op in te spelen. Tegelijkertijd kan ik u nu al toezeggen, helaas zullen we deze periode ook echt een aantal forse tegenvallers te verwerken gaan krijgen als het gaat om het realiseren van woningen. Want de markt is gewoon fors gekanteld. Dat betekent dat we alles uit de kast kunnen trekken, onze volledig gereedschapskist kunnen uitpakken, maar dan toch moeten constateren dat we sommige woningbouwprojecten niet kunnen realiseren, zoals we het van plan waren. Maar u kunt van ons wel erop aangaan dat wij er alles aan zullen doen om dat waar mogelijk te voorkomen. Voorzitter, dan de moties. Twee moties van Partij voor de Dieren. De ene ging over de hofjeswoningen. We hebben natuurlijk de ambitie om heel verschillende woonconcepten en typen te realiseren. De hofjeswoningen is echt een heel mooi Dordts concept. Je ziet het ook terug in het beeldkwaliteitsplan en het stedenbouwkundig raamwerk, die we van de Spuiboulevard hebben. Daar zeggen we, op een moderne manier gaan we daar ook de hofjes realiseren. Daar zit ook, in ieder geval in de huidige ambities, tien procent betaalbare koop in. De knarrenhofjes zijn al door mijn collega ook even genoemd. Op verschillende vlakken proberen we die hofjes

toe te passen. Alleen als je zegt, ga er 75 van realiseren, dan is dat een commitment waarvan ik me afvraag of we die uiteindelijk ook kunnen waarmaken.

Laat ik het zo zeggen, als een bouwconcept is hij interessant, nemen hem mee daar waar programma's ontstaan. Maar met die enorme verdichtingsopgave die we hebben en de beperkte ruimte die er is, zal je zien dat je vaak op kleine locaties uitkomt waar je kan ontwikkelen. Die dan niet de ruimte hebben om een hofje te ontwikkelen. Daar waar het wel kan je ook toch snel de hoogte en dergelijke op gaat zoeken. Daarmee wil ik, het feit dat er zo'n hard getal inzit, deze motie ontraden. Dan het aspect van de betaalbare koop, waar we vol op inzetten. Dan hoor ik GroenLinks vragen, je hebt een categorie tot 355.000 euro, ga je niet alles boven die 3 ton realiseren? Uiteraard gaan wij een verdichtingsstudie, dat hebben we ook al aangekondigd, in, waarin we gaan zoeken naar locaties waar we woningbouw kunnen toevoegen. Uiteraard gaan we daarbij voor die betaalbare koopopgave van 1.500 woningen kijken waar je ook in die categorie onder de 3 ton een plek kan geven. Het is wel een ontzettend ingewikkelde puzzel op dit moment, met de hoge prijzen die er zijn. Ik hoorde Beter voor Dordt ook vragen van, hoe zit dat met al die eisen en verduurzaming et cetera? Is het wel te realiseren voor dat soort prijzen? Op dit moment is dat erg lastig voor de kwaliteit die je wil, maar we gaan gewoon die verdichtingsstudie in en dan gaan we eens in kaart brengen op welke locaties je de betaalbare koop kan realiseren, binnen welke categorieën, op welke plek je eventueel ook onder die drie ton kan realiseren, tegen welke onmogelijkheden of mogelijkheden je dan aanloopt. Dan kunnen we met u het gesprek daarover aangaan en vanzelf kijken van, los van die tekentafel, maar in de praktijk, hoe realiseer je dat, wat heb je dan nodig en waar loop je dan tegenaan? Maar daarmee wel de motie van de Partij voor de Dieren ontraden, want die legt een dusdanig aantal neer dat je je allereerst af kan vragen, wil je wel zoveel aan dertig vierkante meter woningen? Is daar überhaupt wel vraag naar.? Neem hem dan gewoon mee in de verdichtingsstudie, zoals ik hem net toelichtte. Dan, tot slot voorzitter, de vraag nog van de Fractie van Waardhuizen over de bouwlocaties in beeld brengen. Dat is wat ik net vernoemde. We zijn nu bezig met een verdichtingsstudie om de volgende duizenden woningen in kaart te brengen, waar je die zou kunnen realiseren. Dat zijn twee fases. Eerst ga je kijken op welke plekken het kan. Vervolgens gaan we in een fase om te kijken, wat voor type programma dan ... Wat is daar dan voor nodig? Als we dat plaatje compleet hebben, dan verwacht ik dat we in de tweede helft van dit jaar daarover met u verder het gesprek kunnen voeren. Tot zover, voorzitter.

De heer Uysal: Voorzitter.

De voorzitter: Hartelijk dank. Ik zie nog een interruptie van de heer Uysal, gaat uw gang.

De heer Uysal: Dank, voorzitter. Dank ook voor de toelichting van de wethouder. Ik heb nog wel een vraagje. Juist gezien die enorme verdichtingsopgave waar we staan en de schaarse grond die beschikbaar is, op dit moment hebben we een huisvestingsverordening waarin een artikel is opgenomen dat we geen vergunningen verlenen onder zeventig vierkante meter. De huisvestingsverordening wordt nu ook aangepast. Dat is aangekondigd. Die wordt op onderdelen aangepast. Is het college ook bereid om dan dat onderdeel van zeventig vierkante meter aan te passen en daar naar te kijken en eventueel mee te nemen in de verdichtingsstudie?

De heer Burggraaf: Voorzitter, u stelt een vraag die gaat over het woonbeleid. Dat zit bij collega Heijkoop. Die kondigde net ook al aan dat er nog een discussie komt over de huisvestingsverordening. Ik stel voor om die discussie daar te voeren, want er zijn nogal veel verschillende afwegingen op mee te geven. Dat vraagt eigenlijk weer een hele nieuwe behandeling. Ik stel voor dat we die discussie voeren zodra we met een nieuwe huisvestingsverordening richting uw raad komen.

De voorzitter: Dank. Dan zag ik nog de heer De Feijter.

De heer De Feijter: Dank u wel, voorzitter. Het kan aan mij liggen dat ik het misschien heb gemist, maar ik heb nog geen advies over onze ingediende motie gehoord.

De heer Burggraaf: Ik heb het volgens mij wel collega Heijkoop hoor zeggen, maar die ... Nee, dan komt hij nu.

De heer Heijkoop: Voorzitter, excuus richting de heer De Feijter. Door de pure tijdstress ben ik vergeten te reageren. We hebben natuurlijk uw motie goed bekeken. Het klopt natuurlijk wel dat er nog veel terug zal komen in de uitwerking. Ook de nodige creativiteit zullen we daarbij aan de dag leggen, die u van ons terecht verlangt. Volgende week ligt het voorstel starterslening in het college. Daar gaan we al even in op enkele alternatieven. Daar hebben we nog even iets over Duokoop en Koopgarant in opgenomen, omdat u dat ook in de commissie heeft aangegeven. Aan de hand daarvan zouden we het gesprek kunnen voeren. Maar ik begreep dat u ons ook wat meer tijd geeft om de creativiteit te doen ontwikkelen tot echt concrete voorstellen. Dat zullen we ook doen. Maar in die zin zou ik deze motie op dit moment eigenlijk overbodig willen verklaren en is uw oproep aan het college helder, kom met creatieve ideeën. Voel uzelf ook vooral uitgenodigd om ook met ideeën te komen, want het is wel, zoals de heer Burggraaf aangeeft, er is geen soort wonderoplossing om de huidige woningmarkt ten goede te doen keren. Maar we zullen alles doen wat binnen onze mogelijkheden ligt.

De voorzitter: Dank. Dan hebben we daarmee de eerste termijn van raad en college gehad. Is het net zes uur geweest. Een mooi moment om te schorsen. We zien elkaar om acht uur. Ik zou zeggen, geniet van de maaltijd. Geachte leden van de raad, we gaan weer beginnen. Neemt allemaal uw plaatsen in alstublieft. De vergadering is heropend. Ik kijk even rond, voordat we aan het tweede termijn van de raad beginnen, of er nog moties of amendementen zijn die moeten worden aangepast of anderszins ingetrokken of aangevuld. Dan kunnen we dat beter aan het begin van de tweede termijn doen. Ik zie de heer Groenewege. Gaat u gang.

De heer Groenewege: Dank u wel. Voorzitter, ik wil de raad en het college danken voor hun feedback op onze moties. De schorsing heeft ons de kans gegeven nog eens kritisch naar de formuleringen te kijken en beide moties aan te passen en zelfs om daar een korte toelichting over voor te bereiden, die nu volgt. Eerst de hofjeswoningen. We hebben veel gehoord over het stapelen van eisen die bouwen steeds moeilijker maakt. Eigenlijk was de bedoeling van de hofjesmotie precies het tegenovergestelde. We wilden juist de norm wat minder strak maken, door ook woningen te bouwen met een kleiner woonoppervlakte en een kleiner perceeloppervlakte.

Het bouwen daarvan zou juist makkelijker moeten zijn. Met wat kleinere woningen kunnen we aan de wensen van een aantal doelgroepen tegemoetkomen, zoals we al hebben aangegeven in de eerste termijn. Daarnaast bleek in de eerste termijn ook dat de raad zich liever niet vastbindt op een concreet getal. Daarom hebben we het dictum van de motie aangepast naar het volgende. Verzoekt het college binnen het programma van 1.500 betaalbare koopwoningen de ambitie mee te nemen om Dordtse hofjes met betaalbare hofjeswoningen te realiseren, waarbij deze woningen een kleinere woon- en perceeloppervlakte kunnen hebben dan een reguliere eengezinswoning. Te onderzoeken waar dit op korte termijn mee kan worden genomen in aankomende projecten. De resultaten van dit onderzoek voor het eind van het jaar met raad te delen. Op deze manier hopen we op dit onderwerp het een en ander te hebben verduidelijkt en aan een aantal bezwaren tegemoet te zijn gekomen. Dan lag er nog een tweede motie van de Partij voor de Dieren over betrouwbare koopwoningen. Ook die hebben we aangepast naar aanleiding van de feedback in de eerste termijn. De Partij voor de Dieren blijft ervan overtuigd dat het mogelijk en nodig is om goedkope koopwoningen te realiseren, bijvoorbeeld als studioappartementen voor starters. Voor nu hebben we de doelstelling in onze motie verlaagd naar 100 goedkope koopwoningen onder de 250.000 euro, waarbij we het college ook oproepen om te onderzoeken wat de verdere vraag is naar koopwoningen onder de 250.000 euro en hoe mogelijkwijs aan deze vraag kan worden voldaan. De resultaten van dit onderzoek voor het eind van het jaar te presenteren. Met deze nieuwe motie hebben we 2 dingen. Een doelstelling waar het college nu al mee aan de slag kan, namelijk die 100 goedkope koopwoningen. Dan komen we op een later moment terug op de vraag of de vraag naar goedkoop koopwoningen nog groter is en wat we daaraan kunnen doen. Ook hiermee hoopt de Partij voor de Dieren aan een aantal bezwaren tegemoet te zijn gekomen. Dank u wel.

De voorzitter: Hartelijk dank. Daarmee zijn de moties 1 en 2 ingetrokken en vervangen door de moties M1A en M2A. Als het goed is, staan die inmiddels ook al in uw systeem. Dan kijk ik even rond of er behoefte is aan een tweede termijn? Er is al wel veel gezegd, maar ik kijk toch even rond. Mag ik vingers zien voor de raadsleden die behoefte hebben aan een tweede termijn? GroenLinks in ieder geval, Partij van de Arbeid. Verder niet? Dan geef ik alleen GroenLinks en Partij van de Arbeid een tweede termijn. De heer Uysal, gaat uw gang.

De heer Uysal: Dank, voorzitter. We zijn blij met het toezegging van de wethouder dat ons amendement wordt meegenomen en wordt betrokken bij de verdichtingsstudie. Dat op die manier het zichtbaar wordt gemaakt op welke manier uitvoering wordt gegeven aan ons amendement, om dan te kijken van, hoeveel woningen en op welke manier we betaalbare woningen onder de drie ton kunnen realiseren. Met de aangepaste motie van Partij voor de Dieren over de hofjeswoning kunnen wij mee instemmen, op deze manier. Dat is in lijn met ons amendement van vorig jaar. De tweede motie blijft wel voor ons overbodig, omdat wij ons niet willen vastpinnen op vaste aantallen. Ook al is het aantal omlaag gebracht, willen wij toch eerst dat er een gedegen onderzoek wordt uitgevoerd. Dat is ook die verdichtingsstudie. We kijken uit naar de resultaten daarvan, om op dat moment verder te kijken wat er dan mogelijk is en hoeveel van die woningen dan onder de drie ton, maar ook binnen de goedkope koop gerealiseerd kan worden. Dank u wel.

De voorzitter: Hartelijk dank. Nog even voor de helderheid, u had het over ons amendement. U dient nu geen amendement in, maar dat is een amendement van vorig jaar, begreep ik? Ja. Dan, als er verder wat stilte mag in de zaal, want het is een beetje rumoerig, geef ik het woord graag aan een de heer Van der Spoel. Gaat u gang.

De heer Van der Spoel: Dank u wel, voorzitter. In de eerste termijn heb ik mijn best gedaan om de collegepartijen, met name GroenLinks, duidelijk te maken dat we als gemeente andere keuzes moeten maken betreft de woningbouw op ons eiland. Je hoeft geen extreem gevoelige voelsprietten te hebben om te kunnen proeven dat de collegepartijen niet direct heel enthousiast waren. Wethouder Burggraaf gaf het in zijn woordvoering al aan, in de nabije toekomst zullen er geplande projecten zijn die niet doorgaan door allerlei omstandigheden. Daar komen we niet onderuit. Daarom is nu het moment om te kiezen voor meer sociale woningbouw en middenhuurwoningen, zodat we in de toekomst Dordtenaren die al zo lang op de wachtlijst voor een woning staan perspectief kunnen bieden. Daarom zetten we wij onze amendementen door en hopen we dat iedereen met zijn hart gaat stemmen.

De voorzitter: Dank. Ik hoop dat iedereen dat altijd doet, de heer Van der Spoel. Verder niet in de tweede termijn, nog even voor de volledigheid? Nee. Zo niet, dan ga ik naar het college. Geef ik het woord aan een van de twee wethouders, om nog even te reageren op de aangepaste moties. Wethouder Burggraaf, gaat uw gang.

De heer Burggraaf: Dank u wel, voorzitter. Ik heb ze niet gelezen. Ik ga even af op de toelichting die door de heer Groenewege is aangegeven. Ik heb ze hier. Even kijken. Om te beginnen bij de motie van de hofjes. Ik hoor daaruit dat dat eigenlijk aansluit bij wat ik formuleer. Het is een woonconcept dat wij als type concept ook mooi vinden. Als we dat gewoon meenemen in de verdichtingsstudie, zonder dat we vastzitten aan een aantal, dan gaat daar vanzelf uit duidelijk worden of er nog op andere plekken mogelijkheden zijn om dat toe te passen. Daarmee is die motie in gewijzigde vorm ... Wat het college betreft zijn er geen bezwaren meer tegen. Voor de gewijzigde motie van de goedkope koopwoningen, positief om te horen dat ook de Partij voor de Dieren zegt van, we zien daar graag een nader onderzoek in de richting van tweede helft van dit jaar en dan kunnen we het koppelen aan de verdichtingsstudie. Tegelijkertijd blijft er een aantal gekoppeld van honderd woningen zitten. Dat is gewoon een aantal waarvan wij nu niet kunnen zeggen, daar kunnen wij ons aan committeren. Daarmee ontraden we nog steeds deze motie.

De voorzitter: Dank. Ze staan in je systeem, als goed is. Dan was dat ook de tweede termijn van het college. Ik zie dat wethouder Heijkoop toch graag nog even zou willen reageren. Bij deze. Gaat uw gang.

De heer Heijkoop: Voorzitter, na overleg met een van de indieners van motie 3, Betaalbaarheid vraagt om creativiteit, zou het mijn voorstel zijn ... In eerste termijn hebben hem overbodig verklaard, omdat we hiermee aan de slag gaan, ook in relatie tot de starterslening wat volgende week in het college ligt. De indieners noemen die starterslening zowel bij de overwegingen als ook in het dictum. Ons advies zou eigenlijk zijn van, leg deze vooral op tafel bij de bespreking van die starterslening.

Doe het dan ook recht aan de inhoud om er een debat met elkaar over te voeren. Dan kunnen we ermee aan de slag. Dan krijgen wij vanuit het college ook nog wat meer richting en duiding vanuit uw raad mee. Op die manier zouden wij ermee om willen gaan. Als dat ook goed is voor de indieners, dan zouden wij hem op die manier kunnen overnemen.

De heer De Feijter: Voorzitter.

De voorzitter: De heer De Feijter.

De heer De Feijter: Ik ben dan eigenlijk wel heel technisch even benieuwd, is er een mogelijkheid überhaupt om een motie aan te houden in die zin, of moet hij in stemming worden gebracht of wordt het ingetrokken?

De voorzitter: We stemmen nu over het voorstel en de bijbehorende moties. U kunt natuurlijk altijd een motie nu niet indienen en alsnog indienen, bijvoorbeeld als motie vreemd. Dat kan. Maar een motie aanhouden als zodanig is een beetje vreemd eigenlijk. Dat zou ik niet doen. Maar dan zou ik hem intrekken en hem achter de hand houden voor een andere keer.

De heer De Feijter: Voorzitter, zou ik dan eventjes een kort moment mogen schorsen, om ook de mede-indieners hierover te kunnen beraadslagen?

De voorzitter: Hoelang heeft u nodig? Een paar minuten?

De heer De Feijter: Twee minuutjes.

De voorzitter: Dan verzoek ik wel iedereen in de zaal te blijven.

De heer Heijkoop: Voorzitter, omwille van de tijd. Wat mij betreft gewoon in stemming brengen, met elkaar aannemen en gewoon wel betrekken bij de bespreking van dat voorstel. Want deze motie past namelijk niet bij de starterslening, want bij de overwegingen wordt gerefereerd aan een toekomstig voorstel starterslening. Laten we het met elkaar niet al te ingewikkeld maken. Uw oproep is duidelijk. De reactie vanuit het college is duidelijk. Als uw raad dat nog een keer bevestigd wil zien met een motie, dan gaan we dat gewoon op die manier doen. Dan stel ik alsnog wel voor om het ook te bespreken tijdens het voorstel starterslening.

De heer De Feijter: Voorzitter, dat lijkt mij een uitstekend voorstel. Ons belangrijkste punt is vooral gewoon om die focus even te leggen op die creatieve oplossingen. Wij kunnen ons hier goed in vinden.

De voorzitter: Prima. Dan blijft hij gewoon in stand.

De heer Noldus: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Noldus. Mensen graag even stilte nog in de zaal, voordat we tot stemming overgaan. De heer Noldus, gaat uw gang.

De heer Noldus: Toch nog even de verduidelijkingsvraag. Want toen we het in de eerste termijn hierover hadden, was het toch wel iets breder dan alleen een financieel instrument wat gekoppeld zou kunnen worden aan de starterslening. Het zou over een breder palet aan acties gaan wat de betaalbaarheid ten goede zou moeten komen. Ik weet niet of ik het helemaal goed begrijp. Of het dan alleen met het koppelen aan het bespreken van de starterslening en de financiële uitwerking, financiële instrumenten, of het daarmee dan voldoende de lading dekt of dat de indieners en de wethouder op dezelfde lijn zitten daarin?

De heer De Feijter: Voorzitter, het dictum refereert niet alleen maar naar financiële oplossingen, maar laat juist expres het een beetje open. We vragen gewoon om creativiteit, in de breedste zin van het woord. Kijk, wat ik ook al eerder zei in mijn eerste termijn is, beter goed gejat dan slecht bedacht. Er zijn ook landelijk al veel initiatieven die toch betaalbare koopwoningen mogelijk maken voor heel veel mensen. Het zou gewoon mooi zijn als hier uiteindelijk een soort overzicht of wat dan ook uitrolt met mogelijkheden waar de raad vervolgens iets van kan vinden. Het is vooral gewoon dat stukje focus aanbrengen en dat je niet over een paar maanden zegt, we hadden graag wat creatievere oplossingen gewild, maar dat we niet die richting hebben meegegeven aan het college.

De voorzitter: Dank. Volgens mij hebben we dan vanuit zowel college als raad de beraadslagingen gehad. Kunnen we overgaan in principe tot stemming. Ik kijk eventjes rond of er ten aanzien van ... Zoals gebruikelijk eerst de amendementen. Of er bij amendement A1, het amendement van de Partij van de Arbeid, SP Dordrecht, VSP, Dordrecht, DENK Dordrecht en Op Ons Eiland, 'Routekaart wonen minimumpercentage dertig procent sociale huurwoningen.' Zijn daar nog stemverklaringen op dat amendement?

De heer Van Leeuwen: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Van Leeuwen.

De heer Van Leeuwen: We hebben toch nog een stemverklaring. Op zich is het natuurlijk een hele sympathieke motie, of amendement eigenlijk beter gezegd, maar aan de andere kant heb ik ook zelf aangegeven en ook gevraagd aan de wethouder wat er aan gedaan kan worden om ervoor te zorgen dat het systeem niet vastloopt. Er is niet echt een goed ... Het werd wel onderkend door de wethouder, maar daar kwam verder geen ambitie uit vanuit het college om dat te voorkomen. We gaan niet voor dit amendement stemmen.

De voorzitter: Dank u wel. Andere stemverklaringen op amendement A1? Dat is niet het geval. Dan gaan we stemmen. Als u voor bent, drukt u plus. Als u tegen bent, dan drukt u min. Amendement is verworpen. 24 stemmen tegen, 12 stemmen voor. Voor waren de fracties Beter voor Dordt, Op Ons Eiland, Partij voor de Dieren, Partij van de Arbeid, SP en VSP. De overige fracties tegen. Dan gaan we naar amendement A2 van de ... Niet van dezelfde partijen. Van Partij van de Arbeid, Forum voor Democratie, VSP Dordrecht DENK Dordrecht, SP Dordrecht en Op Ons Eiland, 'Extra middenhuurwoningen'.

Zijn daar nog stemverklaringen bij? Geen stemverklaringen. Gaan we stemmen. Als u voor bent, plus. Als u tegen bent, min. Amendement is verworpen. 22 stemmen tegen, 14 stemmen voor. Voor de fracties Beter voor Dorcht, Forum voor Democratie, Op Ons Eiland, Partij voor de Dieren, Partij van de Arbeid, SP en VSP. Overige fracties tegen. Dan het voorstel zelf, 'Routekaart wonen.' Zijn daar nog stemverklaringen bij? De heer Noldus.

De heer Noldus: Voorzitter, dank. Deze Routekaart, die we vaststellen met elkaar, vraagt echt om volle focus op de echte realisatie. We gaan dit voorstel ook van harte steunen. Dat maakt ook tegelijkertijd dat we de verdere moties die zijn ingediend ook hierna niet meer zullen steunen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank. Andere stemverklaringen? Ja, de heer Groenewege.

De heer Groenewege: Dank u wel. U had het al een beetje uit onze bijdrage kunnen afleiden, maar de Partij voor de Dieren vindt het goed dat aan de ene kant er meer aandacht is gekomen voor betaalbaar wonen, maar dat het aan de andere kant nog steeds onvoldoende is, naar ons inzicht. Dus zullen we tegen het raadsvoorstel stemmen.

Mevrouw Stolk: Voorzitter.

De voorzitter: Anderen? Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Dat geldt eveneens voor de VSP.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Van der Spoel.

De heer Van der Spoel: Voorzitter, Dat geldt ook voor de PvdA.

De voorzitter: De heer Van Leeuwen.

De heer Van Leeuwen: Dank u wel, voorzitter. Op zich, je kan natuurlijk denken over het voorstellen wat je wil. We zien er ook wat minpunten, maar ook wat pluspunten. Het is belangrijk dat er gebouwd wordt. Wij stemmen voor.

De voorzitter: Dank u wel. Anderen nog? Dat is niet het geval. Dan gaan we stemmen op het voorstel 'Routekaart wonen.' Het voorstel is aangenomen. 28 stemmen voor en 8 stemmen tegen. Tegen Partij voor de Dieren, Partij van de Arbeid, SP en de VSP. De overige fracties voor. Dan gaan we naar de moties. Als eerste de motie M1A van de Partij voor de Dieren. Gaat over 'Honderd goedkope koopwoningen.' Zijn er nog stemverklaringen? De heer Portier.

De heer Portier: Voorzitter, ik had eigenlijk voor de oorspronkelijke motie willen stemmen, maar daar is nu zoveel toegevingen gedaan door onze vrienden van de Partij voor de Dieren dat er sprake van water bij de wijn, maar wel een homeopathische verdunning, daarom zal ik nu weer tegen stemmen.

De voorzitter: Dat is een leuke verwoording. Even kijken. De heer De Feijter, gaat uw gang.

De heer De Feijter: Dank u, wel voorzitter. Nu de wethouder heeft gezegd dat de categorie onder de 300.000 wordt betrokken bij de verdichtingsstudie, achten wij deze motie ook overbodig.

De voorzitter: Dank u wel. Anderen? De heer Uysal.

De heer Uysal: We zijn het eens met de strekking van de motie. We zijn ook blij dat deze meegenomen wordt in de verdichtingsstudie, maar hij is overbodig. We zullen tegen stemmen.

De voorzitter: Anderen nog? Gaat uw gang, de heer Gündogdu.

De heer Gündogdu: Voorzitter, een heel nobel streven en mooi initiatief vanuit Partij voor de Dieren. Echter, wij zullen tegen stemmen, eenvoudigweg omdat de Partij voor de Dieren vasthoudt aan die honderd woningen. Wij hebben goed geluisterd naar het college en wachten eerst even het nodige werk af.

De voorzitter: Anderen nog? Dat is niet het geval. Dan gaan we stemmen op motie M1A. Voor is plus en min is min. De motie is verworpen. 29 stemmen tegen, 7 stemmen voor. Voor Beter voor Dordt, Partij voor de Dieren en Partij van de Arbeid. De overige fracties tegen. Dan gaan we naar motie M2A, ook van de Partij voor de Dieren, '75 hofjeswoningen.' Zijn er nog stemverklaringen?

De heer Groenewege: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Groenewege, u gaat uw stemverklaring afleggen over deze motie?

De heer Groenewege: Ik bedacht me nu pas, dat is in de haast gegaan, dat de titel nog niet is aangepast. De 75 is wel uit de dictum geslopen, maar niet uit de titel.

De voorzitter: Maar goed, ik noem altijd de titel, maar u heeft wel gelijk.

De heer Groenewege: Zo moet u het lezen. Die 75 gaat het niet over.

De voorzitter: Het gaat om de aangepaste motie van de Partij voor de Dieren, M2A. Mevrouw Koene, gaat uw gang.

Mevrouw Koene: Voorzitter, met wat de wethouder gezegd heeft, denk ik dat wij instemmen met deze motie.

De voorzitter: Anderen? De heer Van der Kruijff.

De heer Van der Kruijff: Voorzitter, met wat de wethouder gezegd heeft, denken wij dat deze motie overbodig is. Natuurlijk vinden wij hofjeswoningen heel leuk, wij vinden heel

veel type woningen leuk en wij denken dat ze allemaal meegenomen moeten worden in de verdichtingsstudie. We zullen tegen stemmen.

De voorzitter: Dank. De heer Uysal.

De heer Uysal: Wij zullen voor stemmen, voorzitter. We nodigen het college, we dagen het college ook uit om naar creatieve vormen te kijken bij de verdichtingsstudie.

De voorzitter: Dank. Anderen nog?

De heer Noldus: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Noldus.

De heer Noldus: Wij sluiten ons aan bij de stemverklaring van het CDA.

De voorzitter: Anderen nog? Dat is niet het geval. Dan gaan we stemmen op motie M2A. Als u voor bent, plus. Als u tegen bent, min. De motie is aangenomen. 23 stemmen voor, 13 stemmen tegen. Tegen CDA, Forum voor Democratie, Fractie van Waardhuizen en de VVD. De overige fracties voor. M2A is aangenomen. Dan gaan we naar M3. Motie van de ChristenUnie/SGP Dordrecht, Gewoon Dordt, Beter voor Dordt, Op Ons Eiland en DENK Dordrecht. Motie 'Betaalbaarheid vraagt om creativiteit.' Zijn er nog stemverklaringen?

Mevrouw Stolk: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Van der Kruijff. Excuus. Mijnheer Van der Kruijff. Kom ik bij mevrouw Stolk.

De heer Van der Kruijff: Dank u wel, voorzitter. Wij vinden dit echt een overbodig en ook volstrekt nietszeggende motie. Als je van het college vraagt om creatief te zijn, als je dat van een college vraagt, is het bijna een motie van afkeuring. Daar moeten we niet aan meewerken. Wij stemmen tegen.

De voorzitter: Dank u zeer. Dat brengt wat hilariteit tot gevolg. Mevrouw Stolk, gaat u gang.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, ook wij vinden de motie wat slap. We hadden hem wat daadkrachtiger verwacht. Daarvoor zullen wij tegen stemmen, maar niet wat de heer Van der Kruijff aangeeft dat het een motie van afkeuring is. Bijna. Dat laat ik aan de heer Van der Kruijff.

De heer Van Leeuwen: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Van Leeuwen.

De heer Van Leeuwen: Voorzitter, we vinden de motie ook op zich wat zwak, maar het gaat wel de goede richting op. Daarom stemmen wij voor.

De voorzitter: Dank u wel. Anderen nog?

De heer Stam: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Stam.

De heer Stam: Wij sluit aan bij de woorden van de VSP.

De voorzitter: Dank u wel. Anderen nog? De heer De Feijter.

De heer De Feijter: Dank u wel, voorzitter. Laat ik ten eerste zeggen dat ik het volste vertrouwen heb in het college en in haar creativiteit en dat het vooral de bedoeling is van deze motie om focus aan te brengen op die creativiteit.

De voorzitter: Dank u wel. Focus op de creativiteit. Anderen nog? Dat is niet het geval. Gaan we stemmen. Als u voor bent, plus. Als u tegen bent, min. De motie is aangenomen. 19 stemmen voor, 17 stemmen tegen. Tegen CDA-fractie, Partij van de Arbeid, SP, Fractie van Waardhuizen, VSP, VVD. De overige fracties voor. Daarmee is de motie aangenomen. Dames en heren ... Voor een keer een applausje dan, omdat het een maidenmotie was, zullen we het maar zo noemen. Nieuwe term, een maidenmotie wordt in Dordt uitgevonden.

24. Geen wensen en bedenkingen kenbaar maken t.a.v. ontwikkelplan Wantij-West - Raadsvoorstel

De voorzitter: Beste mensen, we gaan nog een agendapunt tegemoet. Dat gaat over het ontwikkelplan Wantij-West. Graag uw aandacht voor dat ontwikkelplan. Is in de samenleving ook aandacht voor. Dat zal in de raad ook niet anders zijn. Het ontwikkelplan Wantij-West is zowel 21 als 28 maart van dit jaar beeldvormende besproken in de commissie. Bij de eerste commissie waren er veel insprekers waar de commissieleden naar geluisterd hebben. In de tweede commissie heeft een presentatie plaatsgevonden en is er verder over doorgesproken. Op 4 april heeft uw commissie oordeelsvormend over het onderwerp gesproken en besloot het onderwerp door te geleiden naar de gemeenteraad. Hierbij is afgesproken een spreektijd van twee minuten en een beperking tot de vraag of er voldoende recht gedaan is aan het op 22 september 2020 ingediende amendement, met als nummer A7A. Amendement gaat over de Leefwerf De Biesbosch en het museum Rene Siegfried. Het amendement staat als het goed is ook bij de stukken in uw systeem. Over eventuele nog in te dienen moties en amendementen. Ik heb er één aangekondigd gezien, van de Partij voor de Dieren. Klopt dat? Ja, dat klopt. Zijn er nog andere moties of amendementen? Gewoon Dordt, motie of een amendement?

Mevrouw Koene: Motie

De voorzitter: Een motie. Dan stel ik voor dat we deze twee moties indienen.

De heer Stolk: Voorzitter.

De voorzitter: De VSP. Gaat uw gang, de heer Stolk.

De heer Stolk: Ook de VSP dient een motie in.

De voorzitter: Nog een motie van de VSP. Hebben we drie moties. Dan stel ik voor dat we de drie moties eerst indienen. Dan geef ik het daarna in behandeling. Ik begin bij de Partij voor de Dieren. Die had hem als eerste aangekondigd. Gaat uw gang.

De heer Groenewege: Dank u wel, voorzitter. We hebben allemaal weleens rond het Energiehuis gelopen en gedacht, wat een prachtig gebouw en wat een afschuwelijke plek. Grauw en versteend, stedelijk, op zijn allerlelijkst. Het is daarom heel vooruitstrevend van dit college om de parkeergarage Energiehuis weg te halen, om zo ruimte te scheppen voor een mooi stadsstrand aan het Wantij. Maar als die parkeergarage vervolgens twintig meter verderop weer opnieuw wordt opgebouwd, dan blijft de omgeving van het Energiehuis een plek waar je het liefst zo snel mogelijk weggaat. Dat zou ontzettend zonde zijn. We weten dat het college in het vervolgproces van Wantij-West nog allerlei parkeeropties gaat onderzoeken, maar de optie van een bovengrondse parkeergarage op het Energieplein kan het college wat de Partij voor de Dieren betreft wel overslaan. Er zijn genoeg andere, betere mogelijkheden. Vandaar onze motie met de titel 'Geen bovengrondse parkeergarage op Energieplein.' Dank u wel.

De voorzitter: Hartelijk dank. Dat is motie M4. Die wordt nu ingediend. 'Geen bovengrondse parkeergarage op het Energieplein.' Dan gaan we naar mevrouw Koene. Gaat u gang.

Mevrouw Koene: Dank, voorzitter. Ook mede namens een aantal andere fracties een motie met betrekking tot duidelijkheid voor de Stichting Hanneke van Dordrecht over het beeld. Ik denk dat het duidelijk genoeg ook in de commissie al aangegeven is. Ik kom hem zo meteen brengen.

De voorzitter: Dank u wel. Dat is dan motie M5. Dan ga ik naar de heer Stolk van de VSP. Gaat u gang.

De heer Stolk: Wij gaan ook een motie indienen, 'Participatie en informatie ontwikkelingsplan van Wantij-West is onvoldoende.' Daar zullen we later, dadelijk op terugkomen.

De voorzitter: Dank u zeer. Dat is dan motie M6. Als u die wilt indienen, dan nemen we die ook mee in het systeem. Dan geef ik het onderwerp ter bespreking. Dan kijk ik eerst naar de VVD-fractie. De heer Noldus, gaat uw gang.

De heer Noldus: Voorzitter, dank u wel. Visie op Wantij-West en het traject loopt al wat langer terug. De opdracht aan de start van dit traject was juist om heel erg breed initiatieven te betrekken en ook te durven kiezen voor dit gebied en waar er ook daadwerkelijk ruimte voor is. Ik denk ook de veelvoud aan partijen die betrokken zijn in het voortraject geeft wel aan welke enorme potentie dit gebied heeft en hoe er ook een enorme concurrentie om de beperkte vierkante meters in dit gebied is. Voor de VVD is het in ieder geval een belangrijke stap voor de invulling van Wantij-West. Het rondje

Wantij, de kwaliteitsverbetering in het gebied, het stadsstrand met meer kansen voor de horeca en levendigheid en het verplaatsen van de parkeergarage zijn allemaal aspecten waar we zeer positief over zijn. In de commissie zijn we al ingegaan op het doorlopen proces en de participatie. Ondanks dat er andere partijen anders beweren, horen wij juist ook van betrokkenen enorm positieve terugkoppeling hierover. Vandaag ook bij de ingekomen poststukken overigens ook bericht over ontvangen en ook in de beeldvormende sessies positieve verhalen over gehoord. Ook dat is onderdeel van participatie en co-creatie. Dan de vraag over de uitwerking van amendement A7A, aan de hand van de memo. We snappen dat hier de raad een duidelijke keuze moet maken in de visie Wantij-West en dat je in de volle breedte moet afwegen. De lijn waarbij voor de Leefwerf in co-creatie wordt gekeken naar extra invulling in de Insteekhaven, die kunnen we steunen. We kunnen nu kiezen voor een investering in een groene landtong. Dat is een ingrijpende. Het is dan ook logisch dat je dan kiest voor de beleving van de ruimte en de open beleving van die kwaliteit van de omgeving daar. Dan over de moties. Heb ik nog heel kort de tijd voor. De motie van Hanneke van Dordt dienen we mede in. Ik denk dat heel goed is dat een initiatief dat al zo lang loopt, dat we daar snel met een voorstel komen hoe dat eruit gaat zien en vooral wat het ook gaat kosten, zodat we daar een duidelijke opdracht kunnen meegeven en dat ook de initiatiefnemers zelf hun fondsenwerving kunnen starten. Over de parkeergarage. Dat is een belangrijke sleutel in dit gebied. We zouden daar op voorhand geen scenario willen uitsluiten, wat in de motie van de Partij voor de Dieren gevraagd wordt. Wat ons betreft is dat nog een open zoektocht. Als laatste nog, voorzitter, over de Leefwerf. Ik heb niet de laatste versie kunnen lezen van wat er net is ingediend, maar goed, we zijn benieuwd. Maar wat ons betreft is het doorlopen proces zeer uitvoerig geweest, belangrijk geweest en, wat ook in de commissie benoemd is, zoeken we daar vooral toch de ruimte in de Insteekhaven voor het verder realiseren van de Leefwerf. Nogmaals, kiezen we voor de landtong groen en openbaar toegankelijk te houden. Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Dank u zeer. Dan gaan we naar GroenLinks. Gaat uw gang, de heer Den Hartog.

De heer Den Hartog: Dank u, voorzitter. Allereerst is GroenLinks Dordrecht verheugd dat dit deel van de stad zo in ontwikkeling is. We zijn blij met het groen houden van de landtong. Verder is dat een versteende omgeving. Dat is het groene hart van Wantij-West. Waar we beducht voor zijn, is dat na sanering er slechts een kale groene vlakte is, met boomspruitjes. Dan duurt het minstens tien jaar voordat je eindelijk van het weelderige groen kan genieten. Daarom vinden we het van belang dat de landtong allereerst vrij wordt gehouden van schepen. Daarnaast pleiten we natuurlijk ook voor meer bomen met kruinen.

Dat kan ofwel het behouden van de huidige bomen zijn, hetzij bij de herplanting gebruikmaken van bomen die reeds een flinke kruin hebben. Ook bij het compensatie groen op de Badweg zouden we die focus willen zien op het kruinvolume in plaats van het aantal bomen. Wat dat betreft vinden wij ook dat dit vrij kan worden gehouden, dat er recht wordt gedaan aan het amendement A7. Wat betreft de parkeergarage zijn wij wel voorstander van ondergronds parkeren. Dat komt de leefbaarheid ten goede. Daardoor is er bovengronds ook meer ruimte voor groen. Bijvoorbeeld op die versteende zuidoever. Echter geld speelt weldegelijk een rol. Dat kan één keer maar worden

uitgegeven. Is het wel belangrijk wat voor extra kosten dat met zich meebrengt. Daarom kunnen we niet op voorhand een bovengrondse parkeergarage uitsluiten. Wel willen we voorkomen dat er veel autoverkeer in de wijk is. De zoeklocatie voor de garage zien wij vooral aan doorgaande wegen, waarbij het ook erg belangrijk is dat die goed toegankelijk is voor mindervaliden. De motie over het iconische beeld van Hanneke van Dordt ondertekenen wij mede. Dat is duidelijk. Verder willen we nog even een puntje van aandacht voor de veiligheid bij het stadsstrand. We willen een duidelijke scheiding hebben tussen zwemwater en vaarwater. Dat lijkt ons noodzakelijk. Dank u.

De voorzitter: Bij interruptie, de heer Klerk. Gaat uw gang.

De heer Klerk: Dank u wel, voorzitter. Ik had even een vraag ten aanzien van het parkeren en het ondergronds parkeren. Zou het niet beter zijn, ook vanuit duurzaamheidsperspectief, als we de huidige garage, want volgens mij is die mogelijkheid er, ook her te gebruiken? Dat sluit je af als je zegt dat je dat niet wil.

De heer Den Hartog: Bij mijn weten heb ik niet gezegd dat we dat niet willen. We hebben gezegd, we zijn wel een voorstander van ondergronds parkeren, maar we sluiten op voorhand bovengronds parkeren niet uit. Die mogelijkheid blijft wel bestaan. Dat moet blijken uit de kosten die uit het een en ander voortkomen.

De voorzitter: De heer De Klerk.

De heer De Klerk: Hieruit concludeer ik dat de kosten boven de duurzaamheid gaan, in dit geval.

De heer Den Hartog: Nee, kijk, ik denk dat het logisch is dat je altijd een afweging maakt. Je wil iets, dat hebben we duidelijk aangegeven. Het liefste ondergronds parkeren. Tegelijkertijd moet het betaalbaar zijn. De kosten van het hele project lopen redelijk in de dubbeltjes. Om het geheel te bekostigen, maak je steeds een afweging. Dat kan betekenen dat je soms denkt, voor dit bedrag ondergronds. Maar het kan ook zijn dat het bedrag te hoog wordt en dat we zeggen, dan toch maar bovengronds om andere doelen te realiseren.

De voorzitter: Dank. Even kijken. Is er nog een interruptie? De heer Schalken, gaat uw gang.

De heer Schalken-den Hartog: Geen interruptie.

De voorzitter: Geen interruptie. U gaat naar uw termijn.

De heer Schalken-den Hartog: Ik dacht dat we naar de volgende spreker gingen.

De voorzitter: Dan bent u zeker aan de beurt. Gaat uw gang.

De heer Schalken-den Hartog: Dank u wel, voorzitter. Even kort met betrekking tot dit onderwerp. Ik ben helaas niet bij de commissievergaderingen aanwezig geweest. Tijdens de voorbereiding voor deze raadsvergadering werd ik eigenlijk ook verrast door een memo van 7 april, die bij de stukken was gevoegd, waarvan wij volgens mij als raad ook

niet eerder daarover op de hoogte werden gesteld. Gelukkig kwam ik hem bij de voorbereiding tegen, want juist in die memo stond eigenlijk voor de eerste keer klip en klaar wat de consequenties waren van het nieuwe besluit met betrekking tot Leefwerf De Biesbosch en het aantal schepen dat aan het Wantij afgemeerd zou kunnen worden. Waarbij eerst, wij hebben het vooral natuurlijk over dat eerdere amendement, ook hier vandaag, waar we eerst als raad de opdracht hadden gegeven om te kijken naar de mogelijkheid tot maximaal vijf schepen, wordt met dit nieuwe besluit dat teruggedraaid naar de huidige drie schepen. Jammer genoeg is daar, zover ik heb meegekregen, ook niet echt de discussie over gevoerd in de commissie. Ik begreep dat vanuit het CDA daar nadrukkelijk vragen over waren gesteld, maar dat daar geen klip en klare duidelijke antwoorden vanuit de portefeuillehouder kwamen. Dat was voor Beter voor Dordt ook de belangrijkste reden om mee de motie in te dienen die dadelijk vanuit de VSP wordt ingediend. Wat ons betreft eigenlijk jammer om nu dat echt los te laten, die nadrukkelijke opdracht die er eerst lag om te kijken of je toch wel vijf schepen daar zou kunnen plaatsen. Met betrekking tot de motie van de Hanneke, hebben wij daar nog geen kennis van kunnen nemen. Hoop ik daarstraks op te kunnen reageren. De motie die gaat over de parkeergarage, dat een nieuwe parkeergarage alleen maar ondergronds zou mogen worden geplaatst, dat is eigenlijk van tevoren al uitsluiten van mogelijkheden waarvan je nu nog niet weet of ze er op termijn wel komen. Het kan best wel zo zijn dat de huidige parkeergarage bijvoorbeeld voor een goede prijs verkocht zou kunnen worden aan een andere gemeente, waardoor je weer middelen hebt om alsnog een andere parkeergarage wellicht ondergronds te realiseren. Daar wil ik nu niet vooraf die mogelijkheid uitsluiten.

De heer Groenewege: Voorzitter.

De voorzitter: Dank u zeer. Een interruptie van de heer Groenewege, gaat uw gang.

De heer Groenewege: Het bezwaar van GroenLinks tegen mijn motie kon ik nog volgen, maar dit bezwaar kan ik niet helemaal meer volgen. Volgens mij gaat de motie van de Partij voor de Dieren helemaal niet over een verbod op het verkopen van de bestaande parkeergarage Energiehuis. Kan Beter voor Dordt dat even toelichten hoe dat zit?

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter, ik kan het inderdaad toelichten. Als we nu van tevoren een motie aannemen, dan sluiten we daarmee uit dat de parkeergarage wellicht wel wordt teruggeplaatst, als die niet bijvoorbeeld zou kunnen worden verkocht. Daar willen wij op dit moment nu niet op vooruitlopen.

Als de garage wellicht wel goed verkocht zou kunnen worden of ergens anders een goede plek zou kunnen krijgen, dan zou je meer middelen hebben om een ondergrondse parkeergarage te realiseren. Dat zou natuurlijk ook onze voorkeur hebben. Maar we hebben zowel te maken met beperkte ruimte en ook met een beperkt budget. We willen daar nu niet te veel op vooruitlopen.

De voorzitter: De heer Noldus, bij interruptie.

De heer Noldus: Voorzitter, vraag aan Beter voor Dordt. Ik begrijp dat ook de eerdere technische vragen, de beantwoording daarvan, over de afhandeling van het amendement en ook de politieke vraag in de commissie niet helemaal zijn doorgelopen.

Maar ik ben benieuwd of uiteindelijk Beter voor Dordt het stuk, zoals het er zelf ligt, wel gaat steunen, even los van de motie die is ingediend?

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter, wij willen daar eerst nog even de beantwoording vanuit het college op afwachten. We vonden het jammer ... Ik moet u eerlijk aangeven, ik heb al gezegd, ik ben niet bij de discussie in de commissie geweest. Ik heb natuurlijk wel een aantal dingen terug kunnen lezen, maar daarin werd wel duidelijk dat er weinig concreet werd gesproken over wat nu wel of niet voorlag. Dat werd eigenlijk pas duidelijk in de memo die op 7 april werd gestuurd.

De voorzitter: Dat was voldoende, denk ik. Dan gaan we door naar de volgende. Dat is de VSP-fractie, de heer Stolk. Dat is trouwens, voor alle duidelijkheid, uw maidenspeech.

De heer Stolk: Voorzitter, ik spreek ook namens de PvdA, als woordvoering. Bij deze. Vandaag wordt er aan ons een beslissing gevraagd over het ontwikkelplan van Wantij-West. Met alle politieke vragen is er voldoende uitvoering gegeven aan het amendement 7A. Voor de VSP is dit een dikke nee. Het college legt het raadsbesluit naast zich neer dat met een grote meerderheid is aangenomen. Het college dat een raadsbesluit naast zich neerlegt, is dat nu een betrouwbare politiek? Dan heb je toch echt een nieuw raadsbesluit nodig. De memo komt wat betreft veel te laat. Deze memo hadden wij graag toch nog in een commissie besproken, dat er nu even tussen neus en lippen door te duwen. Niks is nog zeker, er zijn allemaal nog open eindjes. Ook moet u nog in gesprek met OCW, omdat er afwijkingen zijn op de huidige contractuele afspraken. De VSP heeft in de laatste commissievergadering nog aangegeven dat dit stuk nog niet voldoende onderbouwd is. Van veel deelstukken kon nog niet aangegeven worden hoe het er financieel uit gaat zien. De VSP heeft dan ook e belanghebbenden gesproken en uit de gesprekken kwam naar voren dat van hun inbreng niets of bijna niets in de stukken te zien is. De VSP vraagt zich dan ook af hoe dat kan. Participatie is één, maar iets meedoen is twee. Voorzitter, het plan zoals die gepresenteerd is, bestaat, zoals u al eerder aangaf, uit allemaal losse open einden. Niets staat vast en alles moet nog nader uitgewerkt worden. Waar zeggen wij nu dan ja tegen? Voorzitter, voor de VSP is dit stuk niet rijp voor besluitvorming. De wethouder heeft op 7 april een memo gestuurd waarin hij op de tweede pagina schrijft, indien u instemt met het huidige ontwikkelingsplan neemt u ook een besluit om niet langer woningen op de landtong te realiseren.

Indien u instemt met het ontwikkelplan Wantij-West en het voorstel om de bovengenoemde reden uit het groen en op openhouden van de landtong, beslist u eveneens om het aantal schepen bij de Biesboschhal te beperken tot drie in plaats van uw eerder besluit van maximaal vijf. Voorzitter, de VSP vraagt zich af hoe dit allemaal betaald gaat worden en wat bijvoorbeeld de landtong gaat kosten. Zoals we allemaal weten, moet er veel gebeuren voor het een openbaar terrein is. Dit plan heeft dan ook geen tijdlijn wanneer het allemaal gerealiseerd kan worden. De VSP wil weten of die er is en over hoeveel jaar alles klaar moet zijn. Als laatste voorzitter, het beeld van Hanneke dat in de laatste commissievergadering ook breed gedragen werd door de andere fracties om deze als eerste handeling te laten plaatsnemen, maar waar nu ook blijkt dat daar geen financiële middelen tegenover staan. Kan de wethouder aangeven of het eerder plan, wat wel sprake van was, van een financiële ondersteuning, of dit nu ook weer het geval is? Tot zover.

De voorzitter: Dank. Heel goed. Gefeliciteerd met deze maidenspeech. Dan gaan we naar de ChristenUnie/SGP-fractie, de heer ...

De heer Noldus: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Noldus, u heeft een vraag.

De heer Noldus: Mag ik een vraag stellen?

De voorzitter: Ja, vooruit. De maidenspeech is nu afgelopen. Dat mag.

De heer Noldus: Ja toch? Daar wachtte ik op.

De voorzitter: Zeker. Heel keurig.

De heer Noldus: Want, voorzitter, ik hoor de zorg van de VSP, hoe blijven we aan het stuur en waar zeggen we ja tegen? Dat is denk ik ook de voornaamste zorg die ik hoor als het gaat over de invulling en ook over de financiën. Maar ik vraag me ook af hoe de VSP, als we dit nu niet vaststellen, dan uiteindelijk ook de afzonderlijke uitwerking wil gaan beoordelen? Want uiteindelijk is het dan toch denk ik zaak om, op hoofdlijnen dan wellicht, het brede stuk met elkaar in samenhang te bekijken. We zeiden al wat over de concurrentie van de vierkante meters. Ik ben benieuwd hoe de VSP, als ze hier nu tegen zijn, de afzonderlijke voorstellen die gaan komen dan gaan wegen.

De heer Stolk: Voorzitter, ik denk dat de VSP niet tegen dit plan is, maar dat hij wel duidelijk wil weten waar de financiën vandaan komen, ook wat het allemaal gaat kosten. Ik denk dat als je tien, vijftien miljoen uitgeeft voor dit in de loop van de jaren, dat je wel terdege moet weten, voordat je een besluit neemt, wat het gaat kosten. Ik hoorde zelfs al, het kan veel meer kosten.

De heer Noldus: Voorzitter, nog een vervolgvraag.

De voorzitter: De heer Noldus.

De heer Noldus: Als we nu zeggen, op hoofdlijnen is dit wat we willen gaan doen en op de uitvoering komen er aanvullende voorstellen ook qua budget komen er aanvullende voorstellen, is dan de VSP met voldoende comfort aan boord om toch dit ontwikkelplan te kunnen steunen, met die richting?

De heer Stolk: Voorzitter, ik denk dat wij eigenlijk bij hetgeen wat we nu gezegd hebben, dat we daar bij blijven. Ik denk dat het duidelijk moet zijn.

De voorzitter: Dank u zeer. Dan gaan naar de ChristenUnie/SGP-fractie. De heer Struijk, gaat uw gang.

De heer Struijk: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, tijdens de commissievergadering hebben we onze aarzelingen met betrekking tot het raadsvoorstel aangegeven. Er is nog veel nader uit te werken, maar het is tenslotte een ontwikkelplan. Met betrekking tot de motie A7A, ook daar hebben we wat over gezegd. We zijn van mening dat er voldoende recht gedaan wordt. Voor vijf schepen aan de kade is gewoon geen plaats. De heer

Noldus heeft het twee keer genoemd vanavond, er is een concurrentie gaande over de vierkante meters. Het Wantij is niet zo heel breed. Er moet een veilige vaargeul overblijven. Aan de overkant willen we ook van alles. Zeker in combinatie met het onmogelijk maken van de uitbreiding naar het westen, omdat we de landtong groen willen houden, dat conflicteert met elkaar. Die keuze hebben we gemaakt. De wethouder verwijst daar ook naar in zijn memo van 7 april. Voor het resterende deel van de vloot zal plaatsgevonden moeten worden in de Insteekhaven. Uiteindelijk is er dan totaal plaats voor tien tot elf schepen. U begrijpt, de motie van de VSP en Beter voor Dordt gaan wij niet steunen. We zijn het ook niet eens met de opmerking dat er onvoldoende invulling is gegeven aan het participatietraject. Ik ken eigenlijk geen voorbeeld van een uitgebreider traject in Dordrecht. Wat betreft de andere moties, allereerst de motie van Gewoon Dordt en anderen over Hanneke. Tijdens de commissievergadering heb ik de oproep gedaan om zo spoedig mogelijk antwoord te geven op de vraag, wat willen we met Hanneke? Het is niet fair de kunstenaar en alle andere betrokkenen steeds maar in de wachtkamer te laten zitten. De motie gaat ons echter op het oog te ver, al zijn we ons terdege bewust van de eerder getoonde sympathie in de commissie, al een paar jaar geleden. We zullen ons eerst toch echt moeten uitspreken of we Hanneke hier in het Wantij willen en tegen welke prijs. Denk hierbij ook aan participatie. Graag horen we van het college hoe zij in dat opzicht deze motie leest. We wachten nog heel even af. Ook wat de motie van Partij voor de Dieren betreft, wachten we eerst de reactie af. Het lijkt ons in ieder geval niet de beste weg, omdat voordat het college met een mogelijke oplossing van het parkeerprobleem komt, nu alvast locaties van een stempel voorzien, hier niet. Dan weet ik er namelijk nog wel een paar. Ik ben overigens bang dat de parkeergarage in zijn huidige verschijningsvorm elke mogelijke locatie lelijker maakt. Dank u.

De voorzitter: Dank. Dan gaan we naar de CDA-fractie. De heer Klerk, gaat uw gang.

De heer Klerk: Dank u wel, voorzitter. Ontwikkelplan Wantij-West is een mooi plan. Het CDA vindt de creatie van een aantrekkelijke binnenhaven een goede invulling van de ruimte op deze locatie.

Ook de rondjes Wantij, waarbij water en cultuur elkaar raken, zijn een waardevolle toevoeging aan het gebied. Er is echter één ding dat onze fractie dwarszat en dat is de afhandeling van het inmiddels veelbesproken amendement A7A. Dit amendement beoogde de kade van het Wantij voor de Biesboschhal te bestemmen voor vijf historische schepen, inclusief de Rene Siegfried, voor zover niet strijdig met contractuele rechten van OCW. Een amendement is een raadsbesluit. Dat kan alleen opzij worden geschoven als er expliciet een nieuw raadsbesluit wordt genomen. Daar wordt aan voorbijgegaan in het ontwikkelplan. Dat is de reden dat het CDA hecht aan bespreking van het plan in de raad en expliciete besluitvorming in de raad op dit punt nodig vond en nog niet wilde hameren. In de diverse commissievergaderingen heb ik keer op keer gevraagd naar de wijze hoe het amendement A7A is betrokken bij de totstandkoming van het ontwikkelplan en kreeg dat keer op keer geen antwoord op. Die uitleg kwam uiteindelijk in een memo van de wethouder, kort voor de vergadering van vandaag. Beter laat dan nooit. Het CDA snapt met deze uitleg van de wethouder hoe een en ander beoordeeld is en bevestigt dat A7A niet wordt uitgevoerd ten aanzien van het aantal schepen. Onze fractie begrijpt ook dat de groene landtong, het zwemwater, et cetera

aan de overkant nieuwe inzichten opleveren, waardoor we nu tot een ander besluit komen en we kennen of er plaats is voor één of twee extra schepen in die Insteekhaven. Dat neemt niet weg dat het CDA erop vertrouwt dat bij de uitvoering wel met belangen van de diverse belanghebbenden wordt gerekend en dit niet stopt met het aannemen van het plan. De wethouder kan dat wellicht nog bevestigen. Wat Hanneke van Dordt betreft, daar sluit ik me eigenlijk van harte aan bij de woordvoering van collega Struijk van CU/SGP. Dan ga ik even kijken. De motie van de VSP en Beter voor Dordt, daarvoor heb ik zojuist in de woordvoering aangegeven dat het plan voor ons nu voldoende helder is en dat wij ook van mening zijn dat het participatietraject voldoende gelopen is en we er vertrouwen in hebben dat dat vandaag niet stopt. Daarom steunen wij die motie niet. De motie van de Partij voor de Dieren, dat is toch al wel heel ver uitvoering. We hebben het hier over een ontwikkelplan. We zouden de wethouder niet bij voorbaat al enorm willen beperken daarop. Wel is er opgemerkt dat volgens mij het coalitieakkoord of het politiek akkoord ook staat opgenomen dat die garage wordt hergebruikt. Volgens mij heb ik ze nu ook allemaal gehad en wilde ik het hierbij laten. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u zeer. Ik kijk toch nog even naar de Partij van de Arbeid. Of is er al volledig namens u gesproken, de heer Van der Spoel.

De heer Van der Spoel: Dat laatste. Dan moet ik mij, denk ik, alleen richten op die moties die nog eventjes ...

De voorzitter: Dat mag. U krijgt de gelegenheid. Dan is er toch niet helemaal volledig namens u gesproken, constateer ik. Gaat uw gang.

De heer Van der Spoel: De parkeergarage besluit uit voorhand bovengronds parkeren niet uit. In eerste instantie zijn we daar niet voor. Motie 5, Hanneke. We wachten heel even de reactie af van het college. Dank.

De voorzitter: Dan. Partij voor de Dieren, de heer Groenewege.

De heer Groenewege: Dank u wel, voorzitter. Een groot project, de herontwikkeling van Wantij-West. Op een klein stukje Wantij. Op dat kleine stukje Dordrecht kan je niet 100.000 functies kwijt. Keuzes blijven nodig en niet iedereen kan zijn zin krijgen. We zijn blij dat het college allerlei vragen van de Partij voor de Dieren gaat meenemen in de uitwerking, zoals bijvoorbeeld over voorzieningen voor inheemse dieren en plantensoorten, over een openbaar toilet en over een hondenlosloopveld. Wat dat betreft kan de Partij voor de Dieren ook het raadsvoorstel steunen en zien we uit naar de uitwerking in het voorlopig ontwerp. Dan over de moties. De motie van Gewoon Dordt en co over Hanneke van Dordt kunnen we steunen. De Partij voor de Dieren vindt het goed om duidelijk te krijgen wat het financiële plaatje van deze ambitie is voor we daar een keuze over kunnen maken. De motie van de VSP, Beter voor Dordt en PvdA over participatie steunt de Partij voor de Dieren niet. Wij snappen heel goed de wensen vanuit het Schippersgilde, maar tegelijkertijd spelen er op dit kleine stukje water natuurlijk meerdere belangen, niet in het minst de ecologische wensen, want Wantij-West vormt natuurlijk ook een ecologische verbinding tussen de Merwede en de Wantij. Daarbij is de ontwikkeling van dit plan nog niet klaar. Er komt nog een voorlopig ontwerp. Bij de ontwikkeling daarvan worden belanghebbenden meegenomen. Daarmee deelt de Partij

voor de Dieren niet de overtuigingen zoals die in de motie zijn verwoord en kunnen wij deze motie niet steunen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Fractie van DENK is niet aanwezig. Dan gaan we naar Gewoon Dordt, mevrouw Koene.

Mevrouw Koene: Zal ik mijnheer Safranti toch eens op aanspreken dan. Dank, voorzitter. Motie hadden wij al ingediend. Met betrekking tot de andere moties, want het gaat natuurlijk hier om een ontwikkelplan. Wij vertrouwen erop dat we met elkaar in staat zijn om hier een mooie uitwerking aan te geven. Het is wel heel erg belangrijk dat voor wat betreft Hanneke van Dordt dat daar duidelijkheid over wordt gegeven. Vandaar die motie. Met betrekking tot de motie over geen bovengrondse parkeergarage, parkeren is natuurlijk wel een zorg in die buurt. Toch denken we dat het verstandig is om even te wachten voordat je dan weer al iets gaat besluiten, terwijl het misschien op een andere manier opgelost kan worden. Dit klinkt wat vaag, maar ik ga ervan uit dat we met elkaar in staat zijn om dat parkeren gewoon, want dat is ook aangegeven vanuit een aantal mensen dat parkeren belangrijk is, dat we eerst zorgen voor een alternatief voordat we een parkeergarage überhaupt weg gaan halen. Dan mis ik nog een motie over het participatieproces. Wij denken dat dat prima is verlopen. Die motie zullen wij niet steunen. Dank.

De voorzitter: Dank. Ik zal even de heer Safranti op adem laten komen. Gaan we eerst even naar Op Ons Eiland. De heer Gündogdu, gaat uw gang. Mijnheer Gündogdu, daar bent u.

De heer Gündogdu: Jazeker, voorzitter. Dank je wel. Voorzitter, een van de belangrijkste ontwikkelgebieden op ons eiland krijgt zijn vervolg in Wantij-West. Daar zijn wij heel blij mee. We zijn heel goed te spreken over de ontwikkeling in dit gebied, met name als we terugkijken naar de afgelopen jaren.

We hebben natuurlijk heel vaak in diverse sessies met elkaar van gedachten gewisseld over dit gebied en wat er allemaal zou moeten gebeuren. Wij vinden, als je kijkt naar het gebruik van het water, natuur, recreëren, wonen en plezier dat dat heel goed hand in hand gaat in de planvorming zoals dat nu voorligt. Wij hebben natuurlijk ook een uitgesproken mening over Hanneke van Dordt, want dat zou de kers op de taart zijn. Hoe symbolisch en illustratief dat is, een dame die een stap zet richting het water, dat geeft ook een stukje ontstaansgeschiedenis van ons eiland heel goed weer. Die onzekerheid, die er nog steeds is, dat vinden we eigenlijk niet goed. Eenvoudigweg omdat we jaren geleden al de eerste gesprekken met de initiatiefnemers hebben gedaan en nog steeds is er nog heel veel onzekerheid. Voorzitter, daarnaast we hebben het gehad over parkeren. We moeten ons wel realiseren dat dit gebied eigenlijk een bovenstedelijk voorzieningenniveau heeft. Hoe je het went of keert, ondanks dat we meermaals hebben aangegeven dat we een autoluwe binnenstad hebben en waar is de grens van de binnenstad, kan ook een vraag zijn, maar dit gebied verdient wel een goede parkeergelegenheid. Dat moet echt gegarandeerd worden, anders slaan we de plank volledig mis voor al die mensen waarvan we denken en hopen dat zij dit gebied willen bezoeken. Voorzitter, het amendement A7A heeft bij ons in geval, met ook een stukje geschiedenis, wil niet zeggen kwaad bloed gezet, maar wel de nodige vragen. Er is zojuist wel even door mijn collega's aangegeven hoe het kan zijn dat een besluit wat

eerder door de raad is aangenomen eigenlijk met een memo van 7 april wordt beantwoord. Eigenlijk komt het erop neer, we kunnen het amendement niet uitvoeren, eenvoudigweg omdat de gelegenheid zich niet voordoet. We maken een andere afweging of een andere keuze. We zijn benieuwd van wat dat nu concreet betekent? Ik weet niet hoe ik dat moet verwoorden. Maar er is een besluit genomen en daar wordt nu van afgeweken. Moet er weer een nieuw besluit genomen worden? Komt dat weer ter sprake hier in deze raad? Daar zijn we benieuwd naar. Überhaupt zijn we wel benieuwd, want het college geeft wel aan dat ze willen voldoen aan een inspanningsverplichting om minimaal zeven tot maximaal tien schepen daar in het gebied in de Insteekhaven toe te staan, hoe ze dat vervolgens willen vormgeven? We hebben wat vragen, voorzitter. We zijn benieuwd wat voor reacties er komen vanuit het college. Dank u wel.

De voorzitter: Hartelijk dank. Dan ga ik bij de SP-fractie, de heer Portier.

De heer Portier: Voorzitter, in de plannen zitten heel veel mooie ideeën, beelden, plaatjes. Nu komt er een koekje voorbij. Maar net als de VSP vragen we ons af of dit al rijp is voor besluitvorming. Er worden enorm veel functies gerealiseerd. De vraag is of er wel echte keuzes worden gemaakt. Denk maar aan de plek waar wandelvlonders gecombineerd moeten worden met cruiseschepen en de onduidelijkheid waar dan de binnenvaartschepen naartoe moeten. Ook zien we op een klein stukje water dat er gedacht wordt aan het combineren van zwemmen, duiken rondvaartboten, watertaxi's, pleziervaartuigen, et cetera. De vraag is van, kan dit allemaal op zo'n klein stukje? Voor de rest ben ik het eens met wat ook het CDA en ook Op Ons Eiland zei, dat je het amendement A7A niet zomaar aan de kant kan schuiven zonder een nieuw besluit.

We staan open voor verandering en aanpassingen waar dat nodig is, maar het lijkt ons goed om dat niet via de weg van een memo te doen, maar te kijken van, in overleg met de Leefwerf wat daar mogelijk is en wat goede oplossingen zijn en hoe dat ingepast kan worden. We zijn blij met alle aandacht voor de natuur. Het is dan jammer dat dat geen rol speelde bij de kap van de bomen bij de oevers langs de Schaerweijde. Maar dat even terzijde. We hopen dat er in ieder geval in de toekomst meer aandacht voor is. Dat lijkt inderdaad zo te zijn. Wat betreft de parkeergarage, de Partij voor de Dieren zegt geen bovengrondse parkeergarage bij het Energiehuis. Ik ben geneigd om het woordje bovengronds te schrappen. Geen parkeergarage bij het Energiehuis. Want alle auto's die daar parkeren, moeten wel over de Baanhoekweg, de Oranjelaan. Op dit moment ook nog over de Noordendijk. De vraag is van, kun je niet veel beter een transferpunt bij de afrit van de N3 realiseren? Ik moet afronden, zie ik. Heel kort dan. Het beeld van Hanneke van Dordt hoeft voor ons niet. Het groen houden van de landtong is een goed idee. Het realiseren van een paar villa's daar zijn wij nooit enthousiast voor geweest. Mooi dat dat geschrapt is. Tot zover, voorzitter. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we naar Forum voor Democratie, mevrouw Pichel.

Mevrouw Pichel: Dank u wel, voorzitter. Dit voorstel staat Forum voor Democratie eigenlijk heel positief tegenover. We kijken heel erg uit naar deze ontwikkeling. Dan vind ik het eigenlijk wel heel bijzonder dat op het laatste moment ineens allerlei moties komen waar ik niet van tevoren van afwist. Dat kan. Dat blijkt gewoon te kunnen. Maar

ik zou bijna principieel overal tegen willen stemmen. Kijk ik dan naar een bepaalde motie waarvan ik toch positief sta tegenover of in ieder geval niet negatief sta tegen de motie van Hanneke van Dordt. Ik kan zeggen dat wij ook heel positief gestemd zijn over een dergelijk plan, maar ik hoor dan graag van de wethouder hoe daar al over na is gedacht. Wellicht is deze motie overbodig. Zo niet, dan zouden we hem graag willen steunen. De overige moties wacht ik graag even de reactie van het college af. Dat was hem, zover.

De voorzitter: Hartelijk dank.

Mevrouw Koene: Voorzitter.

De voorzitter: Dan gaan we naar de ... Daar is een vraag over van mevrouw Koene. Gaat uw gang.

Mevrouw Koene: Ik ben even nieuwsgierig. Ik hoorde mevrouw Pichel zeggen van, gezien het moment waarop de moties ingediend zijn. Of ik weet niet meer precies hoe ze het zei. Ben ik eigenlijk al geneigd om tegen te stemmen. Maar daar wil ik wel even wat meer van weten, want de raadsvergadering is de plek waar je je moties indient. In die zin ben ik nieuwsgierig wat ze daarmee bedoelt.

Mevrouw Pichel: Voorzitter, wat ik daarmee bedoel, is dat ik beseft dat het allemaal mogelijk is om het nu op dit moment in te dienen, al hebben we ook de gewoonte om sommige dingen wat eerder aan te geven.

Sommige moties zijn ook al eerder in roulatie, waardoor we ervan op de hoogte zijn, waardoor we het kunnen lezen, waardoor we het kunnen bespreken. Dat vind ik persoonlijk prettig. Dat zet ons als raad iets minder onder druk, geeft ons wat ruimte. Daar geef ik de voorkeur aan. Neemt nog niet weg dat ik flexibel genoeg ben om toch objectief naar een aantal moties te kijken.

De voorzitter: Dank. Dan gaan we naar de Fractie van Waardhuizen. De heer Stam, gaat uw gang.

De heer Stam: Dank u wel, voorzitter. Fractie van Waardhuizen ziet het voorstel als een mooie opstap naar verdere ontwikkeling van het gebied rondom het Wantij en de landtong aan de Stadswerven. We zien dat er voldoende aanknopingspunten zijn om in te stemmen met dit voorstel. Natuurlijk zien we wel dat er ook de nodige vragen zijn, maar zoals gezegd dit is een basisplan wat verdere uitwerking verdient. Te vaak wil de gemeenteraad te gedetailleerde plannen zien. Dan is het naar de mening van fractie van Waardhuizen altijd onvoldoende. Wij willen de stad vooruithelpen. Als je nog veertig jaar terugkijkt in het tijd, in het gebied aan de Lijnbaan en de Stadswerven hoe grauw dat gebied was, scheepswerven, oliebedrijven, zandopslag en wat nog meer, dan is dit toch wel een van de mooiste plekken in onze stad wat deze transformatie gewoon verdient. Natuurlijk hebben wij nog wel wat vragen. Dat gaat om de veiligheid van de zwemplas, de positie van de cruiseboten. We hebben nog wel een vraag aan de wethouder, met betrekking tot die parkeergarage. Ik heb ook de motie gezien, niet bovengronds. Mijn vraag is van, de zoektocht naar een nieuwe plek is best wel groot. Wat is de optie om dan wellicht de huidige parkeergarage op zijn huidige plek te houden? Daarnaast vinden wij het ontzettend jammer dat de woningen die nu aan het Lijnbaangebied staan, die

dadelijk prominent onderdeel gaan uitmaken van het beeld vanaf het water, dat die niet een upgrade krijgen vooralsnog. Met betrekking tot de Leerwerf zijn wij van mening dat de motie wel voldoende is ingevuld met zeven tot tien schepen. Als je kijkt wat er nu in de Insteekhaven ligt en de Siegfried en de boot die ernaast ligt. In die zin begrijpen wij de memo van de wethouder wel. Je moet ook wel de vrijheid hebben om die ontwikkeling die je nu maakt om die te kunnen pakken. Wat wij heel vaak hebben gedaan in de gemeenteraad, is al besluiten nemen die dan blokkeren. Ik snap die memo wel en wij staan daar ook achter. Daar willen we het even laten. Wij zijn mede-indiener van Hanneke van Dordt. Die steunen wij. De motie van VSP die steunen wij niet. De parkeergarage wacht ik even het antwoord van de wethouder af.

De voorzitter: Hartelijk dank. Dan ga ik tot slot toch nog even naar DENK. De heer Safranti heeft zich ook bij ons gevoegd en is inmiddels op adem, zo te zien. Gaat uw gang.

De heer Safranti: Inderdaad, voorzitter. Dank je wel. Nou weet ik ook hoe het voelt om als laatste aan het woord te komen. Dat had ik tot op heden natuurlijk niet gehad. Maar ik ging er ook niet vanuit dat jullie zo snel al zover zouden komen. Mijn excuses daarvoor. Voorzitter, ik blijf toch bij het complimenten voor het participatieproces, ondanks alle brieven en mails die wij hebben gehad en ook de petitie die ik heb voorbij zien komen. Zeker de gestelde ambities onderschrijven wij. Hoofdpijnen van het plan laat mooie dingen zien en heeft meerwaarde voor ons stad.

Wel met een aantal kanttekeningen, buiten dat het een goed plan is. Vraag aan de wethouder, hoe wordt deze onderscheiding en veiligheid gegarandeerd? Sorry, dat is voor straks. Ik begin bij de parkeergarage. Zoals in stukken te zien, komt er een plek vrij. Echter, het Lijnbaangebied is juist een gebied waar veel parkeerproblemen voorkomen. Vraag aan de wethouder, hoe gaan we dit straks oplossen als deze parkeerplaats of parkeergarage gaat verdwijnen daar? Wat betreft de landtong. Groen is prima, maar moet aantrekkelijk en openbaar zijn voor iedereen. Denk aan ook een toegankelijke speelplaats voor kinderen. We hebben hiervoor eerder een motie ingediend. Misschien dat wethouder Marc Merx daar ook naar kan kijken.

De voorzitter: Wethouder Merx schrikt wakker. Hij is helemaal bij.

De heer Safranti: Is hij ook weer wakker? Inderdaad.

De voorzitter: Gaat u verder, mijnheer Safranti.

De heer Safranti: Voorzitter, het kunststuk is prima en moet zeker een plek krijgen in het gebied, maar het moet ook niet fungeren als een duikplank voor de zwemmers. Dit puur om de veiligheid te waarborgen. Even kijken. Nog een laatste punt, voorzitter, dat is tijdens de commissie hebben diverse partijen aangegeven om Trivire in dit geval erbij te betrekken om de vernieuwing ... Even kijken hoor. In verband met de vernieuwing beeldtechnisch. Wij zijn daar een voorstander van. Graag ook kijken of Trivire hierbij betrokken kan worden. Ik heb zelf twee moties gezien, eerlijk gezegd. Misschien dat er tijdens mijn afwezigheid nog eentje ingediend is. Ik weet het niet. Maar Partij voor de Dieren over de bovengrondse parkeergarage. Dat wil ik eerder even een uitleg van de

wethouder. Vervolgens wil ik daar even over nadenken. Gewoon Dordt heeft ook een motie ingediend. Die wil ik eerlijk gezegd stimuleren.

De voorzitter: Dank. Dat was daarmee de inbreng van de raad in eerste termijn. Dan gaan we door naar de wethouder. Wethouder Burggraaf, gaat uw gang.

De heer Burggraaf: Dank u wel, voorzitter. Het ontwikkelplan Wantij-West, een sluitstuk van een intensief traject wat zo'n jaar, anderhalf jaar geleden is begonnen en eigenlijk al heel veel andere grondleggers heeft, in de zin van visie Binnenhaven en allerlei andere beleidsplannen die u als raad ook heeft vastgesteld. Ik vind het mooi te constateren dat het een gebied is wat met de Prins Clausbrug inmiddels is samengevoegd eigenlijk met de binnenstad en dat ik eigenlijk nu merk in het hele proces dat iedereen dezelfde plek in hun hart begint te krijgen voor deze plek als onze historische binnenstad al bij iedereen eigenlijk heeft. Ik bedoel, als iedereen aan Dordrecht denkt en aan de mooie dingen die de stad heeft, dan is toch altijd, dat historische decor geeft toch iedereen altijd meteen het bijzondere gevoel bij Dordrecht. Ik proef dat dat in dit ontwikkelplan en het vergezicht wat hier neergelegd wordt echt ook daar een moderne aanvulling geeft aan dat deel van Dordrecht en de potentie kan verwezenlijken van dat mooie waterplein tegen de binnenstad aan. Dat hebben we niet over één nacht ijs gedaan. We zijn in de vorige raadsperiode begonnen met u mee te nemen welk proces we in zouden gaan.

Dat er ook een kritische blik op nodig was, omdat zo'n gebied lijkt groot, maar als je ziet wat voor vele activiteiten je kan doen, dan beseft je ook dat het eigenlijk keuzes vraagt, omdat het anders snel te druk wordt. Ik vond zelf, we hebben iets van vier, vijf Omgevingsdialogen gehad, waar heel veel verschillende stakeholders bijkwamen. Volgens mij zie ik degene ook zitten die zelf met die inbreng kwam. Dat is iets wat ik meegenomen heb in het verdere proces. Die zei, je hebt dan snel de neiging om elk plekje in te kleuren en in te tekenen in zo'n gebied, maar probeer ook ruimte te houden in het gebied om dingen maar gewoon aan het toeval over te laten of later te laten ontwikkelen. Durf ook ruimte te laten in de plannen. Dat is precies wat we hier doen. We geven een aantal structurerende principes mee, waarbij je die schaarste in die ruimte ook kaders meegeeft. Het is een ontwikkelplan. Dat is een schakel tussen visie en uitvoering. Daar zitten weldegelijk een aantal sturende principes in die u met dit ontwikkelplan vaststelt. Want u geeft een zoneringsplan aan van west naar oost, waarbij naar de kant van de Prins Clausbrug er ruimte is voor scheepvaart met prioriteit met rivier cruiseschepen, in het middengebied primair voor evenementen, cultuur, sport en spel. Naar de oostzijde een groener en rustiger uitloopgebied richting Villa Augustus is. Waarbij je kiest voor een landlong om daar een groene invulling aan te geven. Aan de andere zijde waar je een stadsstrand, een levendige toevoeging aan het geheel gaat geven. U biedt eigenlijk nieuwe mogelijkheden met het ontwikkelplan, maar u sluit ook andere mogelijkheden af, omdat je nou eenmaal keuzes moet maken om zo'n gebied goed te kunnen ontwikkelen. Ik hoorde hier nog wat vragen in de zin van, maar hoe zit dat dan met bijvoorbeeld veiligheid als het gaat om een combinatie van zwemmen met varen of als het gaat om parkeren, waarbij je de volgorde toch wil hebben. Dat heb ik ook wel veel bewoners horen zeggen van, als je het parkeren een andere invulling geeft, hoe ga je dan in de periode daarnaartoe? Ga je dan eerst een parkeergarage sluiten om hem op een andere plek neer te zetten en hoe los je het parkeerprobleem in de tussentijd op? Dat zijn allemaal vraagstukken, die nemen we mee in de volgende fase.

Want we hebben nu een aantal ontwerpprincipes zo meteen staan. Dat gaan we per deelgebied verder uitwerken in uitvoeringsplannen. Daar worden dat soort uitvoeringszaken meegenomen. Dan nemen we natuurlijk ook weer de kennis van de stad mee met verschillende stakeholders. Net zoals we in het participatieproces dat bij het ontwikkelplan ook hebben gedaan. Dat brengt mij op de motie met betrekking tot de parkeeroplossing. Dat is er eentje waarbij we verschillende scenario's in kaart zullen brengen, waarbij ik de variant hier hoor van een ondergrondse parkeerplaats, maar ik hoorde het volgens mij het CDA ook al zeggen, als je voor het ene de dure oplossing kiest, dan betekent dat ook dat je minder geld overhoudt om andere oplossingen te doen. Ut vooral denken aan een scenariostudie in een volgende fase, waarbij je al die verschillende opties in beeld brengt en de voors en tegens daarvoor op een rijtje zet. Eén ding waar u in ieder geval voor kiest in dit ontwikkelplan is zeggen, die parkeergarage daar aan het water, dat is niet de kwaliteit die je wil in het gebied, want daar kan je veel beter het water aansluiten op het Energieplein, zorgen dat voor het Energiehuis er een gebied ontstaat van een stadsstrand en activiteiten, sport en spel et cetera. Op het water een recreatieve voorziening, waar nu al zwemmen is, maar dan op een veiligere manier vormgegeven als zwemmen in het open water.

Aan de linkerkant daarvan zeker ook ruimte te maken voor de rondvaartboten voor kort verblijf daar, voor de watertaxi, zoals die ook ingetekend staat. Hoe dat er dan precies uit komt te zien, dat is de uitvoeringsstap hierna. Dan ga je intekenen, hoe kan je die dingen veilig met elkaar combineren en wat voor ontwerp past daarbij? Dat is de volgende fase. Maar om nu al te gaan zeggen in een motie, een bovengronds parkeergarage kan absoluut niet, dat willen we echt ontraden. Laat dat eerst eens uitwerken in een volgende fase met alle verschillende programmatische keuzes die je daar kan maken. U stelt wel vast, nogmaals, dat die parkeergarage in ieder geval weggaat op de plek van het water. Dan, even kijken, de andere motie die vroeg om het beeld van Hanneke van Dordt in die eerste fase van het ontwikkelplan te betrekken. Voorzitter, de motie lezen wij zo, als een oproep om vanuit de gemeente met de stichting te gaan zitten en van daaruit eens in kaart te brengen, op welke ... We hebben aangeven aan de kant van ... Geeft u dan aan in het ontwikkelplan aan de kant van Villa Augustus. Maar welke plek wordt het dan precies in het water? Wat betekent dat dan voor constructie? Wat betekent dat dan voor de schaal en omvang van het beeld? Wat betekent dat dan voor het culturele verhaal erachter? Wat betekent het voor hetgeen de stichting denkt zelf op te gaan halen aan crowdfunding? Wat zou dat betekenen, op het moment dat het beeld er zou komen, vervolgens aan beheer- en onderhoudskosten en wat voor financiële bijdrage wordt in dat traject gevraagd? Om dat allemaal in kaart te brengen en met de stichting op te zien, zo lezen wij de motie in ieder geval. Daar kunnen we aan voldoen. Maar goed, dat vraagt dan vervolgens, als je dat dan in kaart hebt gebracht, weer een nieuw weegmoment hier in uw raad, omdat je dan alle feiten op een rijtje hebt om de keuze te maken, gaan we dan het beeld op die plek ondersteunen? In welke schaal en omvang? Welke kosten komen daarbij? Et cetera. Dat is dan stap twee. Maar dat lees ik allemaal in die motie terug. Daarmee kunnen we deze motie als college positief bejegenen

De voorzitter: Ik zie toch nog een vraag van mevrouw Koene, als indiener van de motie.

Mevrouw Koene: Misschien wel een vraag. We snappen dat dat allemaal tijd kost, maar heeft de wethouder enig idee op welke termijn dat die gesprekken gevoerd kunnen worden, vanuit gemeentelijk oogpunt gezien?

De heer Burggraaf: Voorzitter, wat we zullen doen als dit ontwikkelplan vastgesteld is, dan gaan we over naar de tweede fase. Dat is de actieagenda of de uitvoeringsagenda. Daarvoor zullen we een voorstel doen met even aan u uitgelegd welke processtappen we daar nemen en in welke tijd. Er zal een verzoek komen ook voor een uitvoeringskrediet om ... Ik moet het goed zeggen. Een voorbereidingskrediet. Dat is stap één. Om een aantal zaken voor te bereiden. Dat kost ook uren et cetera. Daar zullen we dan ook een nadere planning bij geven. Maar ook bij u geld op vragen om wat voorbereidingskrediet te verstrekken om dat soort stappen verder te kunnen begeleiden. Een ander aspect is dat u natuurlijk via de reguliere cyclus die we hebben van Kadernota en begroting gefaseerd in de uitvoeringsfase natuurlijk ook weer bij u terug zullen komen om te zeggen, als we die fase beetpakken dan zit daar dit financiële plaatje bij. In aanvulling op een aantal andere vragen die hier ook door de verschillende partijen over gesteld werden. Dan, voorzitter, het laatste aspect.

Nogmaals, je geeft met dit ontwikkelplan sturende principes mee. Dat heb ik ook meerdere keren in de commissie aangegeven. In het ontwikkelplan staat heel duidelijk de uitvoering van hetgeen u in 2017 als raad aan ons heeft opgedragen. Doen we maximale inspanningsverplichting om rondom de landtong minimaal zeven tot maximaal tien historische schepen een plek te geven. U leest in het ontwikkelplan terug dat het voorstel is om van de acht schepen die er al liggen, drie voor de Biesboschhal, vijf in de Insteekhaven, nog één of twee schepen in die Noordelijke Insteekhaven te zoeken aan de zuidelijke kant binnen die Insteekhaven. Want aan een noordelijke kant komt de jachthaven. Daar heeft OCW recht op. Aan de kant tussen waar de schepen liggen en de Insteekhaven zou nog ruimte zitten om schepen wellicht te kunnen plaatsen. Ik heb daar ook met de voorzitter van de Stichting Leefwerk over gesproken. Ik heb dat ook in de commissie aangegeven. Dat zal geen eenvoudige opgave zijn, want er moet gekeken worden, hoe diep is het water, je moet wat herschikken met schepen. Dat is nog wel een puzzel te gaan. Maar ook met elkaar gezegd, deze kunnen we gaan leggen in dat deel. Omdat je voor de landtong in dit ontwikkelplan de keuze maakt om hem groen te maken, iets wat eerder bebouwd zou worden, kost drie tot vier miljoen euro. U kiest dan voor een openbaar groen park. Zoals toegelicht in de memo, is dat ook de afweging geweest om te zeggen, als je dan daar een openbare en groene invulling geeft, met ook aan die zijde heel veel ruimte voor meer het getijdenatuur die je aan die kant hebt en het open karakter die je daaraan wil geven, dan is de puzzel met vijf niet meer te leggen. Als u aan mij vraagt, had dat niet nog expressiever ook in de oplegger kunnen liggen, ik vind dat we nu de discussie goed hebben gehad, staat scherp in de memo. Als ik terugkijk denk ik, dat hadden we scherper in die oplegmemo moeten zetten.

Mevrouw Stolk: Voorzitter.

De heer Burggraaf: Dan hadden we deze discussie niet meer gehad. Maar nogmaals, het staat wel heel duidelijk in het ontwikkelplan dat je nog steeds die inspanningsverplichting van maximaal tien schepen in het verhaal kan vinden, alleen dan wel aan de Noordelijke Insteekhavenkant.

Mevrouw Stolk: Voorzitter.

De heer Burggraaf: Die keuze maakt u dan als u dit ontwikkelplan vaststelt.

Mevrouw Stolk: Toen kwam er een punt.

De voorzitter: Als een getrainde geen puntzetter. De heer Schalken, bij interruptie.

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter, dank u wel. Even in reactie op de wethouder op dit punt. Volgens mij werd dat zojuist ook door de heer Klerk van het CDA genoemd. Het is een eerder aangenomen amendement, een opdracht vanuit de raad aan u als college. U geeft goede motivaties aan waarom u dat eigenlijk op een andere manier wil invullen. Dan had het gewoon ook duidelijker en beter geweest om dat expliciet via een besluit aan onze raad voor te leggen, dan hadden we daar ook in de commissie met elkaar nog over kunnen spreken. Nu zit het eigenlijk pas duidelijk verwoord in de memo die op 7 april aan ons beschikbaar wordt gesteld.

Mevrouw Stolk: Voorzitter aanvullend.

De voorzitter: Aanvullend. Gaat uw gang, mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Want wat de heer Schalken aangeeft, is juist ook het punt wat wij wilden maken. Er is namelijk een raadsbesluit genomen. Kan je dat raadsbesluit negeren met een memo?

De heer Burggraaf: Voorzitter, ik snap dat de heer Schalken zegt, ik zie hem nu pas in de memo terug. Er zijn ook eerder technische vraag beantwoord tijdens de ... Moet ik altijd even nadenken. Je hebt een beeldvormende en oordeelsvormde commissie. We hebben twee beeldvormende commissies gehad. Daar zijn technisch vragen gesteld, ook over hoe dat amendement geplaatst moest worden. Daar hebben we toen voor de oordeelsvormende commissie feitelijk hetzelfde geantwoord als hetgeen wat in de memo stond. Alleen mij werd duidelijk tijdens de behandeling in de commissie dat bij niet iedereen die afweging zo scherp nog voor ogen stond. Dat was voor ons de aanleiding om nog eens een keer die memo toe te sturen. Vervolgens, even terugkijkend in de tijd, hebben wij, even uit mijn hoofd gezegd, 2020 ook al een keer aan de raad via een RIB medegedeeld dat er op die eerdere oproep van vijf schepen aan die kant we er twee, misschien drie konden realiseren. Inmiddels drie is gelukt. Dat een integrale afweging zou plaatsvinden bij het ontwikkelplan. Dat is nu het geval. Nogmaals, in het ontwikkelplan zelf kan je nog steeds die inspanningsverplichting van tien schepen realiseren, alleen niet aan de kant van de Biesboschhal, maar aan de kant van de Insteekhaven. Zoals ik net zei, soms in een proces ... Ik vind dat we daar zeker wel in de commissie voldoende met elkaar bij stil hebben kunnen staan en van gedachten hebben kunnen wisselen. Als ik dit volgende week weer zou indienen, dan zou ik dat explicieter in het collegevoorstel wat erbij zit aan uw raad hebben neergezet. Maar het was een dusdanig intensief traject dat we dat er niet zo expliciet bij hebben gezet. Maar nogmaals, in het ontwikkelplan maakt u wel een duidelijke structurerende keuze. Dat is niet anders dan aan de Biesboschhal zijde drie schepen en aan de Noordelijke Insteekhaven nog een zoektocht voor één à twee schepen.

De voorzitter: Dank. De heer Schalken, bij interruptie.

De heer Schalken-den Hartog: Dank u wel. Ook weer een lang antwoord, wat op hetzelfde neerkomt. Wat ons betreft ga je niet op deze manier anders om met een eerder door de raad aangenomen amendement. Dat doe je niet, zoals mevrouw Stolk van de VSP ook aangeeft, via een memo of via een RIB of via de beantwoording van technische vragen. Wat voor ons blijft staan, is het formele besluit wat we eerder hebben genomen met de opdracht die aan het college werd meegegeven, zoals die in amendement A7A was verwoord, dat dat eigenlijk niet nu via zo'n kan worden aangepast.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, dan nog even ook terugkomend op mijn vraag. Kan het college een raadsbesluit naast zich neerleggen met amendement A7A?

De voorzitter: Als u het zo verwoord, ja, dat kan. Als het om een motie gaat, dat kan altijd. Maar als het om een amendement gaat, ligt het wat anders. Alleen de vraag is even hoe het amendement precies luidt. De wethouder heeft er net wel het een en ander over toegelicht. Wellicht dat u dat nog wat duidelijker kunt doen, wethouder.

De heer Burggraaf: Voorzitter, dat is wat in het amendement A7A wordt gesteld. Kijk, of je vijf schepen voor de Biesboschhal kan realiseren, mits het niet ingaat tegen de rechten die OCW heeft en de eisen die Rijkswaterstaat stelt. Daarvan hebben we vervolgens aan u terug gerapporteerd in 2020 dat er maar drie schepen gerealiseerd konden worden en dat het vraagstuk op die andere plekken een grotere integrale afweging vroeg bij het ontwikkelplan. Dat ontwikkelplan ligt nu voor. Mijn reactie naar u zou zijn, als u het ontwikkelplan vaststelt, dat is wat ik al in de memo heb toegelicht, dan maakt u die integrale afweging en dan zegt u, met dit plan kiezen we ervoor om de zoektocht in de Noordelijke Insteekhaven te doen en aan de zuidelijke kant aan Biesboschhal niet, omdat we kiezen voor andere kwaliteiten in deze puzzel, namelijk een groene landtong en een openbaar park.

Mevrouw Stolk: Voorzitter.

De heer Burggraaf: Nog één zin. Voorzitter, dan stop ik. Dan zou ik willen zeggen richting u, als u zegt van dat vinden we niet genoeg, dan zou ik zeggen, dan zou ik zeggen amendeer het ontwikkelplan en zeg, we willen een ander besluit erin hebben of stem niet voor het ontwikkelplan, want daarmee neemt u dan als raad het besluit dat u dat amendement A7A op een andere manier verder uitwerkt.

De voorzitter: Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, even daarop terugkomend. Wij zijn, laat dat heel duidelijk zijn, niet tegen het ontwikkelplan an sich. Dat zeg ik ook even richting de VVD, want ik zag mijnheer Noldus al een beetje met een schuin oog kijken. Wij zijn niet tegen het ontwikkelplan. Waar wij tegenaanlopen op dit moment is, we hebben een amendement en volgens mij heeft mijnheer Klerk in de commissie diverse keren aangehaald, is er nu voldoende uitwerking gegeven aan amendement A7A? Daar zeggen wij nee. Dan krijgen we op 7 april, daar zit een beetje de pijn, een memo waarin we nu een plan vast moeten gaan stellen, terwijl er geen raadsbesluit genomen is. Volgens mij zijn er allerlei

procedures voor. De hangop-procedure of ik weet allemaal niet hoe het heet, is allemaal heel technisch. Maar als je een betrouwbare politiek wil zijn, volgens mij willen wij dat met zijn allen, zoals wij hier zitten, dat we juist meer mensen straks naar de stembus krijgen en dat we ook meer mensen het vertrouwen geven in de politiek, dan zal je ook de besluiten die genomen zijn, dat wij eigenlijk liever hadden gehad deze memo, is gewoon nog een keer bespreken in een commissievergadering, zodat we met elkaar het besluit hadden kunnen nemen dan. Voor de paasdagen net even een memo krijgen waarin dit staat. Nogmaals, los van het ontwikkelplan, wij zijn niet tegen het plan an Sich.

De voorzitter: De wethouder.

De heer Burggraaf: Dank u wel, voorzitter. Ik denk dat een deel zich wreekt in de discussie in de commissie, in hoeverre eenieder hier daarbij aanwezig is geweest. Nogmaals, daarvoor, we hebben een beeldvormende gehad en hebben we weldegelijk ook aan de hand van die technische vragen daar al voldoende beeld bij gegeven. Kwam in de oordeelsvormende commissie de vraag van, hoe moeten we dan uitleggen onze besluitvorming ten opzichte van amendement A7A? Dat heb ik nog een keer toegelicht in de memo, om dat heel scherp aan u te maken dat u met dit ontwikkelplan kiest voor een andere invulling van die ruimte en van dat amendement. Dan roep ik naar u op, als ik hoor van, we zijn voor het plan, alleen dat aspect niet, dan zou ik zeggen, dient u dan een amendement in waarin u zegt van, maar wij kiezen ervoor om als wens en bedenking mee te geven om wel aan die Biesboschhal nog te zoeken naar die vijf schepen. Want dan kan je daar als raad vanzelf ... Daarmee spreekt u zich uit of u vindt dat inderdaad die inspanning doet aan de Noordelijke Insteekhaven of vast blijft houden aan de oude zoektocht om dat voor de Biesboschhal zelf te doen.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, dan kijk ik toch ook even de voorzitter aan. Kan dit? Wat er nu gebeurt, kan dit?

De voorzitter: Wat er nu gebeurt lijkt mij te kunnen. Alleen de vraag is of de meerderheid van de raad straks tevreden is met het nieuw te nemen besluit, gezien het amendement wat destijds is aangenomen. Het is aan uzelf, denk ik, om daar een oordeel over te vellen of om te zeggen, ik vind toch dat het besluit wat destijds is genomen niet voldoende terugkomt in het nieuwe besluit. Dan is het eigenlijk wel zoals de wethouder nu zegt, dan zou je nog een amendement kunnen indienen op het huidige voorstel. Dat is natuurlijk altijd een optie.

Mevrouw Stolk: Maar voorzitter, dan stel ik voor, als ik dat mag doen hoor zo, want dat weet ik niet, ik ben geen voorzitter, dat we even dit rondje afmaken en dat we daarna even gaan schorsen.

De voorzitter: De beantwoording van de wethouder zit er denk ik bijna op. Dan is er altijd gelegenheid om even te schorsen. Zeker. U heeft nog acht seconden, wethouder. Kunt u die optimaal benutten?

De heer Burggraaf: Ja, ik denk het wel. Volgens mij heb ik nog een vraag staan of opmerking. Dat was nog, in hoeverre de wand van de Trivire-woningen nog betrokken wordt in de verdere uitvoeringsfase? Enerzijds gaan we natuurlijk met de bewoners daar

in het ontwerpstuk, waar het gaat om waar nu de riviercruiseschepen et cetera zijn ingetekend, zoals we dat bij elk deelgebied doen met de belanghebbenden ook aan tafel om dat verdere ontwerpproces te doen. Verder hebben aan Trivire de open uitnodiging gedaan om eens te kijken, kan je niet daar een kwaliteitsslag maken en tegelijkertijd een verdichting? Want je zou daar meer woningen kunnen realiseren met ook nog eens een keer een kwaliteitsverbetering voor het aangezicht. Alleen vraagt dat ook natuurlijk voor een Trivire maar net even of het voor hen op de balans een moment is dat ze zeggen, we hebben er niet zo heel veel boekwaarde meer op staan, we kunnen die investering ook doen. Daarvan hebben we teruggekregen dat dat nu nog te vroeg is. Maar zodra ze daar klaar voor zijn, dan werken we daar graag van harte aan mee.

De voorzitter: Dank.

Mevrouw Pichel: Voorzitter.

De voorzitter: Ik kijk even rond of er nog vragen zijn aan de wethouder. Mevrouw Pichel, gaat uw gang.

Mevrouw Pichel: Dank u wel, voorzitter. Ik zou nog heel even aan de wethouder willen vragen, even teruggrijpen naar zijn reactie op motie M5 en een verduidelijkingsvraag stellen over wat hij heeft gezegd. Want hij had aangegeven dat hij in principe de motie wel zou kunnen omarmen. Dat zou dan het gevolg hebben dat er, hoe heet zo iets, een voorbereidingskrediet zou worden aangevraagd bij ons of zou worden voorgelegd bij ons. Stel dat de motie niet wordt aangenomen, wat zijn dan de vervolgstappen of zijn er vervolgstappen of wat wordt er dan mee gedaan vanuit wat er nu wel of niet staat?

De heer Burggraaf: Voorzitter, kijk, sowieso komt er een voorbereidingskrediet als u het ontwikkelplan vaststelt, omdat we dan vervolgens de volgende fase in moeten en een aantal dingen in kaart moeten brengen. Ik heb zelf in de commissie gezegd, als u wil dat we met de Stichting Hanneke van Dorst en het beeld eerder om de tafel gaan zitten omdat die met een crowdfundingverhaal zitten, dan zult u ons daartoe moeten oproepen. Dat is wat u met deze motie doet. Als u die niet aanneemt, dan gaan we in de voorbereidingen van allerlei dingen uitwerken, maar gaan we niet speciaal met de stichting zitten om, wat ik net zei, op het moment dat we het voorbereidingskrediet al voorleggen in het proces een tijdslijn te schetsen wanneer dat dan voor hen tot een pakketje oplevert waar zij dan hun crowdfunding toch mee kunnen beginnen. Dat is het verschil.

De voorzitter: Dank. Dan hebben we daarmee de eerste termijn van raad en college gehad. Gaan we nu schorsen. Hoelang heeft u ongeveer nodig denkt u, mevrouw Stolk?

Mevrouw Stolk: Ik kijk, tien minuten.

De voorzitter: Tien minuten. Dan schorsen we tot tien over half tien, iets langer. Elf over half tien. Beste mensen, de vergadering is heropend. Ik kijk even naar mevrouw Stolk, die om de schorsing had verzocht.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, dank. Voorzitter, na even gediscussieerd te hebben, trekken wij onze motie zoals die nu ligt in. Met die kanttekening natuurlijk ook dat wij dit proces

niet willen stagneren. Ik wil een opmerking nog maken en daarna geef ik even, als het mag voorzitter, het woord aan de heer Schalken, die namens drie partijen nog een toelichting erop zal geven. De landtong werd natuurlijk door OCW afgekeurd, omdat daar vijf schepen zouden komen en de landtong daar bebouwd zou worden. Echter, die wordt nu niet meer bebouwd en het zou OCW een worst wezen of er drie of vijf schepen liggen. Dat wilde ik nog even gezegd hebben. Voor nu geef ik het woord namens de drie partijen, als dat mag van u, voorzitter, aan de heer Schalken.

De voorzitter: Dank. Even voor de duidelijkheid, motie M6 wordt ingetrokken. Dan geef ik geef graag, op uw voordracht, het woord aan de heer Schalken. Gaat uw gang.

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter, niet zozeer om een tweede termijn te hebben, want ik denk dat we er verder wel uit zijn, want we moeten inderdaad ook voorkomen dat we niet een commissievergadering over gaan doen. Maar we hebben wel namens de PvdA, de VSP en Beter voor Dordt straks een stemverklaring, voordat we tot stemming overgaan.

De voorzitter: Hartelijk bedankt. Helder. Dan kijk ik even rond of er toch nog anderen zijn die behoefte hebben aan een tweede termijn? Het blijft stil. Dat is niet het geval. Wethouder ook niet meer? Nee. Dan kunnen we richting de stemming gaan. Dan gaat het eerst over het voorstel zelf, het geen wensen en bedenkingen kenbaar maken ten aanzien van het ontwikkelplan Wantij-West. Zijn daar nog stemverklaringen over? Dat is het geval. De heer Schalken, gaat uw gang.

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter, de verrassing van de avond, een stemverklaring op dit onderwerp namens Beter voor Dordt, de VSP en de PvdA. Wij willen hier aangeven dat we voor het overgrote deel blij zijn met het ontwikkelplan Wantij-West. Wel voor onze fracties de aantekening dat wij tegen het loslaten van het eerder door de raad aangenomen amendement A7A zijn. De manier waarop het niet verder uitvoeren van het amendement A7A wordt weggemoffeld in het ontwikkelplan is wat ons betreft geen schoolvoorbeeld van een betrouwbare overheid. De uitwerking van de deelplannen moet verder tijdig en volledig met de raad worden gedeeld, om onnodige verrassingen zoals die met A7A te voorkomen in de toekomst.

De voorzitter: Dank u wel. Zijn er nog andere stemverklaringen? Dat is wel het geval. De heer Portier, gaat uw gang.

De heer Portier: Voorzitter, heel kort. We zullen voor de verandering niet tegen stemmen. Laten we zo zeggen, er zitten nog heel veel punten die ingevuld moeten worden in het plan. We vinden het belangrijk dat er duidelijke keuzes gemaakt moeten worden, die naar ons idee nog niet gedaan zijn. Aan de andere kant zitten er ook wel zoveel goede kanten aan het plan en kunnen we ons vinden in de algemene richting van meer groen, ontspanning en levendig gebied dat we met die grote lijnen inachtnemend toch instemmen.

De voorzitter: Dank. Anderen nog? De heer Noldus.

De heer Noldus: Voorzitter, dank. Met de toelichting in de memo en ook het debat van vandaag en in de commissie is voor de Dordtse VVD met het aannemen van dit plan

amendement A7A ... Kan als afgehandeld worden beschouwd. Dat is wat ons betreft de insteek voor dit besluit.

De voorzitter: Dank. Ik zie de heer Struijk nog.

De heer Struijk: Voorzitter, ik sluit me aan bij de woorden van de heer Noldus. Ik denk dat iedereen die de commissievergaderingen bijgewoond heeft zich terdege bewust had kunnen zijn van dat door het aannemen van dit plan we het amendement A7A niet in exact die vorm konden uitvoeren. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel. Ja. Gaat uw gang.

De heer Den Hartog: Dank u, voorzitter. Ook ik wil me aansluiten bij de woordvoering van de heer Noldus en de heer Struijk, dat het beschouwd kan worden als vervanging van het amendement.

De voorzitter: Dank u wel. Dan de CDA-fractie nog. Gaat uw gang.

De heer Klerk: Dank u wel, voorzitter. Ik sluit mij aan, in die zin dat het ontwikkelplan inderdaad het vervangende besluit is van amendement A7A. Ik sluit me niet aan in de bewoording dat dat in de commissie heel erg duidelijk klip en klaar was, maar de vraagstelling over het amendement was wel klip en klaar. Daar wil ik het bij laten. Wij stemmen voor het plan.

De voorzitter: Dank. Anderen nog? Dat is wel het geval. De heer Stam.

De heer Stam: Wij sluiten ons aan bij de stemverklaring van VVD, GroenLinks en het CDA.

De voorzitter: Dank u zeer. Dan hebben we denk ik iedereen wel gehad, voor zover men een stemverklaring wil afleggen. Dan gaan we stemmen. Als u voor bent, is het plus. Als u tegen bent, is het min. Gaat uw gang. Voorstel is unaniem aangenomen. Dat betekent dat niemand tegen ... Mensen, dan hebben we nog twee moties liggen. Motie M4, vanuit de Partij voor de Dieren. Motie 'Geen bovengrondse parkeergarage op het Energieplein.' Ik kijk even rond of er nog stemverklaringen zijn? Dat is niet het geval. Gaan we stemmen. Als u voor bent, plus. Als u tegen bent, min. De motie is verworpen. 35 tegen, 2 voor. Voor de Partij voor de Dieren. De overige fracties tegen. Dan hebben we nog motie M5 van Gewoon Dordt, GroenLinks Dordt, Fractie van Waardhuizen en de Dordtse VVD over 'Zet Hanneke van Dordt op haar sokkel.' Ik kijk even rond of er nog stemverklaringen zijn? De heer Struijk.

De heer Struijk: Dank u wel, voorzitter. Ik had gevraagd in mijn woordvoering over hoe de wethouder de motie las. Dat heeft hij zodanig gedaan dat wij dankzij zijn woorden kunnen instemmen met de motie.

De voorzitter: Dank u zeer. Anderen nog? Mevrouw Pichel.

Mevrouw Pichel: Voorzitter, dank u wel. Ik sluit me eigenlijk aan bij de woorden van de heer Struijk. Het is ook de verklaring van de wethouder om hierin mee te gaan. Vooral

wat er ook gebeurt of niet gebeurt als deze motie niet wordt aangenomen. Wij stemmen voor

De voorzitter: Dank. De heer Klerk nog.

De heer Klerk: Dank u wel, voorzitter. Soms is het makkelijk om gewoon mee te liften. Dat deed ik in mijn woordvoering op de woordvoering op de woorden van de heer Struijk. Dat doe het nu ook.

De voorzitter: Dank. Anderen nog.? Gaat uw gang, de heer Portier.

De heer Portier: Voorzitter, er wordt al enorm veel gerealiseerd in dit gebied. Een enorm standbeeld kan wat ons betreft dan alleen maar in de weg zitten. We zullen tegen stemmen.

De voorzitter: Dank. Anderen nog? Zo niet, dan gaan we stemmen op motie M5. Voor is plus. Tegen is min. De motie is aangenomen. 36 voor en 1 tegen. De tegenstem was van de heer Portier. Overige leden zijn voor. Dames en heren, we zijn bijna, nog niet helemaal, bij het einde van de vergadering. Er is nog een bijzonder punt. Het is de laatste raadsvergadering waarin onze trouwe griffiemedewerker Karin de Graaf aanwezig is. Ze heeft negentien jaar op de griffie gewerkt en slaat nu haar vleugels uit, gaat werken voor De Gravenhorst. Ik wil haar toch even naar voren vragen. Karin, kun je even naar voren komen. Dat vindt ze vast niet leuk. Toch ook weer wel. Beste Karin, negentien jaar, dat is een heel lange periode en feitelijk je vijfde raadsperiode. We hebben gemiddeld zo'n beetje 10 debatraden per jaar. Je hebt ze misschien niet allemaal bijgewoond, maar wel heel veel, toch zeker zo'n 150 hadden we berekend, onder voorzitterschap van 4 verschillende burgemeesters. Waarschijnlijk heb je ook nog veel meer avonden bijgewoond, commissieavonden als bode et cetera. Je hebt vaak op de achtergrond altijd onze gemeenteraad met volle inzet ondersteund. Vergis u niet beste mensen, beste kijkers, wat er allemaal moet gebeuren voordat vergaderingen gepubliceerd kunnen worden, wat er ook allemaal georganiseerd moet worden. Ik heb me laten vertellen dat Karen tot vorig jaar ook altijd de puzzel van de jaarplanning maakte. Zo zijn er nog veel meer taken waar we eigenlijk allemaal helemaal geen weet van hebben. We vinden het eigenlijk normaal dat dat allemaal soepel en gesmeerd verloopt. Karin, je hebt daar gedurende negentien jaar lang een belangrijke bijdrage in gehad. Ik heb me laten vertellen dat jij niet graag in het middelpunt staat. Dat had ik al een beetje vermoed, als ik je gezicht zo zag, maar na zo'n lange tijd voor de gemeenteraad te hebben gewerkt, kom je er ook niet helemaal onderuit. Je wilt geen groot afscheid. Hebt gekozen voor een afscheidsetentje met de griffie. Toch wil ik je namens de gehele gemeenteraad en de vier gemeenteraden hiervoor heel hartelijk danken voor je inzet, je goede werk. We vinden het heel jammer om jou met al je goede ervaring te laten gaan. Maar we snappen het ook. Na negentien jaar is het mooi om je tanden weer eens ergens anders in te zetten. Ik wil je namens iedereen daar heel veel plezier en succes bij wensen. Heel veel dank en een groot applaus voor Karin. Mensen, dan is dit toch echt het einde van deze raadsvergadering. Wel thuis en we zien elkaar snel.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 16 mei 2023.

De griffier,

De voorzitter,

A.E.T. Wepster

A.W. Kolff